nedeljski
Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 30 lir

TRST, nedelja 22. maja 1960

Leto XVI - Št. 123 (4586)

Po pariškem neuspehu

Neuspeh pariške konference je zelo razočaral mednarodno miroljubno javnost, ki je od tega sestanka pričakovala nadaljnje izboljšanje mednarodnih odnosov in plodnejše mednarodno sodelovanje. Še tik pred konferenco se je zdelo, da oblaki, ki so se pojavili v zvezi z nedavno sestreljenim ameriškim letalom, ne bodo prinesli nevihte in da se bo ozračje spet razjasnilo. Šaj je Hruščev izjavil, da incident z ameriškim letalom ne bo odločilno vplival na potek konference. Še hujše kot razočaranje pa je dejstvo, da se zaradi neuspeha v Parizu lahko spet razbohotijo in začnejo novo ofenzivo vse tiste sile, ki ne želijo mednarodnega pomirjenja in sodelovanja in ki nenehno podžigajo hladno vojno.

Posledice, ki so nastale in ki utegnejo še nastati zaradi tega, pa se ne tičejo samo odnosov med štirimi tako imenovanimi velikimi ali pa odnosov med tremi tako imenovanimi atomskimi državami, temveč se tičejo vsega sveta. Zato imajo vsi narodi in vsa gibanja, ki so se do sedaj iskreno borili za mir, še večjo nalogo, da zastavijo vse sile, da preprečijo povrnitev v čase hladne vojne in zaostrovanja mednarodnih odnosov ter da se ne zruši vse tisto, kar je bilo do sedaj storjenega v korist miroljubnega sožitja in mednarodnega sodelovanja. Bolj kakor zdaj prej je treba poudariti, da mir nima druge alternative nego strahotno uničenje za vse človeštvo. Zato je nedopustno, da bi se zaradi neuspeha v Parizu ponavljale napake iz preteklosti. Treba se je izogniti vsem tistim dejanjem, ki bi lahko poslabšala sedanje stanje. To pa bo mogoče, če bodo sile miru budne, kajti destruktivne sile so se takoj po pariškem neuspehu vrgle s še večjo vnemo na delo. Če so dosedanji poizkusi reševanja spornih vprašanj doživeli delen neuspeh, to še ne pomeni, da je treba povsem opustiti dosedanje metode. Tudi odslej velja kakor doslej, da so vsi razgovori, od dvostranskih pa do večstranskih, lahko koristni, če se vodijo v konstruktivnem duhu ob upoštevanju občih koristi človeštva. Vse oblike mednarodnega sodelovanja so dobrodošle, če res stremijo za temi smotri V Ženevi se bodo nadaljevala pogajanja o prekinitvi jedrskih poizkusov in o razorožitvi na splošno. Pričakuje se, da bo mogoč prvi delen sporazum vsaj glede prekinitve jedrskih poizkusov. Države, ki se pogajajo v Ženevi, so pred Združenimi narodi prevzele obveznost, da se bodo trudile, da pride do sporazuma. Zato bodo morale na jesenskem zasedanju podati obračun o svojem dosedanjem delu. Razen tega so med državami Vzhoda in Zahoda še mnogi drugi stiki, kar se tiče medsebojnega trgovanja in gospodarskega sodelovanja, turizma, kulturnih odnosov itd. Do sedaj so tudi ti stiki in razgovori mnogo prispevali k medsebojnemu spoznavanju in zbliževanju ter ustvarjanju boljšega ozračja. Zato je treba zastaviti vse sile da ti temelji ostanejo in da se na njih začnejo zidati novi trdni stebri miru, ki jih trenutni viharji ne bodo mogli zrušiti.

Vsekakor nam dogodki v Parizu kažejo zgrešenost težnje, da se pri reševanju vprašanj, ki se tičejo vsega človeštva, obidejo Združeni narodi. Neuspeh konference je pokazal, da štiri velesile niso sposobne same reševati tako velikih vprašanj, kakor so vprašanja miru, ker so se vseh dosedanjih pogajanj vselej lotevale s stališča blokovske opredeljenosti. Toda kakor drži, da miroljubne sile ne poznajo blokovske razdeljenosti in državnih meja, tako se lahko reče, da delujejo v obeh blokih sile, ki so za mednarodno pomirjenje in miroljubno sožitje, ter sile, ki tako politiko sabotirajo. Prav zaradi tega nima danes smisla ugotavljati, kdo je kriv za neuspeh v Parizu, ker to ni sedaj važno. Če bi se sedaj predali ugibanjem in ugotavljanjem, kdo je kriv, bi samo navajali vodo na mlin tistih sil, ki ne želijo pomiritve in ki se pariškega neuspeha veselijo. Vse to pomeni, da ne smejo zagovorniki miroljubnega sožitja v obeh blokih in izven njiju storiti nič takega, kar bi lahko še bolj zaostrilo položaj. Sedaj je važno, da se zajezijo vse hude posledice pariškega razdora, in konstruktivne sile so na svetu dovolj močne, da to lahko tudi storijo.

Številni državniki iz držav, ki niso vključene v noben blok, so ugotovili nedoraslost voditeljev štirih velesil, da bi sami reševali vprašanja, ki se tičejo vsega človeštva. Vsi se strinjajo v tem, da je sedaj najboljši in najzanesljivejši izhod iz krize v tem, da se za zadevo aktivneje zavzamejo Združeni narodi. To je poudaril tudi maršal Tito in njegove izjave so imele velik odmev ne samo v izvenblokovskih državah, temveč tudi med tistimi, ki jim je res pri srcu usoda vsega sveta in ne samo blokovske koristi ali pa celo samo koristi neke države. Jasno je torej, da bi se morala vloga izvenblokovskih držav v sedanjem trenutku povečati, čeprav to ne pomeni, da se je odgovornost štirih velesil zmanjšala. Toda pri tem moramo spet poudariti, da se mora stvar miru dvigniti nad ozke egoistične interese in pobude in da je treba temu smotru podrediti vse drugo, kajti od miru je odvisen ne samo nadaljnji napredek, temveč sam obstoj človeštva.

M. B.

Ko so pretekli torek slovenski književniki Juš Kozak, Anton Ingolič, Matej Bor, Ciril Zlobec, Drago Drušković in Janez Menart brali iz svojih del v Dijaškem domu, so se morali potem še sredi mladine fotografirati. Dijaki — od starejših do mlajših — pa so potem obkrožili književnike ter jih prosili za podpise — nekateri v spominske knjige, drugi v notese, mnogi pa kar na posamezne liste. Na sliki vidimo prav v ospredju Mateja Bora, ki deloma zakriva Juša Kozaka, čepi pa Janez Menart; na desni se deloma vidi Ciril Zlobec ko pravkar podpisuje.

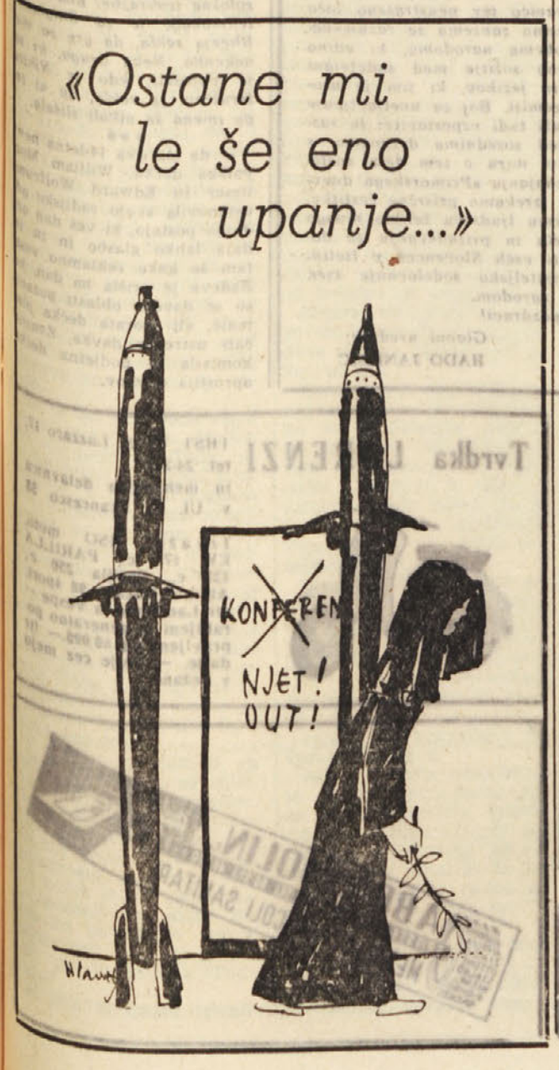

Hruščev poudarja politiko miroljubnega sožitja
Načrt ZDA o «odprtem nebu» pred Varnostnim svetom

Moskovski radio zanikuje ameriške trditve o nesoglasjih v sovjetski vladi - Skupina 38 demokratskih članov ameriškega kongresa zahteva od Eisenhowerja pojasnila v zvezi z letalom «U-2» Eisenhowerjevo pismo Karamanlisu in Francu - Na Kitajskem so organizirali velike protestne demonstracije proti ZDA, na katerih odobravajo ravnanje Hruščeva

MOSKVA, 21. — Hruščev se je danes vrnil v Moskvo. Na letališču ga je sprejelo več sto civilnih in vojaških osebnosti ter člani diplomatskega zbora. Moskovski radio je najavil njegov prihod nekaj minut pred pristankom letala z besedami: «Ob povratku iz Pariza, kjer je z modrostjo in dostojanstvom postavil na sramotni oder ameriške imperialiste, bo Hruščev čez nekaj minut v Vnukovem».

Na letališču ni Hruščev podal nobene izjave in je takoj odpotoval z avtomobilom v Moskvo. Moskovski radio je sporočil, da se je na poti z letališča v Moskvo zbralo na sto tisoče ljudi, ki so Hruščeva navdušeno pozdravljali.

Pred odhodom iz vzhodnega Berlina je Hruščev v svoji kratki izjavi rekel, da so med razgovori z vzhodnonemškimi voditelji ugotovili «popolno soglasje» glede mednarodnega položaja in glede «torpediranja konference najvišjih, ki so jo Američani sabotirali». «Se dalje bomo skušali urediti nerešena vprašanja in se bomo borili za miroljubno sožitje,» je dodal Hruščev, ki je poudaril «popolno enostnost socialističnega tabora», kar se tiče gospodarskih in političnih vprašanj, ter okrepitev «stališča obeh držav ter vsega socialističnega tabora». Zatem je Hruščev pozval na «še večje bratstvo med socialističnimi državami kot jamstvo za svetovni mir».

Walter Ulbricht, ki je govoril za Hruščevom, je poudaril zvestobo Vzhodne Nemčije stvari komunizma ter je izrazil upanje, da se bo lahko kmalu spet srečal s Hruščevom v Berlinu. Niti Hruščev niti Ulbricht nista omenila berlinskega vprašanja.

Komentator moskovskega radia je v oddaji za Severno Ameriko zanikal, da bi v sovjetski vladi ali v vrhovnem sovjetu bile «težave ali nesoglasja». Komentator se je skliceval na ameriška ugibanja glede vzrokov zaradi katerih se Hruščev ni hotel v sedanjem položaju udeležiti konference najvišjih. Ta ugibanja je komentator označil za «prazne domneve» in je poudaril: «V Sovjetski zvezi ni nobenih sil, ki bi izza kulis vplivale na vlado. Odnosi v Združenih državah so mnogo bolj zapleteni. Med vlado in ljudstvom so sile kakor n. pr. v poslovnem svetu in med militaristi, ki predstavljajo v veliki meri neodvisen činitelj. Te sile imajo opore, s katerimi lahko vplivajo na Belo hišo in kongres in prav te so odgovorne, da se je predsednik izneveril duhu iz Camp Davida, t. j. duhu miroljubnih in prijateljskih pogajanj s Sovjetsko zvezo na podlagi enakopravnosti.»

Komentator je izjavil, da so te sile poosebljene v ljudeh, kakor so podpredsednik Nixon, poveljnik treh rodov oboroženih sil in nekateri visoki funkcionarji. Ti krogi se verjetno veselijo zaradi neuspeha konference najvišjih, in obrambni departma bo dobil večja nakazila in večjo svobodo akcije.»

Komentator je dodal: «Važno je, da ameriško ljudstvo ve, kar je Hruščev izjavil v Berlinu. Mi ne bomo opustili naših naporov, da pride do zmanjšanja napetosti, in naša politika je še vedno politika miroljubnega sožitja med državami z različnim socialnim ustrojem.»

Ko se je Hruščev poslavljal na berlinskem letališču je vojaški poveljnik sovjetskega sektorja Berlina general Zaharov prisostvoval v zahodnem Berlinu vojaški paradi ob dnevu ameriške vojske. Navzoča sta bila tudi poveljnika britanskega in francoskega sektorja.

Sovjetski zunanji minister Gromiko pa je prišel danes z letalom v New York, kjer bo zastopal Sovjetsko zvezo v Varnostnem svetu. Izjavil, je da «se mednarodni položaj lahko še poslabša, če ZDA ne prenehajo s svojimi napadalnimi dejanji».

Ameriški državni tajnik Herter, ki se je danes vrnil iz Pariza v Washington, se je razgovarjal s svojimi glavnimi sodelavci predvsem o bližnji razpravi v Varnostnem svetu v zvezi z letalom «U-2», ki se bo začela v ponedeljek. Razgovora so se udeležili tudi državni podtajnik Dillon, ameriški stalni delegat v OZN Cabot Lodge in načelnik ameriške informacijske službe Allen Dulles. Po razgovoru je Lodge izjavil, da je prepričan, da bo ameriška delegacija uspela dokazati neutemeljenost sovjetskih obtožb proti ameriški vladi. Lodge je izjavil tudi, da bo ameriška vlada morda predložila Varnostnemu svetu v sredo revidirano verzijo načrta o «odprtem nebu», ki ga je bil Eisenhower predložil pred petimi leti v Ženevi. Na vprašanje, ali bi ZDA v primeru sprejema tega načrta dale na razpolago Združenim narodom svoja izvidniška letala vrste «U-2» in nekatere svoje satelite, je Lodge izjavil, da je taka ponudba mogoča. Končno je Lodge poudaril, da predlog o odprtem nebu ne bo predložen Varnostnemu svetu kot predlog proti morebitni Gromikovi resoluciji. Cabot Lodge se bo vrnil v New York jutri. Ameriško tezo bo v Varnostnem svetu branil on in ne Herter.

Medtem pa je 38 demokratskih članov ameriškega

(Nadaljevanje na 8. strani)

DANES

Negotovost in napetost, ki je zavladala po neuspehu konference v Parizu, je malo popustila. Bojazen, ki je zavladala v zahodnih krogih, da bo Hruščev med obiskom v Berlinu podpisal, oziroma napovedal podpis, ločene mirovne pogodbe z Vzhodno Nemčijo, se ni uresničila. Izjava Hruščeva, da mirovna pogodba z Vzhodno Nemčijo ne bo podpisana pred novo konferenco na najvišji stopnji, t. j. pred potekom 6 do 8 mesecev, je v mednarodni položaj vnesla nekoliko olajšave. To hrabrilno dejstvo in zadnje izjave neposrednih udeležencev konference v Parizu, da se bodo nadaljevali napori za mirno rešitev spornih vprašanj, krepi upanje, da se bo doba do ponovnega srečanja zastopnikov na najvišji stopnji uporabila ne za zaostritev odnosov, temveč za zbliževanje pogledov in ustvarjanje neobhodno potrebnega ozračja za pogajanja.

Dogodki zadnjih dni so ponovno potrdili pravilnost stališča izvenblokovskih držav, da se važna mednarodna vprašanja, od katerih je odvisen mir v svetu, ne morejo uspešno reševati brez udeležbe vseh zainteresiranih narodov in koristne posredovalne vloge držav, ki ne pripadajo blokom. Po neuspehu v Parizu je še bolj narastel ugled neodvisnih držav, ki so stalno zavzemale stališče, da nerešena mednarodna vprašanja presegajo okvir in pristojnost samo določenega kroga držav in spadajo v pristojnost OZN.

Aktualni portreti

FRANCE STIGLIC
režiser jugoslovanskega filma «Deveti krog», ki je na pravkar zaključenem mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu prejel drugo nagrado za najboljši mladinski film. Za Stiglica, kakor tudi za vse mlade igralce-diletante v filmu, je to vsekakor veliko in lepo priznanje.

FEDERICO FELLINI
znani italijanski filmski režiser, katerega zadnji film «Sladko življenje» je na 13. mednarodnem filmskem festivalu v Cannesu dobil «Zlato Palmo». Za Fellinija je to veliko priznanje, posebno še, ker je del «visoke» prizadete italijanske javnosti sprejel njegov film z negodovanjem in ostro kritiko.

KRALJICA - MATI ELIZABETA
Newyorški dnevnik «Day-li News» je te dni objavil senzacionalno vest, da se namerava angleška kraljica - mati Elizabeta, že osem let vdova po kralju Juriju VI., znova poročiti, če bo za to dobila dovoljenje od hčerke-kraljice. Kraljica-mati Elizabeta ima 59 let. Njen privatni tajnik Gilliat je to vest seveda zanikal.

SIR ARTHUR PENN
Novi mož kraljice-matere Elizabete naj bi postal 74-letni sir Arthur Penn, zakladnik in funkcionar kraljevske hiše kraljice-matere. Arthur Penn je že dolgo vrsto let Elizabetin intimni prijatelj in spremljevalec. Seveda sta tudi Pennova odvetnika vest z ogorčenjem zanikala.

OLIVER POWERS
oče ameriškega pilota Francisa Powersa, ki ga je sovjetska zračna obramba sestrelila nad sovjetskim ozemljem, je poslal Hruščevu pismo, v katerem ga prosi, naj bo mil v ukrepih, ki bodo sprejeti v SZ proti njegovemu sinu, ki bo — kot znano — prišel pred vojaško sodišče pod obtožbo vohunstva.

Sedem dni v svetu

Mrtvorojena konferenca

Konferenca najvišjih predstavnikov štirih velesil v Parizu se pravzaprav sploh ni začela in državniki so se razšli z medsebojnim obtoževanjem, kdo je kriv, da ni uspela. Že v nedeljo zvečer se je po optimizmu, ki je bil zavladal ob izjavah Hruščeva, Eisenhowerja in drugih državnikov, ko so prišli v Pariz, nenadoma razširil pesimizem. Hruščev je namreč že v razgovoru z de Gaullom in Mac Millanom izjavil, da se mora predsednik Eisenhower absolutno opravičiti zaradi incidenta z letalom U-2. To zahtevo je Hruščev odločno postavil na prvi seji konference, ki je bila v ponedeljek. Imel je oster govor, v katerem je preklical vabilo Eisenhowerju za obisk v SZ, medtem pa je postavil zahtevo, da mora Eisenhower obsoditi vohunske polete ameriških letal nad sovjetskim ozemljem, naj se obveže, da se taki poleti ne bodo obnovili, ter naj kaznuje krivce. Eisenhower je v svojem odgovoru sporočil, da je že odredil ukinitev poletov. Zanikal pa je, da so ZDA zagrozile, da bodo nadaljevale vohunske polete nad sovjetskim ozemljem. Dodal je, da ne vidi vzroka, da bi morali prekiniti konferenco zaradi tega incidenta, in je sporočil, da je imel namen predložiti načrt o uvedbi nadzorstva v zraku, ki naj bi ga organizirali Združeni narodi z namenom, da se preprečijo iznenadni napadi. Ta načrt misli sedaj predložiti Združenim narodom. Zahteve Hruščeva pa je označil za ultimat ter je obtožil predsednika sovjetske vlade, da je prišel v Pariz z namenom, da torpedira pariško konferenco.

De Gaulle in Mac Millan sta se na vse načine trudila, da bi preprečila razbitje konference. De Gaulle je kot gostitelj sklical za naslednji dan popoldne novo konferenco. Eisenhower in Mac Millan sta vabilo sprejela, toda Hruščev ni prišel, ker je Eisenhowerjev predstavnik še pred tem izjavil, da Eisenhower gleda na to sejo kot na redni začetek konference, in da bo navzočnost Hruščeva razumel tako, kakor da umika svojo zahtevo, naj bi ameriška vlada javno obsodila polete nad sovjetskim ozemljem in krivce kaznovala. Hruščev pa je izjavil, da se lahko udeleži samo pripravljalnega sestanka, na katerem bi pregledali, ali so dani pogoji za začetek konference.

Tudi nadaljnja prizadevanja Mac Millana in de Gaulla niso imela uspeha. Jez med sovjetskim in ameriškim stališčem je ostal nepremostljiv. Hruščev je še dalje vztrajal, da mora Sovjetska zveza dobiti od ameriške strani popolno zadoščenje, ker da je njegova vlada spričo poletov ameriških letal nad sovjetskim ozemljem in glede na prejšnje ameriške izjave, v neenakopravnem položaju za konferenčno mizo. Eisenhower pa je vztrajal, da sovjetske zahteve, kakor so bile postavljene, pomenijo ultimat, ki ga ne more sprejeti.

Eisenhower, Mac Millan in de Gaulle so se še enkrat sestali naslednjega dne in so objavili skupno izjavo, da proučevanje vprašanj, ki so bila določena za konferenco štirih, ni bilo možno «zaradi stališča, ki ga je zavzel ministrski predsednik Sovjetske zveze». Sovjetsko uradno poročilo, ki so ga objavili pozneje, pa ostro obsoja «enostransko ravnanje zahodnih sil». Odgovornost za neuspeh konference pa pripisuje ameriški vladi.

Od vse konference je ostalo le to, da so vsi štirje udeleženci poudarili, da so pripravljeni začeti nove razgovore «v primernem času». Poudarili so tudi načelo, da so odločeni iskati rešitev spornih vprašanj s pogajanji in ne z vojno.

Na tiskovni konferenci, ki jo je imel pred odhodom iz Pariza, je Hruščev ponovil, da se bodo voditelji štirih držav lahko ponovno sestali v šestih ali osmih mesecih. (Ze v svojem govoru ob otvoritvi konference je Hruščev predlagal njeno odložitev za šest ali osem mesecev), «ko bodo zahodne države ustvarile za to potrebne pogoje».

Ponovil je obtožbe proti ZDA in je dodal, da še vedno ni prepričan, da se ameriški vohunski poleti ne bodo ponovili. Omenil je, da je Eisenhower v svojem govoru izjavil, da ne bodo obnovili teh poletov, dokler bo on opravljal svoje predsedniške funkcije, in torej to ne pomeni, da so se dokončno odrekli poletom, temveč bi jih samo začasno ustavili do januarja 1961, ko preneha predsedniška doba Eisenhowerja. Pri tem je Hruščev poudaril, da mednarodni odnosi ne morejo sloneti na trajanju predsedniškega mandata.

Hruščev se je zahvalil de Gaullu in Mac Millanu za njuna prizadevanja, da bi rešila konferenco, a je pripomnil, da obžaluje, ker «jima ni uspelo, da bi proučevala stvari z dovolj objektivnosti in da sta bila prezaposlena z obveznostjo svojega zavezništva».

Hruščev je tudi izjavil, da misli, da bodo nekega dne v ZDA prišli na oblast ljudje, s katerimi bo mogoče navezati dobre in prijateljske stike. Če prihodnji predsednik ZDA ne bo razumel nujnosti miroljubnega sožitja, SZ lahko počaka tudi tretjega predsednika.

Hruščev je dalje izjavil, da je prišel v Pariz v upanju, «da se bodo Američanom v zadnjem trenutku odprle oči».

Iz Pariza je Hruščev odletel v vzhodni Berlin, kjer je imel razgovore z vzhodnonemškimi voditelji, v petek zvečer pa je govoril na velikem zborovanju, na katerem je ponovil obtožbe proti ZDA in ponovno poudaril sovjetsko stališče do Nemčije in Berlina in do ostalih mednarodnih vprašanj. Pri tem pa je izjavil, da SZ sicer ne more dolgo čakati za opravo ostankov zadnje vojne, vendar pa ne bo podpisala ločene mirovne pogodbe z Vzhodno Nemčijo pred prihodnjo konferenco najvišjih, o kateri meni, da jo bodo lahko sklicali čez šest ali osem mesecev, ko bodo stvari dozorele. Tudi pri odhodu iz vzhodnega Berlina, je Hruščev poudaril, da se bo SZ še dalje zavzemala za miroljubno sožitje in za sporazumno reševanje sporov.

Zahodni krogi ugotavljajo, da je bil ton govora Hruščeva mnogo bolj zmeren, in z veseljem poudarjajo, da Hruščev ni postavil nobenega «novega ultimata» glede Berlina, temveč je izrekel pripravljenost počakati do prihodnje konference najvišjih, ki se bo po njihovem mnenju lahko sklicala šele, ko bo novi ameriški predsednik prevzel oblast.

Eisenhower pa je iz Pariza odletel v Lizbono na Portugalskem, kjer je imel razgovore s tamkajšnjimi voditelji. V petek se je vrnil v Washington.

(Nadaljevanje na 8. strani)

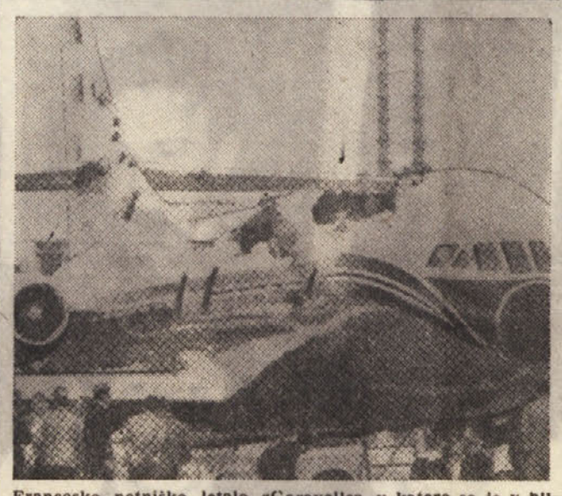

Francosko potniško letalo «Caravelle», v katero se je v bližini pariškega letališča «Orly» zaletelo malo turistično letalo in mu dobesedno posnelo streho. Potniško letalo je kljub okvari srečno pristalo. Pilot turističnega letala se je ubil, mrtev je bil tudi en potnik letala, več pa je bilo ranjenih.

«List zakonskih objav»

Žalostno toda resnično je, da se v zadnjih skoro šestih letih od podpisa londonskega memoranduma omenja slovenska skupnost v Italiji samo takrat, kadar se ob njo obregne kakšen fašistični provokator. Tako je bilo tudi pred dnevi, ko je podtajnik v ministrstvu za notranje zadeve na tako provokacijo uslužno in ganljivo obširno odgovoril fašističnemu tržaškemu poslancu Gefterju Wondrichu, ki je s strašnim zgražanjem «nujno» vprašal notranjega ministra, če je obveščen, da se je v Trstu zgodilo nekaj v nebo vpijočega: da sta bila namreč v «Listu zakonskih objav», ki ga izdaja tržaška prefektura, 30. okt. 1959 št. 35 objavljeni v slovenščini dve objavi z italijanskim prevodom, ki se tičeta Tržaške kreditne banke.

Vse kaže, da je tudi notranje ministrstvo prepričano v strašno nevarnost take objave najbrž nič manj kot za varnost države, kajti podtajnik je očitno smatral za svojo dolžnost, da fašističnega poslanca pomiri, češ da gre za pomoto, ki je nastala v goriški tiskarni Lucchesi, kjer se «List zakonskih objav» tiska. Nato je podtajnik obširno obrazložil, da je do 1. julija 1957 Generalni vladni komisariat nadaljeval s prakso bivše ZVU in tiskal tudi slovensko izdajo «Uradnega vestnika, list oglasov», v katerem so bile objavljene objave, ki morajo biti po veljavnih zakonih objavljene v «Uradnem listu italijanske republike» II. list objav, v «Listu zakonskih objav» pokrajine ali pa v «Uradnem vestniku delniških družb». Toda z «normalizacijo» je bilo s 1. julijem 1957 ukazano, naj se «prilagodi» položaj v Trstu položaju v vsej Italiji in omenjeni «Uradni vestnik komisariata, list oglasov» ukine ter začne objavljati «List zakonskih objav» tržaške pokrajine. Dovoljenje predsedstva vlade je veljalo tudi za slovensko izdajo tega lista.

To naj bi torej pomenilo, da se oglasi v slovenščini objavljajo samo v ločeni slovenski izdaji lista. V goriški tiskarni se je torej zgodila grozna nesreča, da sta dva slovenska oglasa zašla v italijansko izdajo. Toda zakaj sta zašla podtajnik seveda ni povedal. Zašla sta zaradi tega, ker se slovenska izdaja sploh ne tiska. Ko smo se zanimali zakaj, smo zvedeli, da se tiska ta izdaja samo v primeru ko katerakoli javna ustanova (sodišče, občine itd.) ali pa zasebnik pošlje svoj oglas še posebej v slovenščini. In res so grozno pomoto popravili tako, da so pozneje tiskali posebno številko «Lista zakonskih objav» v slovenščini. Nekaj podobnega se je ponovilo nato šele 3. maja letos, ko je Tržaška kreditna banka poslala neki svoj novi oglas.

Mnenja smo, da je povsem jasno, da bi tržaška prefektura morala izdajati «List zakonskih objav» v slovenskem prevodu pravtako kot izdaja slovenski prevod Generalni vladni komisariat za svoj «Uradni vestnik». Na ta način se ne bi le prenehalo nadaljevanje kršenja posebnega statuta, temveč bi bilo prihranjeno nepotrebno razburjanje tržaškemu fašističnemu poslancu, kakor tudi vnema podtajnika v notranjem ministrstvu. To je potrebno v prvi vrsti zaradi tega — navajamo ta primer kot najbolj otipljiv — da bi precejšen del prebivalstva naše pokrajine lahko čital v slovenščini vsaj tiste objave, ki jih sedaj v «Foglio annunzi legali» objavljajo na primer slovenski župani tržaških slovenskih občin. Upamo da bodo merodajni činitelji zadevo pravilno in pravično uredili.

ALI VEŠ...

— da so v Vatikanu izbrali novega «uradnega slikarja». Po navadi so za to funkcijo izbrali kakega starejšega mojstra čopiča, tokrat pa je ta čast doletela 24-letno slikarko Mirjam Nasalli Rocca, ki se je lotila slikarstva pred kakima dvema letoma bolj za zabavo kot zaradi talenta. Pravijo, da bolj kot njena slikarska sposobnost je pri izbiri veljalo to, da izhaja iz stare rimske aristokratske družine in še to, da je nečakinja msg. Maria Nasallija Rocce, komornega strežnika papeža Janeza XXIII.

* * *

— da so pred dnevi v Bresci morali dvakrat izvršiti pogreb 58-letnega kmeta Giacoma Corradija. Prvi dan pomotoma niso v krsto dali mrliča in so pokopali prazno krsto. Naslednji dan pa je čuvaj mrtvašnice v tamkajšnji bolnišnici odkril mrliča, zaradi česar so morali pogreb ponoviti.

* * *

— da so pri nogometnem društvu «Lanerossi - Vicenza» hudo pobožni. Vodstvo kluba je ugotovilo, da dva člana glavnega moštva, in sicer Chicco Leopardi in Oliviero Conti še nista sprejela prvega obhajila. Leopardi pa ni bil niti birman. Ko bosta opravila še to svojo «versko dolžnost» — pravijo v klubu — bo nogometna enajstorica «versko vzorna».

* * *

— da v prestolnici Južne Koreje pometajo kar z brezovko. Po odstranitvi Singmana Rheeja so sedaj spravili za zapahe še ministra notranjih zadev, ministra financ in ministra pravosodja. Vsi ti so si umazali čast pri potvarjanju volilnih izidov, ko je bil predsednik Singman Rhee «z veliko večino» ponovno izvoljen za predsednika.

* * *

— da je Sofija Loren zelo sramežljiva. Sofija Loren je prišla pred dnevi v London na snemanje novega filma «Milijonarka». Ker bi se morala postaviti pred filmsko kamero v precej skrčenem spodnjem perilu, je tak svoj nastop odklonila in producent Pierre Rouve je zato sklenil, da bo v teh kadrih vidno samo okostje Sofije Loren.

* * *

— da je katoliški peter Lavrence McCauley iz Observatorija v Južni Afriki v velikih skrbeh. Pred kratkim je v Ameriki izšel njegov roman «The night cometh», toda pod psevdonimom Eugene O'Donnel. Roman je precej spolzek in opisuje življenje med črnskim zdravnikom, njegovo ljubico in neko ameriško nuno, ki jo zdravnik posili. Neki ameriški novinar je odkril ime avtorja, in patru njegov umotvor — kot duhovniku seveda — ne dela časti.

* * *

— da so pred dnevi v Amsterdamu hišo, kjer se je skrivala judovska družina Frank pred nacisti, slovesno odprli javnosti. Oče pokojne Ane Frank, ki je edini preživel stranote nacističnega taborišča, je v uvodni besedi pozval mladino vsega sveta, naj gleje njegove pokojne hčere o pogumu, upanju in veri v lepše dni podpre. Podstrešno stanovanje nesrečnih Judov bo odprto po dve uri na dan.

* * *

— da je lepota pogosto skregana z brihtnostjo. Med nekim konkurzom za lepotice so v Manili tekmovalke morale prestati tudi izpit iz splošne izobrazbe. Ena izmed tekmovalk je za Singmana Rheeja rekla, da gre za monekenko. Neka druga, ki so jo vprašali, kdo je Nikita Hruščev, je rekla, da ni tega imena še nikoli slišala.

* * *

— da sta dva 14-letna newyorška dečka, William Mortimer in Edward Wolfrum, ustanovila svojo radijsko odajno postajo, ki ves dan oddaja lahko glasbo in tu in tam še kako reklamno vest. Zadeva je prišla na dan, ko so se davčne oblasti pozanimale, ali morata dečka plačati ustrezne davke. Zvezna komisija je podjetna dečka oprostila davkov.

Vtisi s poti slovenske odprave na Trisul

V predgorju visoke Himalaje dobiš nosača le za kovance

Med ljudmi visoko v gorah, kjer je doma siromaštvo in strah pred zvermi - Zdravnik, ki spremlja odpravo, puli domačinom zobe

Prav na tiho, ne da bi se bilo o tem v svetu govorilo ali pisalo, je skupina Kitajcev in Rusov prispela na vrh Everesta, najvišje gore na svetu. Ta skupina je ubrala pot po severni steni Everesta, ki je bila doslej ocenjena kot neprehodna, hkrati s to skupino po severni steni pa se je na vrh najvišje gore na svetu vzpenjala tudi neka indijska skupina, ki pa je, po vesteh, ki prihajajo iz Katmanduja, prispela na vrh takoj za Rusi oziroma Kitajci.

Prav tako na tiho, brez večjega hrupa v svetu se je odpravila na pot v Himalajsko pogorje tudi slovenska odprava, ki je že skoraj dva meseca na poti. Njen cilj je vrh Trisul, ki prav tako spada med vršace v Himalaji. Po 25 dneh plovbe, pa dveh dneh vožnje z vlakom in treh s posebej naročenima avtobusoma in tovornim avtomobilom se je skupina slovenskih vrhunskih alpinistov že približala svojemu cilju. V odpravi je tudi novinar Zoran Jerin ki sproti pošilja v domovino poročila in svoje vtise. Toda podnožje Trisula v daljni Indiji je zelo daleč in zares hudo odmaknjeno od civiliziranega sveta, zato so njegova poročila časovno nekoliko odmaknjena, približno za tri tedne, ali še kaj več.

Z 22. aprilom je slovenska odprava zaključila svoj «motorizirani» pohod in od tedaj dalje so edino «prometno sredstvo» lastne sile — noge. Ceprav so 22 aprila bili v Gwaldamu že okoli 2000 m nad morjem, so se še vedno pomikali skozi bogate gozdove, kjer je veliko tudi nevarnih zveri. Med gozdovi in terasami, ki so sicer skope, hkrati pa skrbno obdelane, pa se tu ali tam srečajo s tisočletja starimi svetišči. Tako so si v vasi Bajnath mogli ogledati najmanj 2800 let staro hindujsko svetišče, ki je še polno starinskih kipov, ki predstavljajo stara hindujska božanstva.

Seveda si mora tod slovenska alpinistična odprava pomagati le z domačimi nosači, s katerimi pa je zelo težavno. Ljudje so zelo primitivni, plašni in nezaupljivi. Boje se zverjadi in sprejmejo za plačilo le srebrne kovance, kajti papirnatega denarja ne marajo, meneč da ni pravi. Eden izmed članov odprave mora zato nositi 40 kg indijskega drobiža — rupij. V času, odkar so ta poročila, je do cilja le dokaj daleč, praktično so bili do konca aprila še vedno le v vznožju gore, ki jim je cilj. Toda vse do 4000 m nad morjem je tod rastlinstvo še kolikor toliko bogato in «po pobočjih nad strmo sotesko rastejo stoletne čiprese, cedre in bori», poroča Zoran Jerin iz naselja Debal v Gwaldamu.

V takih razmerah se je seveda tudi človek pomaknil nekoliko više v gore. Jerin piše: «Gremo skozi vas, ki je kar obešena na pobočje, in dalje srečujemo črede bivolov, krav in koz, ki se vračajo s paše. Ljudje nas ne gledajo preveč prijazno. Vodja — domačin — meni, da sem najbrž prvi belec v tej vasi in da se me verjetno bojijo. Zdi se mi, da bi se me tudi v Ljubljani bali. Že tretji dan se ne brijem...»

V teh zapuščenih krajih, kjer je civilizacija še povsem neznan pojem, je vsak kilometer veliko. Za prenašanje ogromne količine prtljage, ki je za tak vzpon potrebna, je velika težava z nosači. 25 aprila se je del odprave zbudil — brez nosačev, ki so jo čez noč enostavno popihali. Bilo je to že visoko v Ghesu, ki «že skoraj tako visoko kot Triglav, je še povsod naokoli pragozd». Težava z nosači je bila nepričakovano srečno rešena. «Ko odprem oči, je okoli mene — piše Jerin — vse polno možakarjev. Nekateri si podajajo čudno pipo, drugi pletejo, vsi pa molčijo. Pride Venod — vodič — pogovor se začne. Nenavaden pogovor daleč od civilizacije. O tem in onem. Predvsem o politiki. Vojno poznajo le od daleč, sicer pa dobro vedo za evropske države, celo Jugoslavijo znajo prav postaviti. Bojijo se Kitajcev in pravijo, da bi do njih prav lahko prišli čez gorske prelaze... Sicer pa so prišli možje s posebnim namenom. V vasi je lakota, zelo radi bi delali kot nosači. Poskusili bomo storiti, kar se da, bojim se le, da bo to kaplja v morje. Da so njihove naloge še večje, živijo v večnem strahu pred zvermi. Naletiš na panterja, medvedov in divjih svinj pa je toliko, da so vse njive prerite in potacane. Enemu izmed možakarjev dela kosmatinec posebno veliko škode v ječmenu, kjer se objestno valja po ure in ure, kakor bi vedel, da ima lastnik le prastaro puško, ki se nabija od spredaj, razen tega pa da nima niti za ščepec smodnika...»

Kljub temu, da smo že tako visoko in tako daleč od civilizacije, imajo tu — šolo. Učilnica je seveda kar na dvorišču, ta dan pa je v njej le pet učencev, dočim jih je sicer do 20. Poučuje jih neki mladenič, ki je bil brez dela, pa so ga postavili za učitelja. Zoran Jerin nadaljuje: «Koče so iz kamna in pokrite s skriljevcem, ometane pa z blatom. Pozimi, ko vse na debelo pokrije sneg, židjo po kočah, prezebajo in molijo, ker ne znajo brati... Ne bojijo se več bogov z visokih gora, odprava, ki zaide sem, je dobrodošla, ker pomeni zanje sol, petrolej in razvedrilo v pusti vsakdanjosti.»

Slovenski alpinisti pa doživljajo tod tudi prijetne sprejeme. V beležkah od 27. aprila beremo med drugim tudi to: «Poglavar prireja ples nam na čast...»

«Daleč iz doline je slišati bobne, ob pol desetih se v luči plinske svetilke zavrtijo prvi plesalci, šolski otroci. Dvigajo oblake prahu, da je slika podobna zboru v Dantejevem peklu. Nato ples, ki neverjetno spominja na «Teškoto», pa spet preprosto kolo brez bobnov, le ob enolični melodiji.» «...Za slavnostni zaključek smo delili cigarete in sladkarije. Prvi so bili, seveda, postreženi moški, dekleta so dobila šele na našo izrecno zahtevo dvojno porcijo sladkarij. Poglavar, ki je sedel z vaškim lovcem v prvi vrsti, se nam je ganljivo zahvalil in pozval vaščane: ‚Naj ne bo nobenega moškega, razen bolnih, ki ne bi bil pojutrišnjem pripravljen na pot s prijatelji iz daljne dežele...'»

Istega dne v dnevniku Zorana Jerina: «Popoldne mi poglavar prinese pravo harhwalsko čepico, ki mi jo je že zadnjič obljubil, in se hkrati priporočil Andreju (ekipnemu zdravniku, op. ur.) za novo vrsto zobnih pacientov. Tako Andrej popoldne spet nadaljuje svoj krvavi posel, le da tokrat, na izrecno zahtevo, daleč proč od kuhinje, pod slikovitim drevesom pri studencu. Prosim, izplaknite si usta!»

Še več je zanimivih vtisov s tega drznega pohoda slovenskih alpinistov na Trisul, toda glavna naloga jih še čaka. Zato za sedaj, srečno pot!

Bratske čestitke

Med številnimi čestitkami za 15-letnico izhajanja našega «Primorskega dnevnika», ki so nam jih poslale razne ustanove, slovenski javni, politični in kulturni delavci ter uredništva, smo prejeli tudi čestitke bratskega koroškega «Slovenskega vestnika» iz Celovca, iz katerih povzemamo naslednjo plemenito misel:

«Enako kot Slovenci v Italiji, tudi Koroški Slovenci vodimo boj za priznanje pravic in enakopravnosti, ki nam jih jamčita državna ustava in mednarodna pogodba. Zato dobro vemo, kaj pomeni list, kateri dosledno zahteva pravico ter neustrašeno biča krivico, list, kateri se zavestno zavzema za razumevanje in spoštovanje med obema narodoma, ki edino more zagotoviti enakopravno sožitje med sodeželani dveh različnih narodnosti in jezikov, ki jim je usojeno, da živijo na skupni zemlji. Boj za uveljavljenje teh človečanskih idealov služi tudi vzpostavitvi in razvijanju dobrih odnosov med sosednima državama, s tem pa ohranitvi in utrditvi miru v tem delu sveta.

Ko Vam ob 15-letnici izhajanja «Primorskega dnevnika» v bratski povezanosti izrekamo prisrčne čestitke, hkrati Vam in vsemu Vašemu ljudstvu želimo mnogo uspehov pri nadaljnjem delu in prizadevanju za dosego popolne enakopravnosti vseh Slovencev v Italiji, ki bo omogočila tudi prijateljsko sodelovanje med slovenskim in italijanskim narodom.

S toplimi tovariškimi pozdravi!

Glavni urednik:
RADO JANEZIČ

Radio in televizija

Nedelja, 22. maja 1960

Radio Trst A

8.30 Od nedelje do nedelje na našem valu; 9.00 Kmetijska oddaja; 9.30 Iz slovenske folklorne zakladnice; 12.15 Promenadni koncert; 12.40 Orkester Werner Mueller; 13.00 Kronika sedmih dni v Trstu; 13.30 Glasba po željah; 15.00 Fred Buscaglione in njegovi «Asternovas»; 15.20 Jam-Session, razmotrivanja o jazzu; 15.40 Vokalni kvartet «Fantje na vasi» 16.00 Debussy: Otroški kotiček, 16.15 Plesna čajanka; 17.00 «Zlate ribice», igra v treh dejanjih Umberta Moruchia; 19.15 Glasbeno potovanje; 20.00 Sport; 20.30 Dunajske melodije; 21.00 «Ivan Mažuranić»; 21.25 Mojstri jazza; 22.00 Nedelja v športu; 22.10 Koncert godalnega kvarteta Italijanske RTV; 22.40 20 minut z Ralphom Sharonom in Fel Sovandejem; 23.00 Art Van Damme in njegov kvintet; 23.30 Do polnoči v ritmu in melodiji.

Trst

7.15 Kmečka oddaja; 9.30 Danas na športnih igriščih; 14.30 «El Campanon».

Koper

7.15 Jutranja glasba; 8.00 Domače novice; 8.05 Kmetijska oddaja; 8.30 Z veselo pesmijo; 9.00 Reportaža: «Mladost pod širnim neboma»; 9.15 Zabavni zvoki; 10.00 Prenos RL; 10.30 Operne skladbe; 11.00 «Popotovanja»; 11.15 Nedeljski koncert; 12.00 Pogovor s poslušalci; 12.10 Glasba po željah; 12.40 Zunanjepolitični pregled; 13.30 «Sosedni kraji in ljudje»; 14.00 Glasba po željah; 15.10 Ljubljanski oktet; 15.30 Veliki orkestri; 16.00 Prenos RL; 19.00 «Nedelja v športu»; 19.10 Glasbena medigra; 19.30 Prenos RL; 22.15 Plesna glasba.

Nacionalni program

8.30 Kmetijska oddaja; 11.00 XLIII. kol. dirka po Italiji; 12.10 Pesmi dneva; 13.10 XLIII. kol. dirka po Italiji; 13.30 Mali klub; 14.00 XLIII. kol dirka po Italiji; 14.15 «Musica sprint»; 14.30 Operna glasba; 15.00 «Cerkev in rasizem»; 15.15 A. Semprini pri klavirju; 15.30 Filmska glasba; 17.00 Prenos II. polčasa nogometne tekme; 18.00 Simfonični koncert; 19.30 Športni pregled; 19.50 XLIII. kol dirka po Italiji; 21.00 Koncert lahke glasbe; 21.55 XXI. spev Dantejevega «Raja»; 22.15 Teden aktualnosti v svetu; 22.45 Koncert violinista Odnoposofa in pianista Bartha; 23.20 Orkester Carla Esposita.

II. program

9.00 Jutranje vesti; 10.00 Predvajali smo; 11.00 Nekaj o programu, nato glasba za prazniční dan; 13.40 «Piacevolissimo»; 14.05 Perez Prado in Arthur Smith; 15.00 «Il Discobolo»; 16.00 Tranzistor; 16.45 XLIII. kol. dirka po Italiji; 17.00 Glasba in šport; 18.30 Plešite z nami; 20.10 XLIII. kol. dirka po Italiji; 20.45 Štiri pesmi iščejo glasbe; 22.00 Nedelja v športu; 22.30 Zanimivosti od tu in tam.

III. program

16.15 S. Barber: «Koncert op. 22»; 16.40 I. in II. dejanje iz Lorcove «Assi que pasen cinco años»; 17.30 Schumannove skladbe; 18.30 Francoska kultura; 19.00 Martinujev «Madrigal — sonata»; 19.15 V biblioteki; 20.00 Vsakovečerni koncert; 21.30 Haendlova opera «Rodelinda»; 23.10 Ob stoletnici rojstva Edoarda Scarfoglia; 23.40 Štirje Chopinovi valčki.

Slovenija

7.30 Radijski koledar in prireditve dneva; 7.35 Popevke; 8.00 Mladinska radijska igra; 8.57 Z glasbo v novi teden; 10.00 Ob otvoritvi Delavskega doma v Zagorju; 10.30 Rado Simoniti: Kolednica mladinskih brigad; 10.44 Pihalni orkester; 11.00 Godala za razvedrilo; 11.30 Grom: Podobe naše mladosti; 13.30 Za našo vas; 13.45 Koncert pri vas doma; 15.30 E. Grieg: Koncert za klavir in orkester; 16.00 J. K. Jerome: «Očarljiva žena»; 16.20 Klavir v ritmu; 16.45 Prenos meddržavne nogometne tekme Portugalska-Jugoslavija; 18.35 Vesele in poskočne; 18.50 Stanko Premrl: Allegro za godala; 19.30 Radijski dnevnik in športna poročila; 20.05 Izberite melodijo tednaj; 21.00 Koncert slavnih pevcev; 22.15 Vabimo vas na ples; 23.10 Iz del Arthurja Honeggerja in Igorja Stravinskega.

Ital. televizija

10.15 Oddaja za kmete; 11.30 «Duhovnik vešala», pripravil Gustavo Boyer; 16.30 XLIII kol dirka po Italiji; 17.15 TV za mladino; 18.50 «Dogodivščine pod morjo»; 19.20 Tednik aktualnosti; 19.35 Sportni dogodek — registracija; 20.30 TV dnevnik; 21.00 Posebna oddaja o XLIII. kol. dirki po Italiji; 21.15 Panorama; 22.00 Svetovno tekmovanje v plesu; 23.00 Nedelja v športu.

PONEDELJEK, 23. maja

13.30 TV šola: «Francoščina», «Telovadba», «Računstvo»; 16.05 XLIII. kol. dirka po Italiji, 17.15 TV za mladino: «V Biblioteki», «Kinematografska enciklopedija»; 18.30 TV dnevnik, 18.45 Italijanski sprehodi; 19.05 Glasbena oddaja; 19.35 Delavec o prostem času; 20.05 TV šport; 20.30 TV dnevnik; 21.00 Posebna oddaja o XLIII. kol dirki po Italiji; 21.15 TV igra «Oče Lebonnard» Jeana Aicarda.

Jug. televizija

Zagreb: 10.30 Film «Domino»; 11.00 Kmetijska oddaja; 15.00 Svetovno prvenstvo v speedwayu v Zagrebu, po končani tekmi prenos športnega dogodka iz Beograda; 20.00 TV dnevnik; 20.20 Kulturna panorama; Ljubljana: 20.40 Koncert stare dubrovniške glasbe; 21.30 Dokumentarna oddaja «Osvoboditev Begunja»; Beograd: 21.50 «Sedem dni» — zanimivi dogodki doma in po svetu.

PONEDELJEK, 23. maja

Zagreb: 17.00 «Družina in dom»; 17.30 Poljudnoznanstvena oddaja: «Avtomatizacija»; Beograd: 18.00 Zaključna prireditev otroškega glasbenega festivala; 20.00 TV dnevnik; 20.20 Tedenski športni pregled; 20.30 Dokumentarni film; 20.45 Zabavno-glasbena revija.

KMETJE, VRTNARJI
Za vsako vašo potrebo se obrnite na domačo tvrdko
FURLANI EDVARD
TRST, Ul. Milano 18
TELEF. 35-169

katera vam nudi po najnižjih cenah vsakovrstna semena najboljših inozemskih krajev in semena lastnega pridelka ter razne sadike, žveplo, modro galico, umetna in organska gnojila ter vsakovrstno orodje in stroje vsake velikosti
Ekskluzivni zastopnik za tržaško pokrajino: svetovno znanih strojev za obdelovanje zemlje, tovarne AGRIA WERKE

Pri **MADALOSSO** v Trstu, Ul. Torrebianca, vogal XXX Ottobre, dobite vsakovrstno POHISTVO otroške VOZICKE, žimnice — originalne PERMAFLEX — Cene ugodne

Tvrdka LORENZI TRST, Ul. S. Lazzaro 17, tel. 24-245 in mehanična delavnica v Ul. S. Francesco 58

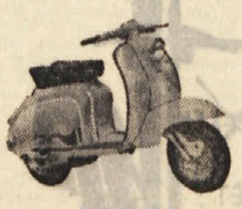

Izvaža: ISO moto, EW 175 c., PARILLA 125 c., Parilla 250 c., Alpino, Ducatti 98 sport, ter Lambrete in Vespe — rabljeni in generalno popravljeni od 60.000.— lir dalje. — Pelje čez mejo v Sežano.

SAMUEL BECKETT

Rumeno

Nočna sestra je vstopila točno ob petih. Belaqua se je prebudil svež in pripravljen, da se spopade z novim dnem. Kot rumenokljunec je podčrtal sledeči stavek v Hardyjevi «Tess of D' Urbervilles», ki jo je dobil za nagrado, ko je varal pri kockanju v Sinodu: «Ko prenehaš razmišljati o bolečini, se lahko pojavijo tudi sanje.» S tem stavkom je operiral že več let, na mesto besede «bolečina» je postavljal «veselje», po potrebi jo je včasih uporabljal tudi v zvezah, katerim ni bila namenjena, toda pokazala se je primerna za vsako situacijo. Sedaj se je prebudil z njo, kot da je bila ves čas tukaj in kot da ga je čuvala pred sanjami.

Sestra je prinesla čaj in močne purgativne soli.

«Fuj,» je vzkliknil Belaqua.

Toda neobčutljivo dekle se je delalo, kot da ga ne čuje.

«Kdaj me bodo rezali?» — je vprašal.

«Ob dvanajstih.»

Odšla je.

Kakorkoli je že to prenašal, bil je v strašnem položaju. Točno ob dvanajstih ga bodo odprli — zip! — s kirurškim nožem. To je bila misel, katere njegovi možgani trenutno niso mogli prenesti. Če bo njegova mala psiha obsedena od te misli v sedanjem nepripravljenem stanju, še vsa prevrtana od včerajšnje skrbi in z dobro prespano nočjo povrh tega, bo uničena. Psiha, a ne misel, — to je ravno nasprotno od tistega, kar si on želi. Za sebe, to mu je treba priznati, se ni brigal. Njegova psiha lahko pogine, kar se njega tiče. Toda nesreča je v tem, ker se bo to odrazilo v njegovem vedenju: kričal bo, se premetaval, praskal in grizel, ko bodo prišli po njega, prosil, naj se vse odloži, a kakšno sliko bo to vrglo na njegovo pokojno rodbino. Veličasten stari hugenotski pogum — ne more ga kar tako izdati (da ne govorimo o njegovi želji, da se vse konča brez nepotrebnega dviganja prahu).

«Moje trpljenje pod anestezijo bo izredno,» je premišljeval, «toda ne bom se ga spominjal.»

Odvrgel je cigareto in prižgal luč, ne toliko zaradi družbe svetlobe kolikor zaradi tega, da odloži svitanje do takrat, ko bo imel več zaupanja vase.

To, da mu je nož za vratom, da je trpel kot prekletnik, ko je bil videti, kot da spi mirno kot otrok — to ni važno kakor tudi ni bilo to trpljenje brez nade vse do tedaj, dokler je njegov razum gospodaril z mislimi. Tisto, kar je moral narediti in kar je z običajno nemarnostjo pustil za poslednji trenutek, je bilo, da pripravi prisrčen sprejem v možganih za misel o vseh tistih malih prijaznostih, ki jih bo moral pretrpeti do konca dneva. Tedaj bo mogel pričakati vse v miru. Drugače ne. Drugače bo grizel, praskal, ko bodo prišli ponj. Ni mislil nase. Ne, mislil je samo na druge, na liftboya, na bolniške in sestre, na doktorje in znanega kirurga, na človeka, ki bo tukaj, da bi počistil in zakuril ostanke, na vse prijatelje njegove pokojne rodbine, ki bodo izgrebli resnico. Toda ti vsiljivci, rodbinska hrabrost itd. Na vse te stvari je moral misliti.

Belaqua je stegnil roko in ugasil luč. Zaprl bo oči in tako prevaril zoro. Pravzaprav, kaj so oči? Predstraže razuma. Na varnem so, kadar so zaprte.

Če bi bil vsaj lepo vzgojen ali vsaj hraber. Modra kri ali morilec! Toda on je indoleten buržujski strahopetec, v nekem pogledu zelo talentiran, toda neprimeren za privatno življenje v najlepšem in najsvetlejšem smislu, na katerega je mislil, kadar se je hvalil, kako je oskrbel svoj razum in kako živi v njem, ker je to zadnje pribežališče, ko bo vse končano. Toda tega raje ne bi počakal.

Kakšno taktiko naj uporabi v tej krizi?

V manjši nepriliki bi ga zadovoljilo, če bi se zabarikadiral pred to mislijo. Toda sedaj, v tem melanholičnem primeru, ni moglo biti govora o kakšnem polovičnem podvigu. Njegov načrt je bil, samo manjo zadržati to misel, dokler ne bo njegov razum pripravljen, sprejeti jo. Potem pa jo uničiti. Toda kako?

V tem usodnem trenutku mu je priskočil na pomoč odlomek iz Donnovega paradoksa — «Ne dvomim, da bi bilo mogoče najti med mnogimi modrimi ljudmi veliko število takih, ki bi se smejali objokanemu Heraklitu, toda niti enega, ki bi se zjokal pred nasmejanim Demokritom». To je bilo tisto pravo. Toda ali je to bil trenutek, da bi bil človek ljubezniv. Belaqua je goreče iskal izhod. Ali smeh ali solze? Na koncu, to je vedno isto, toda sedaj mora izbrati. Bilo je prepozno, da bi se lahko potrudil in dosegel luksuz obeh stvari. Tukaj je on, kot v vsakem odločilnem trenutku, žrtvoval svoja čustva do tistega, kar mu je ustrezalo, želji, da bi naredil vtis na društva. Sebe mora popolnoma ge, skoraj vtis gentleman zanemariti in postati mal: vojak. Bila je to neka vrcta odpovedi, kajti ni se mogel upirati jokavemu filozofu. To je bil razlog, da se je odločil za Bima in Bama, Grocka, Demokrita — ali kakorkoli ga že hočete imenovati — in odložil temnejše nasprotje za manj javne čase. Toda jok v tej hiši telesnega ne bi pravilno razumeli. Vsi bi njegove solze ali morda, točneje povedano, njegovo tragično vedenje pripisali ne človeškim neumnostim nasploh — temveč tumorju, velikemu kot opeka, ki ga je nosil na vratu. Zaradi tega jih ni obsojal. Toda razširile bi se govorice, da se Belaqua ne samo da se ni smehljal in trpel, temveč je celo jokal ali je bil vsaj na robu joka. Tedaj bi bil onečaščen in s samim tem bi padlo blato tudi na njegovo pokojno rodbino.

Dali so mu injekcijo in ga odvedli v operacijsko dvorano.

Nogavice za operacijo so bile razburljive. Dejansko, operacijska dvorana se je imela za zelo resno. K vragu z vašimi nogavicami, jaz hočem vašo dušo.

Sedaj so se začeli dogodki odvijati hitreje. Najprej mu je neki božji angel priskočil na pomoč s smešno zgodbo, zares zelo smešno — tej zgodbi se je Belaqua vedno do solz smejal — o duhovnu, ki je dobil vlogo v nekem amaterskem delu. Le za srce bi se moral prijeti, ko bo slišal revolverski strel, in vzklikniti: «Za božjo voljo, ustrelili so me!» Duhoven je dejal, seveda, da bo srečen, toda če nimajo ničesar proti — za tako priložnost ne bi uporabljal formulacije: «Za božjo voljo!» Zamenjal bi jo, če nimajo ničesar proti, z «Milost» ali «Pri vsem na tem svetu! »ali morda z nečim sličnim. « Oh, gorje, ustreljen sem!» — kako bi to bilo?

Toda to je bila tako amaterska predstava, da se je revolver v resnici sprožil in božji človek se je zgrozil.

«Oh!» je vzkliknil... «Za Kriščevo voljo, ustrelili so me!»

Vsa sreča, da je bil Belaqua nizek, umazan protestantski intelektualec, in se je lahko smejal tej neumni šali.

Potem sta prišli še dve ženski — nikoli jih ni zmanjkalo — ena v letih, druga ne. Začeli sta ga pripravljati. Gumasta rjuha zaradi previdnosti, zibelka... Belaqua je stopical sem ter tja, hlačnici njegove pižame sta bili vtaknjeni v strašne nogavice. Pokadil bo še cigareto, vsekakor. Čudno je, če prav pomisli, kako je bila vsa rutina tega prostora do najmanjšega detajla preračunana za izpolnitev enega edinega smotra, osvoboditve od bolečin na dolge proge.

Skrivaj so iskali na njegovem rumenem obrazu sledove strahu. Zaman. Bil je kot maska.

Kirurg si je umival svoje neprecenljive roke, medtem ko se je Belaqua šopiril po predsobi. Tisti, katerega roke bodo čistejše, bo močnejši. Belaqua je posekal kirurga. Toda postal je očarljiv nasmeh bolničarki. Tega ne bo tako hitro pozabila.

Skočil je na mizo kot ženin. Doktor je bil v formi, ker je pravkar prišel s poroke, kjer je bil za pričo. Bil je ves svečan pod svojim zdravniškim plaščem. Izrecitiral je svoje in udaril po maski.

«Kako se počutite?» je vprašal Belaqua.

Zmes je bila premočna, to je bilo takoj jasno. Srce ga je zapuščalo, grozni rumeni zbadljaji so se zadirali pod lobanjo. «Eden najboljših,» slišal je te besede, ki niso bile namenjene njemu. Ta izraz mu je vrnil gotovost. Toda...

«Za Kriščevo voljo! Resnično mrtev je!»

Popolnoma so pozabili kontrolirati njegovo srce.

Pesnik Alojz Gradnik pred mladino v Kranju

Odgovarjal je na vprašanja mladih poslušalcev *Večer, kot ga doživiš redkokdaj v življenju*

Zmerom mi je v veselje, kadar mi je dana priložnost, da obiščem Kranj, in zmerom mi je v veliko radost, kadar se moram srečati s pesnikom dr. Alojzijem Gradnikom. Tako sem tudi 10. maja rade volje pustil delo na mizi in se odpeljal s prijateljem Antonom Podbevškom na Gradnikov večer v Kranju, kamor ga je bila povabila ondotna gimnazijalna mladina, ki ima v mladem profesorju Piberniku tankočutnega mentorja v slovenski literaturi.

Komaj sva se s Podbevškom dobro razgledala po trgu, kjer sva bila stopila z avtobusa, ko se nama je posmejal nasproti dr. Gradnik, ki je prispel s svojo soprogo v Kranj tik pred nama. Gradnik bo letos dopolnil svoje oseminsedemdeseto leto. Toda niti njegov nastop, niti njegov mogočni obraz, v katerega je zarezalo trdo in dela polno življenje marsikatero brazdo in v katerem se tako svojevrstno odraža njegovo dvojno poreklo, poreklo očeta Tolminca in matere Furlanke, ne kaže na ta visoki jubilej. Profesor Pibernik, ki nas je popeljal v lepo in svetlo gimnazijsko poslopje, je bival tri leta pri Gradnikovih v Medani v Brdih, kjer je bil profesor na ondotni nižji gimnaziji.

Velika predavalnica, v kateri je imel dr. Gradnik svoj recitacijski večer, je bila polna sveže, pozorno poslušajoče in duhovno razgibane mladine.

Gradnik je bral najprej iz svoje zadnje zbirke «Harfa v vetru».

Gradnik bere počasi, kakor da bi pretehtal še enkrat vsako besedo, preden jo vrže med poslušalce. Pusti, da njegov težki, pregnantni verz zazveni in dočaka odmev v srcih poslušalcev. Njegov glas je globok in se le redkokdaj povzdigne, a nikoli do patosa. Govori mirno in ubrano in močnejša čustvena prizadetost se izraža predvsem v nekem svojskem vibriranju glasu, ki se takoj prenese na poslušalca in zbudi v njem soroden čustveni odmev. Pesmim iz «Harfe v vetru» je dodal Gradnik še dve novejši, neobjavljeni pasmi, od katerih je zlasti baladna «Vrnitev briškega partizana» s svojo grozljivostjo in mrakobnim finalom mogočno odmevala med mladim poslušalstvom. Dolg, viharen aplavz je nagradil pesnika za njegovo pesnisko in predvajalsko mojstrstvo.

Sledile so recitacije dijadinj in dijakov iz raznih Gradnikovih zbirk. Gledal sem pesnikov obraz, ko je poslušal svoje davne, marsikdaj težke in bolestne izpovedi iz mladih let. Držal se je hrabro, vendar so se mu oči pri tem sumljivo vlažno lesketale. Pozneje, po končanem večeru, je obšel vprašanje, ki mu je bilo postavljeno v tem smislu od nas, z anekdoto, ki jo pripoveduje Goethe, ko mu je nekoč mladina ne vem že v katerem mestu recitirala odlomke iz njegovega Hermanna in Dorotheje, češ, da se mu čudno zdi, da mu je moglo lastno oglje privabiti solze v oči.

Nastop teh mladih, svežih deklet in fantov, ki so se s tako čustveno prizadetostjo vživeli v pesnikova dela in jih prikupno in vsak po svoje predvajali, je ganil tudi nas, starejše poslušalce.

Toda z nastopom mladine lepega večera še ni bilo konec. Poanto so večeru pritisnili pesnikovi odgovori na razna in kdaj prav posrečena vprašanja mladih poslušalcev.

«Kdaj ste začeli pesnikovati?» je bilo prvo vprašanje, vprašanje dekleta, ki utegne skrivati v zaklenjenem predalu tudi lastne pesniške prvence.

Zdaj bi morali videti pesnikov obraz! (Obžalovali smo, da ni bilo pri roki filmske kamere ali vsaj magnetofona.) Njegova široka lica so se še bolj razlezla, velike oči so se stisnile v ozko špranjo in kljub gubicam okrog njih je iz te špranje pokukal pogled navihanega dečka, ki ga ves čas vprašanj in odgovorov ni zapustil.

«Prvo pesem sem zagrešil, ko mi je bilo dvanajst let. «Vrtec» je priobčil sliko matere in otroka in razpisal nagrado za najboljšo pesniško upodobitev te slike. Napisal sem pesem «Materino gorje» in jo odposlal «Vrtcu». Prejel sem zanjo drugo nagrado in je bila pozneje tudi v «Vrtcu» priobčena. Pozneje sem na gimnaziji zagrešil še marsikatero pesem. Resneje sem se začel ukvarjati s poezijo potem na univerzi.»

Na vprašanje, kako in kdaj je pesnil, je Gradnik tolmačil svojo pesem «Orel in smreka», ki jo je prvo bral na tem večeru.

«Orel, to je pesnik, genij, ki kroži visoko nad vrhovi in se koplje v sončnih žarkih. Smreka, ki raste na strmini in so jo oklestili viharji, je žena, ki sicer ne more za njim v višave, a ki mirno čaka, da se orel, ko se je napil višin in sončnih žarkov, zopet povrne k njej in sede na njeno vejo. Tu sem mislil,» — nadaljuje pesnik in se navihano namuzne, — «na Goetheja, ki je toliko let složno živel s Kristino Vulpius, ki mu sicer ni bila dorasla, a mu je nudila domačnost in tudi pravo srečo. Pa tudi na Prešerna in na Ano Jelovškovo, katerih odnosi so še zmerom nepojasnjeni in ki mu je utegnila pomeniti veliko več, kakor se danes sodi.»

«Vprašali ste me, kdaj ustvarjam. Zjutraj, zgodaj, takole med peto in šesto uro, še v postelji. Lahko rečem, da nisem nikoli ob drugem času ustvarjal razen zgodaj zjutraj. Pozneje, popoldne ali zvečer, sem kvečjemu kaj popravljal.»

Na vprašanje, kateri pesniki so mu bili vzor in ki so nanj najbloblje delovali, je Gradnik odvrnil:

«Prešeren, v prvi vrsti naš Prešeren. Potem. Heine.»

Zakaj ga je zamikala orientalska poezija, iz katere je toliko prevajal, je bilo eno od naslednjih vprašanj.

«Kitajska lirika. Da, Kitajska lirika.» Pesniku se nabere obraz v gube, ko razmišlja o odgovoru. «Zato, ker so tam v daljni Kitajski ljudje prav taki, kot so pri nas; ker enako čutijo in mislijo, enako ljubijo in trpijo, kakor mi. In morda še globlje in bolj tenko. In ker je tista tisoč in več let stara poezija še zmerom sveža in živa.»

«Kako ste prevajali iz kitajščine?»

Gradnik se malce navihano, malce prizanesljivo namuzne.

«Iz kitajščine nisem prevajal, ker kitajski ne znam. Prevajal sem predvsem iz angleščine, ker so angleški prevodi iz prve roke in zato najbolj avtentični. Upam, da se mi je posrečilo vsaj malo obnoviti duhá te čudovite poezije tudi v slovenščini.»

Zdaj pa postavi neko dekle prav zanimivo vprašanje, ob katerem smo vsi prisluhnili:

«Kako ste se mogli tako močno vživeti v čustva žene, kakor je čutiti iz mnogih vaših pesmi, v Pismih, De Profundis in drugih?»

«To je tako. V mladih letih — od tega je že davno, — sem se večkrat čudil, kako da mi dekle ne ve povedati z besedami tisto, kar je izražalo s čustvi. Želel sem si, da bi mi dekle tudi tako govorilo, kakor je čutilo, če me je imelo rado. No, in tako, vidite, sem napisal tisto, kar sem si želel slišati iz dekletovih ust, kar pa mi dekle ni nikoli povedalo.»

Ni potreba poudariti, da je žel ta prisrčni in odkriti, pa vendar tako psihološko globoko segajoči odgovor na splošno odobravanje. Vse prehitro je bilo treba zaključiti večer. Mladina bi bila spraševala še kar naprej, mi, poslušalci, poslušali, pa morda bi celo ljubeznivi pesnik še odgovarjal. Toda čas je pritiskal in pritiskal.

Še enkrat: Škoda, da ni bilo pri roki filmske kamere in magnetofona. Kajti tak, prav tak večer doživiš samo enkrat v življenju.

VLADIMIR BARTOL

MARIA TERESA VIANELLO spada med najbolj obetajoče igralke italijanske «nouvelle vague». Po rekaj uspehih pri filmu nastopa tudi v gledališču. Predvsem pa mnogo študira. Zanimivo je, da je igralka zadnja potomka v direktni črti slavne Eleonore Duse

Tako so nam odgovorili ob svojem obisku

Skupine slovenskih književnikov, ki se je v ponedeljek in torek mudila v Trstu, v sredo pa v Gorici, nismo hoteli nadlegovati in še bolj utrujati z dolgimi intervjuji. Vendar pa smo si želeli od vsakega izmed njih vsaj nekaj besed, podobno kot tisti dijaki, ki so v torek zvečer hoteli od književnikov njih podpise. Postavili smo jim samo dve vprašanji, vsem enaki:

1. Kaj je napravilo v času Vašega kratkega bivanja v Trstu na Vas najbolj ugoden vtis (in še morda: kaj najbolj neugoden)?

2. Ali ste mnenja, da bi morale skupine slovenskih književnikov pogosteje prihajati k nam?

Na vprašanji so posamezni književniki dali sledeče odgovore:

Juš Kozak:

1. Če izvzamem izredno prijaznost, pozornost in gostoljubnost, s katerimi so nas v času tega kratkega bivanja spremljali naši gostitelji, moram med najugodnejšimi vtisi poudariti vsekakor presenetljivo zanimanje za naš nastop tako prvi večer kakor drugi v Dijaškem domu. Prepričan sem, da bosta ta dva večera ostala vsem našim tovarišem v blestečem spominu. Potem bi lahko govoril o lepoti Dijaškega doma, o prisrčnem sprejemu s strani mladine in tov. upravnika Pahorja, o prebujeni zavesti. Pri bežnem pohajkovanju po mestu pa me je opozorilo dejstvo, da je uho tolikokrat kot malokdaj prej, kadar sem hodil po mestu, zopet doživljalo slovensko govorico med ljudstvom. Vse to mi priča, da se je sožitje obeh ljudstev zelo izpremenilo.

2. Na drugo vprašanje bi po vsem tem odgovoril lahko samo z: Da.

Matej Bor:

1. Najboljši vtis je name napravilo to, da se sliši po cestah in trgovinah več slovenščine kot včasih, najslabši pa to, da pravice slovenščine še vedno niso priznane praktično tudi v javnem življenju. Izredno dobro sem se počutil med mladimi ljudmi v novem in lepem Dijaškem domu, dosti slabše pa v novem Kulturnem domu, ker še ni dograjen.

2. Gotovo, obiski so potrebni, dobro pa bi bilo tudi, če bi tudi naše knjige večkrat obiskovale vaše domove. Najboljši stik med pisateljem in občinstvom je namreč pisana beseda, ne govorjena.

Anton Ingolič:

1. Izredna pozornost in topla ljubezen, s katero je tržaška publika, tako v prenapolnjenih prostorih v Prosvetni zvezi kakor tudi v Dijaškem domu sprejela in spremljala naše branje, in lepota Trsta ter okoliških krajev, ki sem jih tokrat prvič videl.

2. Zdaj je vrsta na tržaških in ostalih zamejskih književnikih, da pridejo k nam, kajti le z medsebojnimi obiski in sodelovanjem bomo še bolj utrdili vezi, ki so bile pred časom za daljšo dobo nasilno pretrgane.

Ciril Zlobec:

1. Prav gotovo zanimanje ljudi za naša dva nastopa in neprisiljena prijaznost, prijateljstvo in gostoljubnost vseh tistih posameznikov, od najstarejših do najmlajših, s katerimi smo v teh dneh prišli v stik.

Še posebno ugoden vtis je name napravil obisk v Dijaškem domu; v tej zvezi naj ponovim, kar sem v šali rekel upravitelju Dragu Pahorju: «Dom je prekrasen, njegovi mladi stanovalci pa še bolj.» Čas našega obiska v Domu, čeprav se je zavlekel pozno v noč, je bil prekratek.

Neugodnega vtisa tudi v oklepaju ne bi mogel zapisati, ker ga nisem imel.

2. Na to vprašanje bi meritorno lahko odgovorilo le občinstvo, ki nas je prišlo poslušat. Če občinstvo meni, da bi taki obiski morali biti pogostejši, bodo tudi drugi slovenski književniki prišli v Trst s prav takšnim veseljem kot mi.

Drago Druškovič - Rok Arih:

1. Nadvse ugoden vtis: zgoščena tišina, ki so jo ustvarili na literarnem večeru v Slovenskem dijaškem domu dijaki, ko so tenkočutno prisluhnili našemu branju.

2. Prepolna dvoranica ob prvem nastopu v Ul. Roma ne nasprotuje misli, da so takšna srečanja lahko koristna; gostoljuben sprejem bi me lahko zapeljal in bi se zato lahko odločil za pogoste obiske; vsekakor velja prepustiti presojo gostiteljem, bralcem slovenske knjige v Trstu.

Janez Menart:

1. Vsestranska prijaznost gostiteljev, dobra organizacija in še posebej prisrčna zainteresiranost poslušalcev. Po drugi strani pa izredno lep Dijaški dom. Neugodnih vtisov na srečo ni bilo.

2. Vsekakor. Bojim se le, da bi na žalost kaj kmalu zmanjkalo slovenskih književnikov, s tem mislim tistih, ki jih poslušalci še ne bi slišali.

Knjiga o umetnosti v ledeni dobi

(Hans Baumann: **Votline velikih lovcev** - Založba Obzorja, Maribor)

Dne 12. septembra 1940 so v majhnem gozdiču na griču Lescaut štirje dečki iz Montignacca, majhnega kraja ob Dordogni v južni Franciji, odkrili najpomembnejšo jamo ledene dobe. Najlepšo jamo v Franciji in morda najpomembnejšo jamo na svetu. To pa ne morda zaradi velikosti votline ali zaradi risb, ki so delo človeka ledene dobe.

Dečki so radi stikali po gozdu. In ko so bili tako nekoč v gozdu na griču Lesvaut, je pes, ki je bil z njimi, nenadoma izginil. Padel je v neko luknjo in ko so ga hoteli izvleči, so v luknjo padli tudi dečki. Tako so odkrili jamo, v kateri so našli najbolje ohranjene risbe prazgodovinskega človeka. In zanimivo je, da je bil to že tretji primer, ko so jamo s podobami odkrili otroci. Najpomembnejšo jamo Spanije Altamiro, kjer so prav tako ohranjene podobe živali, delo prazgodovinskega človeka, je odkrila petletna deklica. Tudi znamenito votlino, imenovano po odkriteljih «Trois freres» (Trije bratje), so odkrili otroci.

Jama v Lescautu pa je po svojem bogastvu najznamenitejša jama Francije, saj hrani na svojih stenah številne podobe živali, in to ne samo v enem prostoru, temveč v več zaporednih dvoranah. Galerija se vrsti za galerijo in mnoge slike so velike mojstrovine. Nekatere so izdelane sicer le v obrisih, zato pa so druge izpolnjene tudi z barvo. So pa tudi take, iz katerih prosevajo druge slike. Tudi najboljše reprodukcije teh podob v knjigah dajo samo slutiti njihovo lepoto. Nekatere, pravijo, so tudi takšne, da jih človek že po enkratnem srečanju nikoli več ne pozabi. Predstavljajo pa srnjake z mogočnimi rogovi, konje v diru, žrebeta, mogočna goveda velikanskega obsega, pa vrsto manjših živali, srnjakov, ki plavajo čez reko, ležečega moža, nad katerim je pobesneli bik itd. Skratka, to so podobe, ki so edinstvene na svetu in ki predstavljajo prav gotovo primere najstarejše umetnosti na svetu.

Kako in zakaj so nastale te podobe? Danes ni nobenega dvoma, da izvirajo te slike iz želje prazgodovinskega človeka pridobiti si z naslikano, za tiste čase pričarano podobo, in z obrednimi plesi, ki so gotovo spremljali nastanek teh podob, magično moč nad živaljo, ki jo je prazgodovinski človek moral ubiti, če ni hotel umreti od gladu. Slika torej za prazgodovinskega človeka ni bila kaka zabava, ampak koristna reč, ki naj bi mu pomagala do hrane. Po njegovih mislim naj bi mu bila orožje proti nevarnostim in gladu.

O vsem tem pripoveduje knjiga Hansa Baumanna «Votline velikih lovcev», ki je v skrbnem prevodu Metke Senjor izšla pri mariborski založbi Obzorja. Seveda pripoveduje ta knjiga tudi o odkritju jame Altamira v Spaniji in o težavah, ki so jih imeli odkritelji jame ob tem. Pripoveduje pa nam tudi o pomenu in značaju teh podob, o njih nastanku v prazgodovinski dobi in drugih podobnostih in zanimivostih v zvezi z njimi.

Knjiga je napisana v preprosti, jasni obliki, v kateri prevladuje dialog. Sicer pa je močno razgibana, tako da spominja na radijske igre. Zaradi lahkotnega načina pripovedi je knjiga namenjena predvsem mladini. Toda zaradi svoje snovi bo prav prišla predvsem odraslim, saj bo odkrila pogled v neznano področje prazgodovinskega človeka in prazgodovinske umetnosti. Pri tem je knjiga opremljena z risbami, tako da je vsestransko privlačna in poučna.

Sl. Ru.

Pavle Merku je pripravil novo edicijo

Tržaška knjigarna ima že nekaj časa na razpolago novo glasbeno edicijo. Gre za *Tri skladbice za Evico*, ki jih je napisal prof. Pavle Merkù. To so srednjelahke skladbe za mladino, ki ima za seboj tri do štiri leta učenja klavirja, ter primerne za uvajanje mladine v modernejšo glasbo. Objavili bomo še tudi oceno.

* * *

Ansambel beograjske Opere in baleta gostuje v Wiesbadnu in Lausannu z operami «Evgenij Onjegin», «Zaljubljen v tri oranže», «Boris Godunov» in «Hovanščina» ter z baleti «Vibracije», «Srečanje v Louisvillu» in «Ognjena ptica».

L. M. ŠKERJANC

Od Bacha do Šostakoviča

V današnjem razvoju kulturnega življenja si tega ne moremo več zamisliti brez glasbe. Glasbeno udejstvovanje, čeprav le pasivno s poslušanjem, spada danes nujno k življenju sodobnega človeka. Vzporedno s tem pa seveda narašča tudi potreba po glasbenem izobraževanju. Čeprav smo sicer pri glasbeni vzgoji naše mladine dosegli že lepe uspehe, pa vendar lahko trdimo, da je glasbena izobrazba našega povprečnega človeka še zelo skromna. Pri tem pa se občuti tudi izredno pomanjkanje domače literature o glasbeni umetnosti.

Korak naprej v izpolnjevanju naše glasbene literature, namenjene neglasbenikom, pomeni nova knjiga, ki je pod naslovom «Od Bacha do Šostakoviča» izšla pri Cankarjevi založbi v Ljubljani. Napisal jo je znani slovenski skladatelj in muzikolog Lucijan Marija Škerjanc. Njen naslov, še bolj pa pogled v knjigo, kaže, da predstavlja ta izdaja priročnik s pregledom razvoja domače in tuje simfonične glasbe. Simfonična glasba je danes ena najpomembnejših oblik glasbene umetnosti in predstavlja zato tudi najpomembnejšo pridobitev glasbene umetnosti. V njej so prišli do izraza veliki glasbeni ansambli, v njej pa so svoje posebno mesto dobili vsi klasični in tudi nekateri novi inštrumenti. Za take ansamble so nastale tudi skladbe, ki jih danes poleg oper štejemo za največje dosežke na področju skladateljskega ustvarjanja. Nastanek in razvoj takih simfoničnih skladb nam podaja naša knjiga, ki pa se omejuje na zadnji dve stoletji. V prvem delu obravnava knjiga razvoj svetovne simfonične glasbe, pri čemer avtor prikazuje delo in pomen največjih glasbenih mojstrov, kot so n. pr. Haydn, Bach, Beethoven in drugi.

Drugi del knjige je posvečen razvoju domače, jugoslovanske simfonične glasbene tvornosti. Tako predstavlja ta knjiga doslej najpopolnejši pregled te zvrsti jugoslovanske umetnosti. Seveda je avtor obširno obdelal tudi simfonično umetnost in njene predstavnike pri drugih slovanskih narodih, kar običajno pogrešamo pri drugih tujih podobnih priročnikih.

Knjiga je pisana tako, da poleg vsakega avtorja označuje pisec tudi njegovo osebnost in dobo ter začrta tudi poglavitne struje. Tako nam daje knjiga vsestranski pregled nad razvojem simfonične glasbe in nad njenimi najvidnejšimi predstavniki. Strokovna ocena knjige je sicer stvar strokovnjakov. Lahko pa kot laiki na kratko ugotovimo, da je knjiga pisana zanimivo in primerno tudi za nestrokovnjaka. Zato predstavlja gotovo dragocen pripomoček za vse ljubitelje glasbe in za vse, ki se želе poučiti o glasbeni umetnosti.

Prizor iz filma režiserja Bergmana «Kotiček za jagode», ki ga sedaj vrte v enem izmed tržaških kinematografov

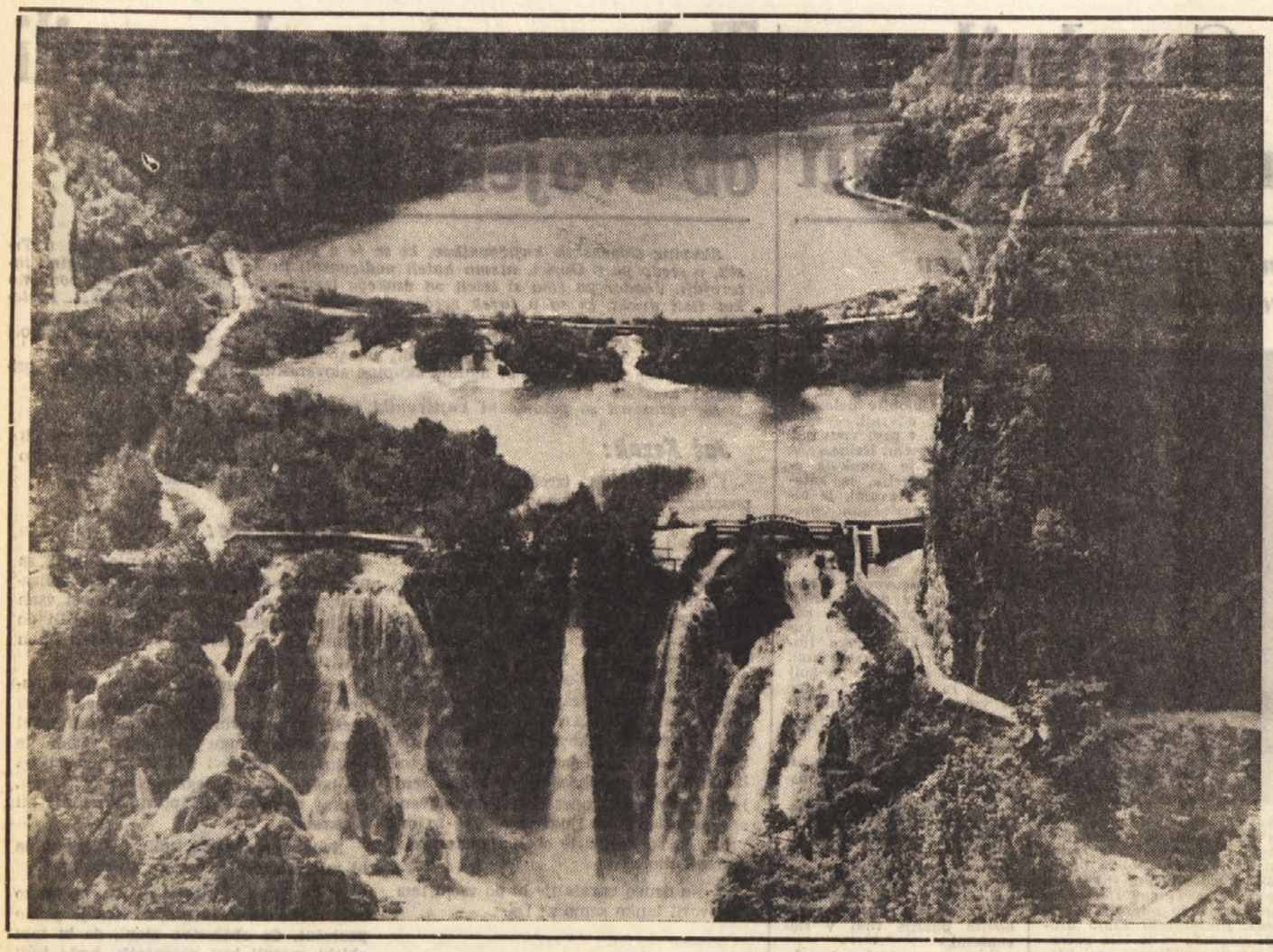

Pogled na dve od štirinajstih večjih Plitvičkih jezer, ki «padajo» eno v drugo. Prvo jezero je v višini 636 metrov, zadnje, ki ga vidimo na sliki pa je skoraj 150 metrov niže. Spredaj vidimo slapove «Sastavci», ki nudijo eno najlepših slik v sklopu Plitvičkih jezer

Priprave za oktober že v polnem razmahu

Na Gospodarskem razstavišču bo letos sedmi sejem «Sodobna tehnika»

Na letošnjem sejmu, ki vse bolj pridobiva na svojem pomenu, bodo razstavljeni najsodobnejši aparati s področja elektronike

V Ljubljani so že v polnem razmahu priprave za organizacijo letošnjega VII. mednarodnega sejma «Sodobna tehnika», ki se bo vršil v dneh od 15. do 23. oktobra v modernih razstavnih prostorih ljubljanskega «Gospodarskega razstavišča». Dejstvo je, da se bo letošnji sejem elektronike vršil prav v času, ko jugoslovansko gospodarstvo najresneje pristopa k širokemu uvajanju najmodernejših tehnoloških postopkov in s tem na široko odpira vrata avtomatizaciji svoje industrijske proizvodnje. Prav to pa seveda še povečuje pomen tega mednarodnega sejma, ki je že doslej bil nadvse važen kažipot mogočnemu industrijskemu razvoju, kakršnega je v zadnjih letih dosegla prav Jugoslavija.

Dejstvo je, da so jugoslovanski inštituti in proizvodne organizacije že na prejšnjih sejmih nenehno presenečali s svojimi velikimi dosežki ter da so prav lani docela iznenadili malone vse inozemske strokovnjake in renomirane producente iz področja elektronike. To niti ni čudno ,saj s tako naglim tempom napredka v Jugoslaviji nihče ni mogel računati in tako so nekatere inozemske tvrdke razstavljale celo dokaj povprečne proizvode, ki za Jugoslavijo spričo njene lastne visoko razvite in kvalitetne proizvodnje skoroda niso bili interesantni. To so uvideli tudi mnogi zastopniki inozemskih producentov, saj so izjavljali, da jih je to pot Jugoslavija nadvse presenetila. Nekateri so celo izjavili, da Jugoslavije ni več moč smatrati zgolj kot tržišče svojih proizvodov, temveč jo je treba upoštevati kot tehnično-proizvodnega partnerja, s katerim bi se moglo kooperirati. To pa je nov moment, ki inozemske producente še bolj priteguje k sodelovanju na ljubljanskih mednarodnih sejmih elektronike.

Lanski sejem je bil verjetno zadnji poduk vsem onim, ki Jugoslavije niso jemali resno ali so jo morda celo podcenjevali. Prav zato pa se obeta, da bo letošnji sejem izredno odskočil. Sodeč po izjavah zastopnikov tujih podjetij, bo letošnji sejem nadvse zanimiv, saj precejšen del tujih producentov namerava razstaviti v Ljubljani svoje najnovejše proizvode, ki so glede na imena najbolj renomiranih svetovnih firm prav gotovo poslednja beseda sodobne tehnike in znanosti. Čeravno je še prerano govoriti o novitetah na letošnjem sejmu ,vse kaže, da teh ne bo malo. Tu ne bo videti le vrsto novih elektronskih naprav za merjenje cele vrste novih fizikalnih, kemičnih in bioloških veličin, temveč tudi vrsto elektronskih aparatur, ki predstavljajo epohalne iznajdbe. Kakor obetajo, bo na tem sejmu razstavljen eden najpopolnejših sistemov radarja za navigacijo, a morda celo novi tipi radarja za uporabo v meteorologiji. Prav tako se nam obeta videti nove popolnejše magnetofone za zapis televizijske slike, ki so že dolgo predmet pobožnih želja ne le raznih radio-televizijskih služb, temveč tudi kopice posameznikov, ki bi si radi izredno uspele točke televizijskega repertoarja posneli za svoj arhiv in jih reproducirali po mili volji ob poljubnem času. Zamislimo si samo koliko kulturnih dobrot nam bo lahko posredoval takšen magnetofon v našem bodočem razvoju.

Sicer pa se na letošnjem sejmu elektronike v Ljubljani obetajo še mnoge druge zanimivosti, kajti to pot bo sejem imel poseben poudarek tudi na sredstvih in sestavnih delih za avtomatizacijo najrazličnejših tehnoloških postopkov. Ta del sejma bo za Jugoslavijo še posebno pomemben, saj njene razvite družbene sile danes vse bolj in bolj teže za občutnejšim razbremenjevanjem človeka fizičnih naporov, v čemer mehanizacija in avtomatizacija proizvodnih postopkov predstavljajo najboljši izhod.

To vprašanje je v Jugoslaviji dandanes že izredno aktualno, pa čeprav se sleherni zaveda, da je proces avtomatizacije dolgoročen proces nenehnega izpopolnjevanja proizvodnih sredstev in ljudi, ki z njimi upravljalo. Skladno s temi težnjami se v Jugoslaviji prav zato posveča mnogo pozornosti tudi reorganizaciji šolstva. Ta reorganizacija je že doslej odšla tako daleč, da so dandanes slehernemu človeku pa tudi slehernemu delavcu široko odprta vrata vseh šol in celo univerze. Priliv dijakov in študentov na strokovne šole je iz dneva v dan vse večji, kakor so vse večje tudi potrebe industrije po tehničnih kadrih.

Slovenija je še pred vojno imela 60 odst. kmečkega prebivalstva, toda priliv kadrov z dežele v novo razvijajočo se industrijo je bil tako velik, da se danes v Sloveniji peča s kmetijstvom le še 37 odst. prebivalcev. Gimnazije, ki so bile nekoč odskočna deska za vse intelektualce so danes po številu dijakov že v veliki manjšini. Trenutno je na gimnazijah v Sloveniji le okrog 7.000 dijakov, medtem ko srednje strokovne šole obiskuje že nad 32.000 mladine. Razen tega se danes v Sloveniji šola še več kot 8.600 odraslih, ki doslej niso imeli prilike, da se izobrazijo.

Modernizacija industrijske proizvodnje bo v bodoče potrebovala večje število kvalificiranega in visokokvalificiranega kadra, zato se te številke iz dneva v dan rapidno menjavajo, to pa zgovorno priča, da v Jugoslaviji obstajajo v veliki meri tudi že subjektivni pogoji postopno uresničevanje takšnih teženj kot so avtomatizacija proizvodnje.

Te subjektivne sile so tem večje, ker samo Slovenija že danes razpolaga s pomembnim Inštitutom za elektroniko in avtomatizacijo, s posebnim strokovnim združenjem vseh tozadevnih producentov elektronskih naprav in avtomatskih naprav oz. sestavnih delov ter tudi s sekcijami društev inženirjev in tehnikov, ki se specifično bavijo s problemi avtomatizacije.

Sicer pa v Jugoslaviji avtomatizacija niti ni začetni pojem, temveč se na nekaterih proizvodnih mestih, ki so že dorasli današnjemu vrhunskemu nivoju industrijske proizvodnje, s pridom uveljavlja. Danes obstaja v Jugoslaviji že cela vrsta proizvodnih sredstev, ki imajo avtomatsko regulacijo, a da ne govorimo o celi vrsti popolnih avtomatov, s katerimi razpolaga malone vsaka moderna tvornica.

Drugače je pri novogradnjah, kjer avtomatizacija proizvodnje lahko dobi še polno veljavo. Tako si na pr. strokovnjaki prizadevajo ,da bi na področju reke Save od Renk do Krškega zgradili sedem novih hidrocentral, ki bi se docela avtomatsko upravljale z enega samega centra. V bodoče bo takšnih načrtov še več in več, kajti pri novogradnjah imajo posebno prednost prav najracionalnejši projekti, dočim tudi obstoječe kapacitete lahko za izvajanje avtomatizacije dobe posebne kredite.

To vse kaže, da bo VII. mednarodni sejem «Sodobne elektronike» v Ljubljani predstavljal pomemben mejnik v nadaljnjem gospodarskem in družbenem razvoju Jugoslavije, hkrati pa najlepšo manifestacijo svetovnih dosežkov na področju elektronike in njene široke uporabe v življenju in blagovni proizvodnji.

MILOŠ MACAROL

Z izletom «Primorskega dnevnika» na Plitvička jezera in v Crikvenico

- Za veliki šmaren 14. in 15. avgusta
- *Vpisovanje se začne jutri in se nepreklicno konča v soboto, 4. junija - Cena izletu 3.950 in 4.500 lir - Kje se bomo ustavili in kaj bomo videli*

14. AVGUSTA:

Ob 5. uri odhod z avtobusi iz Trsta (za izletnike iz tržaške okolice bomo skusali urediti tako, da jih bodo avtobusi pobrali v vaseh ob cestah: Sesljan — Nabrežina, — Križ — Prosek, dalje Opčine — Trebče — Padriče — Bazovica in še Dolina — Boljunec — Boršt — Kjuč).

Preko obmejnega bloka Fernetiči potujemo naprej skozi Ljubljano do Otočca pri Novem mestu, kjer bo enourni postanek združen z južino.

Nadaljujemo pot v Karlovac in od tu na Plitvička jezera, kamor je predviden prihod okoli 15. ure.

Ob 19. uri večerja in potem prenočevanje v hotelih na Plitvicah in v Slunju.

15. AVGUSTA:

Ob 8. uri zajtrk, ob 9. uri odhod s Plitviških jezer. Potujemo na Senj (kratek postanek), potem pa nadaljujemo pot v Crikvenico.

Ob 13. uri kosilo v Crikvenici. Popoldne kopanje ali kratek izlet na bližnji otok Krk.

Ob 19. uri večerja, takoj po njej odhod v Trst, in sicer preko Reke ter obmejnega bloka Pesek (za izletnike iz okolice bi spet poskrbeli, da bi jih avtobusi odpeljali do vasi, kjer so vstopili).

CENA IZLETU — potovanje, hrana, prenočišče, skupni potni list in skupni vizum — je 4.500 lir!

Kdor ima svoj potni list in si sam preskrbi vizum, plača 3.950 lir.

Prijave sprejemajo od jutri naši raznašalci, uredništvo našega lista v Ul. Montecchi 6 ter Tržaška knjigarna v Ul. sv. Frančiška 20.

Udeleženci izleta morajo izpolniti PRIJAVO, na osnovi katere bomo poskrbeli za skupni potni list in vizume.

PRIJAVE SPREJEMAMO LE DO SOBOTE, 4. JUNIJA

Ta rok ne bomo mogli v nobenem primeru podaljšati, kajti že dva dni kasneje moramo sporočiti dokončno število izletnikov potovalnemu uradu «Kompas» v Ljubljani, ki nam do takrat drži rezervirane vse razpoložljive postelje na Plitvicah in v Slunju.

Vse naše čitatelje opozarjamo, da je število mest bodisi v avtobusih bodisi v hotelih omejeno, tako da bomo morali v primeru večjega števila prijav, kot jih predvidevamo, vpisovanje predčasno zaključiti. Zato prosimo vse, ki se nameravajo izleta udeležiti, da se čimprej prijavijo!

Vsi udeleženci izleta morajo biti italijanski državljani, kajti drugače jih ne moremo vpisati na skupni potni list.

Za otroke ni nobenega popusta, ker je naš račun v glavnem osnovan na številu sedežev v avtobusih in postelj za prenočevanje. Sicer pa zaradi dolge poti starsem niti ne svetujemo, da bi s sabo jemali otrok.

Podrobnejše informacije so na razpolago v našem uredništvu v Ul. Montecchi 6, telefon 93-808 ali 94-638.

ZA CITATELJE NA GORIŠKEM IN V BENEŠKI SLOVENIJI

Jasno je, da se bodo tudi čitatelji iz Goriške in Beneške Slovenije udeležili našega izleta na Plitvička jezera. Formalnosti ostanejo več ali manj iste in tudi razlike v ceni ni nobene. Naši čitatelji na Goriškem bodo lahko potovali s skupnim potnim listom in kolektivnim vizumom, lahko pa tudi z individualnim potnim listom, ki pa mora biti opremljen z jugoslovanskim vizumom. V tem primeru se cena seveda zniža od 4.500 na 3.950 lir.

Iz tehničnih razlogov pa nam je nemogoče, da bi oskrbeli skupne potne liste in vizume za naše čitatelje iz Beneške Slovenije. Zaradi tega morajo imeti vsi oni, ki bi se udeležili našega izleta, individualne potne liste, opremljene z jugoslovanskim vizumom.

Prijave za Goriško in Beneško Slovenijo sprejema uredništvo našega dnevnika v Gorici, Ul. S. Pellico 1-II., tel. 33-82 do sobote 4. junija, ko se vpisovanje nepreklicno zaključi.

Priprave za izlet «Primorskega dnevnika» so v glavnem končane in danes lahko našim čitateljem postrežemo z vsemi podatki, na osnovi katerih se bodo lahko odločili, če pojdejo z nami na izlet ali ne.

Takoj v uvodu moramo povedati, da smo pri organizaciji izleta naleteli na nemalo težav, ker smo hoteli izlet organizirati prav za veliki šmaren, to je na višku turistične sezone. S težavo smo dobili avtobuse, s težavo nam je uspelo rezervirati nekaj sto postelj na Plitvicah in v bližini Plitvic, a smo ob razumevanju potovalnih uradov, zlasti ljubljanskega «Kompasa» in drugih ustanov, na katere smo se obrnili, rešili tudi ti vprašanji, ki sta predstavljali največji težavi pri organizaciji izleta.

Sedaj pa najprej nekaj o izletu oziroma o poti, ki jo bomo napravili. Iz Trsta bomo odpotovali v nedeljo 14. avgusta zgodaj zjutraj, tako da bomo prišli čimprej na blok Fernetiči. Po opravljenih obmejnih formalnostih bomo nadaljevali pot proti Ljubljani, od tu pa po novi avtomobilski cesti proti Zagrebu. Nekaj kilometrov za Novim mestom se bomo ustavili, in sicer v Otočcu, kjer nas bo čakala porcija gulaša in čaša mrzlega piva. Mimogrede naj omenimo, da je Otočec znana turistična postojanka, saj tako rekoč ni avtomobilista, ki potuje iz Ljubljane v Zagreb ali narobe, da se ne bi ustavil v Otočcu. V veliki vrtni restavraciji in v senci starinskega gradu bomo nekoliko posedeli, kdor bo hotel, pa bo lahko napravil kratek sprehod ob bregovih Krke, ki obdaja Otočec.

Okrepčani bomo nadaljevali pot skozi Novo mesto in Metliko v Karlovac, od tu pa na Plitvička jezera, po 86 km dolgi cesti, ki je bila komaj lansko leto na novo zgrajena in asfaltirana. Ustavili se bomo pred glavnim hotelom (mimogrede naj povemo, da je hotel Plitvice eden najlepših, če ne najlepši hotel v Jugoslaviji), vendar ne bomo spali v njem (samo prenočišče v tem hotelu stane za eno noč več kot 1.500 din). Razmestili se bomo po sobah bližnjih manjših hotelov, in sicer po dva ali trije izletniki v eni sobi. Takrat bo ura že tri popoldne ali morda kaj več in izletniki se bodo lahko malo odpočili v svojih sobah ali pa bodo takoj odšli k jezerom.

Na Plitvičkih jezerih se avgusta lahko kopa, saj ima kristalno čista voda enako temperaturo kot morje, to je kakih 25 stopinj C. Nekateri bodo torej takoj odšli na kopanje, drugi bodo morda vzeli naposodo čoln in se z njim vozili po jezeru med otočki, tretji bodo začeli sistematično ogledovati jezera in slapove, četrti bodo posedali v senci košatih gozdov...

Zvečer bomo posedli za mize na ogromni terasi hotela Plitvice, kjer nas bo čakala izdatna večerja. Po njej bo izletnikom spet na razpolago, da napravijo še kratek sprehod k jezerom, da posedijo za mizami in poslušajo glasbo, mladina pa se bo prav gotovo zavrtela ob zvokih dobrega plesnega orkestra. Kdor ne bo hotel spat, bo lahko odšel v nočni bar, kjer je ples do jutra.

Zajtrkovali bomo okoli 8. ure. Prepričani smo, da se bo večina izletnikov dvignila iz postelj zelo zgodaj, saj ne bodo hoteli zamuditi še zadnjega sprehoda ob prelepih jezerih, mimo katerih bomo okoli 9. ure nadaljevali pot proti Otočacu in naprej do Senja. Tu moramo povedati, da bodo avtobusi vozili po nekaj deset kirani cesti, ki vodi sicer po ravnini, le zadnji kilometrov dolgi neasfaltilometri se v serpentinah spuščajo skozi Senjsko Drago precej strmo proti morju. Čeprav cesta ni dobra, je pa toliko lepša okolica, tako da se očem izza vsakega ovinka nudi nekaj novega.

Okoli poldneva, po kratkem postanku v Senju, (nekdanja uskoška trdnjava, iz katere so Uskoki napadali benečanske ladje), nas bodo udobni avtobusi pripeljali v Crikvenico, eno najlepših kopališč na severnem Jadranu. Tu nas bo že čakalo kosilo in potem bo izletnikom spet na voljo: nekateri bodo odšli na kopanje, drugi bodo napravili kratek izlet na otok Krk (pol ure vožnje s posebno ladjo, ki prevaža avtomobile), tretji bodo posedali v senci košatih palm. Nekopalcem, pa tudi onim, ki se bodo kopali, bi priporočili izlet na otok Krk, in sicer v majhno vasico prav nasproti Crikvenice, kjer imajo v dveh vaških gostilnah vedno na razpolago daleč naokoli znano vino iz tamkajšnjih vinogradov in vedno sveže ribe.

V Crikvenici bomo ostali do večerje potem pa bomo spet zasedli prostore v avtobusih, ki nas bodo v približno treh urah pripeljali nazaj v Trst.

Tak bi bil v glavnih potezah naš izlet. Prihodnjo nedeljo bomo objavili podatke o krajih, ki jih bomo obiskali, zlasti pa bomo podrobno opisali Plitvička jezera, tako da bodo udeleženci izleta že v naprej vedeli, kaj naj obiščejo in kaj naj si ogledajo, da bodo svoj čas kar najbolje izkoristili.

PRIJAVA

Priimek _____ Ime _____

Ime očeta _____ Ime matere _____

Rojen v _____ Dan, mesec, leto _____

Stanujoč v _____ Ulica _____

Civilni stan _____ Poklic _____
(poročen, samski, ločen, vdovec)

Narodnost _____ Državljanstvo _____

Številka oseb. izkaznice ali potnega lista ali dokumenta za otroke izpod 15 let starosti _____ Izdana v _____

(neodgovarjajoče prečrtati) dne _____

Prijavo izpolnite čitljivo, najraje s tiskanimi črkami — Vsi podatki (ime, priimek, bivališče itd.) morajo biti enaki onim v osebni izkaznici oziroma potnem listu (primer: če se kdo piše recimo Jurišević, a ima v osebni izkaznici napisano Jurisevich, mora vpisati italijansko obliko priimka. Isto velja za imena in ostale podatke) — Izletniki, ki so rojeni v drugih italijanskih pokrajinah (goriški, videmski, milanski itd.) morajo ob prijavi predložiti potrdilo anagrafskega urada, da bivajo na tržaškem področju najmanj 5 let — Rojeni v letih od 1932 do 1942 morajo predložiti vojaško odpustnico (foglio di congedo assoluto). Začasna odpustnica (foglio di congedo illimitato provvisorio) ne zadostuje, pač pa služi za hitrejšo izdajo dovoljenja vojaških oblasti — Za mladoletnike ali zakonce, ki ne živijo skupaj, je potrebno privoljenje očeta oziroma zakonca — Mladoletniki izpod 15 let, ki se nimajo osebne izkaznice, morajo ob vpisu predložiti dokument o identiteti. Ta se dobi na anagrafskem uradu, kamor mora priti mladoletnik v spremstvu očeta ali matere. Predložiti je treba eno fotografijo in s 100 lirami kolkovani papir — Če je v družini več oseb, ki bi se udeležile izleta, naj en član izpolni prijavo, drugi pa naj prijavo prepišejo na kos papirja in jo izpolnijo — Prijavo izpolnite in jo izročite v našem uredništvu, raznašalcem ali pa v Tržaški knjigarni.

HOROSKOP

VELJAVEN OD 23. DO 29. MAJA

Oven (od 21. 3. do 20. 4.): Lepe priložnosti za prijetno razvedrilo, ljubezenske dogodivščine in zabavo. Uresničili boste neki svoj načrt. Uspešno poslovno delo. Izboljšali boste svoje finančne razmere.

Bik (od 21. 4. do 20. 5.): Preveč razmišljate in ne zaupate. Vaša nezaupljivost je neutemeljena. Nekaj sprememb v sentimentalnem življenju. Bodite bolj popustljivi, da se ne bo zaostril spor z drago osebo.

Dvojčka (od 21. 5. do 20. 6.): Pazite na svoje živce, ker preti nevarnost, da se boste sprli z osebo, ki vas ima rada. Prišlo bo do nekaterih sprememb v poklicnem delu, ki pa vam bodo precej koristile.

Rak (od 21. 6. do 22. 7.): Sporočila. V ljubezenskih zadevah bodite zelo previdni in ne sklepajte prijateljstva s sumljivimi osebami. Kratek zastoj v poklicnem delu. Zelo vam bo pomagala intuicija.

Lev (od 23. 7. do 22. 8.): Pesimizem. dvomi in nezaupanje vam bodo grenili srce. Bodite bolj pogumni. V poklicnem delu lep napredek. Pridobili si boste zaupanje vplivnih oseb. Pismo.

Devica (od 23. 8. do 22. 9.): Prijetne novice, pisma in obisk, ki bodo zelo razveselili vaše srce. Lepa priložnost za izlet z drago osebo. Lep korak naprej, da boste uresničili neki svoj načrt.

Tehtnica (od 23. 9. do 23. 10.): Koristni sestanki in razgovori s prijatelji. Uresničila se bo neka vaša želja. Možnost spora z osebami, s katerimi imate opravka pri svojem poklicnem delu. Novice.

Škorpijon (od 23. 10. do 21. 11.): Mikala vas bo neka simpatija, toda naleteli boste na nasprotovanja nevoščljivih oseb. Vesele novice. Tudi v poklicnem delu boste naleteli na malenkostne ovire.

Strelec (od 22. 11. do 20 12.): Prijetna nedelja, nato nekaj dolgočasnih dni, pa spet sprememba. Ne bodite zaskrbljeni zaradi svojega poklicnega dela; razčistite pa poslovne zadeve z neko osebo. Pismo.

Kozorog (od 21. 12. do 20. 1.): Če boste še tako zaprti sami v sebe in nezaupljivi, boste zgubili lepe priložnosti, ki se ne bodo več vrnile. Poklicno delo terja večjo pozornost. Obisk drage osebe.

Vodnar (od 21. 1. do 19. 2.): Po nevihti bo spet zasijalo sonce v vašem srcu in se boste pobotali z drago osebo, toda še vedno vam lahko škoduje vaša trma. Uspeh v poklicnem delu.

Ribi (od 20. 2. do 20. 3.): Ne ravnajte več tako sebično z osebo, ki vam je dokazala svojo simpatijo in vas bo te dni spet obiskala. Lepa priložnost za izlet. V poklicnem delu vse v redu. Darilo in pismo.

URE NA DEBELO ZLATNINE
MAGNAGHI
Ul. S. Lazzaro 8 - TRST - Tel. 35733/36308
tekoči račun 51
OMIKRON TECHNOS DOXA

iz naših krajev

Vprašanje cestnega omrežja na Proseku

Nova cesta preko Devinščine bi hudo prizadela cvetličarje

Kmetje so mnenja, da naj bi pokrajinska uprava uresničila prvi načrt, ki je cenejši in ne bi prizadel toliko zemljiških posestnikov

Pokrajinski upravni odbor je pred nekaj dnevi razpravljal o ureditvi cestnega omrežja na Proseku. Zadeva je že stara in vedno bolj pereča zaradi vedno večjega prometa skozi Prosek. Blizu glavnega vaškega trga, kjer je križišče cest Trst-Prosek-Nabrežina in Opčine-Nabrežina, je pri gostilni Lukša zelo ozka ulica in imajo šoferji zaradi tega slab pregled, kar je še bolj nevarno zaradi omenjenega križišča.

Pokrajinska uprava je pred časom napravila dva načrta, da bi rešila to zadevo. Prvi načrt predvideva, da bi razširili cesto v dolžini 150-200 metrov in porušili omenjeno gostilno. Tako bi se križišče razširilo in ne bi bilo več take nevarnosti za pešce, kot tudi za šoferje, saj bi ob cesti uredili tudi pločnik. Stroški za uresničitev tega načrta bi znašali skupno približno 30 milijonov lir. V tej vsoti so všteti tudi stroški za izplačilo odškodnine lastniku hiše, ki bi jo porušili. Kakor smo izvedeli, je lastnik na to pristal, in so se baje zmenili tudi za višino odškodnine..

Če bi upoštevali ta načrt, ne bi bilo treba kvariti vrtov in vinogradov za razširitev ceste in Prosečani bi bili s tako ureditvijo najbolj zadovoljni.

Drugi načrt pa predvideva gradnjo nove ceste, ki bi bila dolga 1600 metrov in bi se odcepila od ceste Opčine-Prosek tam, kjer se odcepi pot na železniško postajo. Nova cesta bi bila speljana čez vrtove po Devinščini do križišča pri Božjem polju, kjer se od ceste Prosek-Nabrežina odcepi cesta v Gabrovec. Stroški za gradnjo te ceste bi znašali približno 55 milijonov lir, od katerih predvidevajo približno 17 milijonov lir za odkup zemljišč. Pri tem naj omenimo, da so za odškodnino prizadetim lastnikom upoštevali podatke finančne uprave, ne pa mnenje lastnikov. Pri gradnji te ceste bi bilo prizadetih približno 15 lastnikov, ki imajo tam svoje najlepše vrtove za cvetličarstvo in vinograde.

Vse kaže, da se pristojni tehnični krogi bolj zavzemajo za ta načrt. Taka rešitev pa nikakor ni všeč Prosečanom, zlasti prizadetim lastnikom, ki so v večini mali posestniki. Iz dosedanjih izkušenj pri razlastitvah namreč dobro vedo, da jim ne bi plačali pravične odškodnine; grede za cvetlice in vinograde pa si ne bi mogli urediti drugje in tako blizu vasi.

Ozko grlo na Proseku pri gostilni Lukša, ki zelo ovira normalen promet na pokrajinski cesti Bazovica - Nabrežina

Ne moremo razumeti, zakaj je nekaterim strokovnjakom bolj všeč ta rešitev. S tem bi napravili dvojnik, oziroma vzporedno cesto za Tržiško avto cesto, ne bi bilo po rešeno kočljivo vprašanje križišča na Proseku.

Šoferji, ki bi hoteli iz Trsta na Prosek ali v Križ, bodo še vedno šli po Kontovelu in Proseku čez prej omenjeno križišče; kdor bo pa hotel iz Križa v Trst, bo tudi šel čez Prosek in Kontovel. Ali se hočejo z uresničitvijo drugega načrta izogniti naselju? Tudi to ne drži, saj bi tudi nova cesta šla mimo hiš na Devinščini.

Iz vsega tega je torej jasno razvidno, da je najbolj primeren prvi načrt, ker bi ta dela ostala znatno manj in ne bi prizadela tolikega števila lastnikov zemljišč.

Zadeva je te dni predmet razgovorov na Proseku, zlasti na Devinščini. Prizadeti domačini so zaskrbljeni in upajo, da bodo pristojne oblasti upoštevale realne potrebe in koristi ter škodo, ki bi jo napravili, če bi uresničili drugi načrt .

Zdi se tudi, da bo glede tega posredovala in protestirala zgoniška občinska uprava, pod katero spada Devinščina.

PODGORA

Pred tedni se je Izidorju Sirku iz Podgore primerila kaj čudna reč, o kateri so nekaj časa govorili po vsej vasi, in ki smo konec koncev zanjo zvedeli tudi pri nas. Ko mu je poginila kokoš, se je hotel prepričati, kaj je bilo temu vzrok. Žival je zaklal in našel v njej jajce, ki je bilo precej debelejše kot gosje. Tehtalo je skoraj 20 dkg. Že bolj se je začudil, ko ga je razbil. V njem je bilo namreč še eno manjše jajce z lupino. Večkrat se dogajajo primeri, da najdejo gospodinje dva rumenjaka v enem jajcu, toda o dveh lupinah se že zlepa ni slišalo. V jajcu pa je bil samo en rumenjak. Seveda je bilo preveliko in ga uboga kokoš ni mogla znesti.

Naše korenine

Ivan Škabar

V torek 17. t. m. je v Velikem Repnu praznoval svoj 90. rojstni dan Ivan Skabar, bivši gostilničar. Slavljenec je svoj življenjski jubilej dočakal čil in zdrav, saj smo ga našli na gostilniškem vrtu prav takrat, ko je vaščanom, ki so mu prišli čestitat, sam točil vino v kozarce. V našem dnevniku smo o njem že pisali, saj je Ivan Skabar najstarejša vaška korenina, ki ne bo zlepa pozebla. Se do pred leti je hodil v vinograd in na polje, danes pa si privošči še krajše sprehode, medtem ko drugace poseda za mizo v družbi svojih mlajših prijateljev. Tudi naš list še prime v roko in rad kaj prebere, pri čemer ne potrebuje niti očal.

Čestitkam njegovih sinov in hčera, vnukov in pravnukov se pridružuje tudi uredništvo našega dnevnika z željo, da bi o njem spet pisali, ko bo imel sto let!

ŠT. MAVER

Kakor smo pisali v našem listu pred enim tednom, že nekaj časa urejujejo prostor okoli štemaverske cerkve, da bi postal privlačna turistična točka za goriške izletnike. Načrt je pripravil arhitekt Riavez. Na seji goriškega občinskega sveta v sredo zvečer so znova razpravljali o tem načrtu. Županstvo je namreč nameravalo kupiti nekaj zemlje ob cesti, kjer je lep razgled na Gorico, da bi napravilo parkirni prostor. Trgovec Barnaba zemljišča ni hotel prodati, zato so se domenili, da ka bo občina vzela v najem za devet let proti plačilu simbolične najemnine 1000 lir na leto.

SOVODNJE

Kmetovalci naše, pa tudi ostalih vasi v naši občini, kot so Peč, Rupa, Gabrje in celo iz Standreža, imajo na goriškem letališču v najemu več njiv, ki jih kosijo. V nasprotju z ustaljeno navado, da se plačujejo najemnine za zemljo ob zaključku agrarnega leta, to je ob sv. Martinu, so najemniki travnikov na Rojah dolžni po pogodbi plačati najemnino že meseca novembra za naslednje leto. Poleg tega morajo vsako leto potrositi predpisano količino amonijaka, da trava bolje raste. Z vsem tem imajo kmetje na leto okoli 20.000 lir stroškov, nekateri pa še več.

Zaradi tega se upravičeno jezijo, kadar pridejo kosit, ko dobijo travo poteptano in onesnaženo. Vojaki namreč pogosto pripeljejo mezge na pašo. Živali nekaj trave pojedo, nekaj jo steptajo, poleg tega pa ljudje odmetavajo po letališču tudi konservne škatle in papirje, ki kvarijo kvaliteto blaga in otežkočajo delo.

Najemniki želijo, da bi se takšni primeri več ne ponavljali.

ZGONIK

V nedeljo je bilo okrog občinskega poslopja kot na velikem sejmu, a brez prodajalcev in kupcev, če izvzamemo nekaj kramarjev z igračami in «pištači», ki so v svoje namene izkoristili razstavo goveje živine .Zgoniški živinorejci so pripeljali na razstavo samo lepo in celo zelo lepo živino, ki bi v več primerih zavzela častno mesto tudi na razstavi v širšem merilu. Razstavo so si ogledali mnogi živinorejci s Tržaškega, a tudi z bližnjega jugoslovanskega Krasa, in so se vsi o razstavljeni živini izrazili zelo pohvalno. Sicer pa se kakovost razstavljene živine najbolje razbere iz nagraditev (43 odstotkov razstavljenih glav je bilo nagrajenih). Napredek v živinoreji je res že znaten in opazen, vanjo polagajo naši kmetje precejšnjo pažnjo in so že davno dognali, da je že na splošno uvedena sivorjava pasma za kraške razmere najboljša. Se boljše uspehe bi dosegli, če bi bili za rejo boljši pogoji: boljše senožeti in več orne zemlje za pridelovanje krme.

Razen živine smo si mogli ogledati razstavo kmetijskih strojev, zaščitnih sredstev i. dr. Videli smo, kako delujejo na naši zemlji stroji za obdelovanje in košnjo. Naši kmetovalci priznajo, da je takšno orodje glede na nove razmere zelo potrebno, a pravijo, da je naša zemlja posebnih lastnosti, kar se posebno pokaže v suši, ko se strdi kot cement in so ji lahki obdelovalni stroji (ki so jih preizkušali) kos le z veliko težavo. Zanimali pa so se za mali kosilni stroj, ki bi našim osredkom, deteljiščam in kamnitim senožetim prilično odgovarjal, le dvomijo, da bi vzdržal dalj časa.

Kar pa je skvarilo prijetno razpoloženje na tej uspeli razstavi, je občutek podrejenosti in zapostavljanja, občutek, ki ga je kmečki človek (mladenič) izrazil z besedami: «Mi in vi — to razberem tudi s te razstave. Mi smo raja, vi pa oni, ki se tako bojite naše besede. A mi nagovarjamo našo živino v slovenskem jeziku in tako jo bomo tudi v bodoče. Razstava in govori v slovenski občini naj bodo predvsem v našem jeziku!»

Takšen je ljudski glas. A naše oblasti gredo preko teh svojih dolžnosti. Upamo, da bodo končno le uvideli, da spada ta taktika med staro železo in ne bodo z njo ničesar dosegli.

Zadnja pot A. Kovica

Pogreb Franca Kovica, ponesrečenega motociklista s Peči

V torek popoldne so na Peči pokopali Antona Kovica, 19-letnega mladeniča, ki je v ponedeljek popoldne umrl v goriški bolnišnici v Ul. Vittorio Veneto zaradi hudih ran, ki jih je zadobil pri prometni nesreči v nedeljo zvečer, ko se je s prijateljem Albinom Kovicem na motociklu vračal z izleta v jugoslovanskem obmejnem pasu. Vest o njegovi smrti je močno odjeknila med vsem prebivalstvom, saj so Antona vsi dobro poznali in ga radi imeli. Tudi na njegovi zadnji poti izpred hiše žalosti do domačega pokopališča je bilo veliko pogrebcev iz vseh krajev. Vsi so hoteli še enkrat pozdraviti mladega človeka, kateremu je sovražna usoda na tako krut način pretrgala nit življenja.

KRMIN

V Krminu so imeli občni zbor prostovoljnega konzorcija za obrambo pridelka pred točo. Prisostvoval je tudi predsednik vsedržavne zveze za obrambo pred točo dr. Romanelli, ki je obsežno govoril o znanstvenih dosežkih na področju raketne obrambe v Veroni. Zanje so se živo zanimali tudi sovjetski, ameriški in angleški strokovnjaki. Prisotni so poudarili nujnost, da se konzorcij čimprej spremeni v obveznega, kajti samo na široki podlagi je mogoče zagotoviti njegov uspeh.

Tudi kmetje sami so mnenja, da mora postati vpis v konzorcij obvezen za vse kmetovalce, ki živijo na področju, kjer bo konzorcij deloval, vendar pripominjajo, da njihova sredstva ne bodo zadostovala, če se hoče temeljito organizirati obrambni sistem s postavitvijo raketnih postaj. Kaj takega je mogoče doseči samo z večjimi finančnimi sredstvi, ki jih kmetje nimajo. Zato naj priskoči na pomoč država in s svojim prispevkom, kakršnega daje tudi za razna namakalna in melioracijska dela, pripomore k uspešnemu zaključku sicer tako hvale vredne pobude.

Prijave za naš izlet v vaseh tržaške okolice

Objavljamo seznam raznašalcev in prodajalcev našega dnevnika, ki so pooblaščeni sprejemati prijave za naš izlet na Plitvička jezera:

Za PROSEK, KONTOVEL in GABROVEC sprejema prijave Marija STOKA, raznašalka.

Za SV. KRIŽ Rado MAGAJNA, kino dvorana.

Za NABREZINO Ernest SVETLIC, raznašalec.

Za SESLJAN, VIZOVLJE, CEROVLJE in MAVHINJE sprejema Rado KRAVANJA, Vižovlje.

Za DEVIN Ivan TINTA.

Za STIVAN in MEDJO VAS Lilijana LEGISA. Medja vas.

Za PRECNIK, SLIVNO, PRAPROT, TRNOVCO in SEMPOLAJ sprejema Dorica KOSMINA, Sempolaj.

Za SAMATORCO, SALEZ, ZGONIK, KOLUDROVICO in REPNIC, Jože PERCIC, Salez.

Za VEL. REPEN trgovina KRIZMAN.

Za OPCINE, REPENTABOR, BANE in BRISCIKE Ivan RAUBER, Opčine.

Za TREBCE Ivan KRALJ, gostilna

Ivan ČAČ, Bazovica.

Za BOLJUNEC Darko MAVER, Boljunec.

Za RICMANJE Ida KRMAC, raznašalka.

Za BORST raznašalec Josip ZLOBEC.

Za DOLINO sprejema Olga KOS.

Za PREBENEG trgovina KRALJIC.

Za MAČKOLJE trgovina KOS.

ŠEMPOLAJ

Te dni se je vselil v svojo novo hišo Vilko Rebula. Kot zidar si jo je sam počasi, a vztrajno gradil in jo dogradil v lepo solidno stavbo, ki bo prispevala k olepšanju naše vasi, zlasti še, ko si bo postopno uredil zemljišče okrog hiše in ga okrasil z zelenjem in cvetjem.

Posestnik Gruden pa si širi svoje stanovanjske in gospodarske prostore, ki so mu postali pretesni.

Ob nedeljah in praznikih je tod vedno večji promet. Tudi kaže, da imajo Tržačani vedno večje skomine po kraških «polaštrih» in drugih dobrotah, ki jim jih nudi gostilna Gruden. Vozniki so že v zadregi za parkiranje avtov na poti v vas in v Praprot.

Naj tudi omenimo, da je stari rod v zadnjih nekaj letih številčno močno upadel. Nad 80 let star vaščan je v vasi le eden, nad 70 let imata pa dva moška, žensk nad to starostjo pa je pet.

Ne bomo omenjali posledice suše, tega letos splošnega pojava, ki je že povzročil veliko gospodarsko škodo. Če občuti sušo celo lucerna, ki najbolje kljubuje suši, pomeni, da je zemlja zelo žejna.

ŠTEVERJAN

Prinčičeva mati z Gabrskega konca v Steverjanu, ki je prejela medaljo za padlim sinom

Steverjanski župan Hermenegild Podvešič je v torek 17. maja odlikoval z zahvalno medaljo, ki se podeljuje materam padlih, Prinčičevo mater z Gabrskega konca. Podelilo jo je ministrstvo za obrambo. 6. maja pa so ji na orožniški postaji v Steverjanu podelili «križ za vojaške zasluge».

Obe priznanji je dobila po padlem sinu Francu, ki je leta 1944 umrl v nekem nemškem koncentracijskem taborišču. Franc je bil še zelo mlad, ko je pričel sodelovati v osvobodilnem gibanju. 11. avgusta 1944. leta, ko mu je bilo komaj 16 let, je nesel pošto v Gorico, kot kurirja pa so ga nacisti prijeli na Sevmškem mostu in ga kmašanju potem odpeljali v taborišče, kjer je še tisto leto umrl, ne da bi starši vse do danes ugotovili, kje je pokopan.

DOBERDOB

Jutri, 23. maja bo začelo delovati pogozdovalno središče v okolici Doberdoba. Ker je sedaj na polju veliko dela, se je prijavilo manj ljudi, kot se je pričakovalo, toda z delom bodo vseeno začeli, kajti kraških goličav je kljub obsežni pogozdovalni akciji še vedno zelo veliko.

V sredo se je sestal doberdobski občinski odbor, ki je razpravljal o številnih upravnih zadevah. Dalj časa so se odborniki zadržali pri vprašanju pometanja glavne ceste po vasi. Cesto ponesnaži živina, ko jo gonijo na pašo. Sedaj pregledujejo ponudbe občanov.

Pretekli ponedeljek je bila na dolinskem županstvu pokušnja vin, ki so jih ob dolinskem prazniku razstavili breški vinogradniki. Ocenjevalna komisija, ki jo vidimo na sliki, se je v glavnem strinjala ob točkovanju vsakega vina, tako da je bilo njeno delo razmeroma hitro končano. Za bela vina je bilo podeljenih devet nagrad, za črna pa štiri. Med nagrajene vinogradnike so razdelili dve zlati in dve srebrni medalji, štiri škropilnice, dva razpršilca za žveplo in tri kompletne zavoje «Vitex».

KRIŽANKA

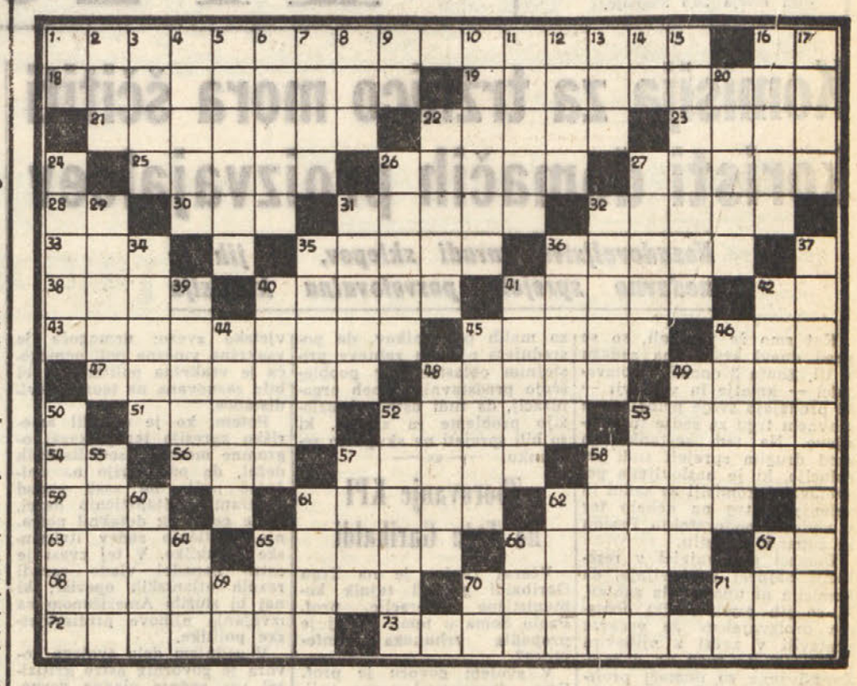

Besede pomenijo:

VODORAVNO: 1. slovenski dnevnik, 16. igralna karta, 18. ploden, 19. prebivalka Arlesa, 21. kdor pije po poličih, 22. poganjam sem in tja, 23. ceste, steze, 25. tekočinska merska enota, 26. zamotan, 27. gradbeni in rudarski delavec, 28. narečni kazalni zaimek, 30. lučaj, 31. grško pristanišče, 32. moško ime, 33. pritok Drine, 35. gradivo, 36. odločen, pogumen, 38. majhna celina, 40. dohodek države, 41. grenka rastlina, 42. kadar, 43. ljubitelj mesa, 45. nato, 46. začimba, 47. slovenski pesnik, 48. intervencija, posredovanje, 49. živali plazilke, 51. področje, 52. hotelski delavec, 53. človek brez stalnega bivališča, 54. konec v morje segajoče celine, 56. kositer, 57. konjska oprema, 58. nameni, 59. fiz. merska enota, 61. letalec, 62. je tisti, ki ki jé, 63. zgodnji, 65. izdelovalec sit, 66. privlačen, zanimiv, 67. samo, 68. število, 70. utežna enota za drage kamne, 91. hčerin mož, 72. ime številke, 73. priličiti, presnoviti, predelati.

NAVPICNO: 1. okrajšava za primer. 2. zločin, 3. malik, 4. iztegujem, držim od sebe proč, 5. varovalni pripomoček za knjige, zvezke, 6. ječmenček s fižolom (kot jed), 7. prileten, 8. vzročni veznik, 9. veznik, 10. prostosrčen, otročji, 11. kemična prvina (Er). 12. rastlinsko razcvetje, 13. brez glasu, 14. otok v Jadranskem morju, 15. ladijski poveljnik, 16. igralec, 17. reka v Zahodni Nemčiji, 20. zbor devetih pevcev, 22. zagotovitev, obljuba, 24. neuspeh, 26. ljudski naziv za mesec januar. 27. imam zaprteoči, 29. slok, suhljat, 31. moško ime, 32. zraven, 34. gora nad Splitom, 35. osebje, 36. merska enota, 37. z ledom prekriti, 39. kmetijski delavec, 40. geološka doba, 41. vrsta vetra, 42. kmečki proletarec, 44. moško ime, 45. poln zob, 46. neporočen moški, 48. pokol, 49. nebesni pojav, 50. renesansa, 52. vrtnina, 53. naložiti, obleči, 55. zakoličene bodoče proge ali ceste, 57. spleteni prameni, 58. državica v Himalaji, 60. jeza, srd, 61. mesto v srednji Italiji, 62. pomladanski, 64. naziv, naslov, 65. okrajšava za sekunde, 66. ne vam ne njim, 67. gibanje skozi zrak, 69. tretja in sedma črka v besedi pod 18. vod., 70. oziralni zaimek, 71. predlog.

REŠITEV KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

VODORAVNO: *1. Repentabor, 9. pravičen, 17. opera, 18. NRS, 19. prepiliti, 20. dotekati; 22. zrezek; 23. rek, 24. ohe, 25. originalen, 26. lira, 27. valovita, 29. agonija, 31. Ir, 32. Ida, 33. edin, 35. nosa², 37. non, 39. lazar, 41. fizik, 43. del, 45. Arizona, 47. imeti, 49. orana, 51. eta, 52 ugasim, 53. ham, 54. shirati, 57. ali, 58. Italija, 61. posinoviti, 63. atom, 64. ček, 65. ovenem, 66. tone, 68. ipak, 70. li, 71. di, 72. emitirati, 75. opoj, 77. anemija, 79. Evita, 82. Ava, 83. jar, 84. kategorizirati.*

NAVPICNO: *1. rodovina, 2. epoha, 3. peteliniti se, 4. ere, 5. nakovalo, 6. antitezc, 7. brigada, 8. os, 9. prelomiti, 10. rezen, 11. Apenini, 12. vik, 13. il, 14. čiri, 15. eteričen, 16. nikar, 19. prag, 21. ari, 22. znan, 26. las, 28. od, 30. Jokohama, 34. irigator 36. Adamič, 38. orehovina, 40. anatomija, 41. fesi, 42. zimiti, 44. Latakija, 46 zarinem, 48. malina, 50. ral, 54. spodaj. 55. anemik, 56. IV, 59. topiti, 60. jelovi, 62. iti, 67. eter, 69. ko, 73. tat, 74. Ivi, 76. pat, 78. Er, 80. iz, 81. ar.*

(Nadaljevanje sledi)

Vreme včeraj: najvišja temperatura 23,7 stopinje, najnižja 15,4 stopinje, zračni tlak 1014,6 pada, veter 6 km severozahodnik, vlaga 65-odstotna, nebo 2/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 20,9 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 22. maja MILAN
Sonce vzide ob 4.27 in zatone ob 19.36. Dolžina dneva 15.09. Luna vzide ob 3.07 in zatone ob 16.29.
Jutri, PONEDELJEK, 23. maja ŽELJKO

Komisija za tržnico mora ščititi koristi domačih proizvajalcev

Nezadovoljstvo zaradi sklepov, ki jih je nedavno sprejela posvetovalna komisija

Kot smo že poročali, so se pred dnevi sestali na sedežu v Ul. Zonta 2 domači proizvajalci — kmetje in vrtnarji — ki prodajajo svoje pridelke na glavnem trgu za sadje in zelenjavo. Na tem sestanku so med drugim sprejeli tudi resolucijo, ki je naslovljena posvetovalni komisiji za sadni in zelenjadni trg na debelo ter v vednost podprefektu Pasinu in županu Franzilu.

Domači proizvajalci v resoluciji najprej ugotavljajo, da komisija ni upoštevala zahtev, ki so jih predstavniki domačih proizvajalcev že večkrat postavili v zvezi z njihovim položajem na trgu na debelo. Zaradi tega so domači proizvajalci enotno izrazili svoje negodovanje proti sklepom, ki jih je sprejela posvetovalna komisija za zelenjadni trg na debelo

Resolucija nadalje poudarja, da so domači proizvajalci razumeli vzroke, zaradi katerih niso mogli dobiti celotne njim namenjene centralne ploščadi, toda menijo, da je neprimerno in škodljivo to, da so jih potisnili proti središču ploščadi v korist trgovcev. Zaradi tega domači proizvajalci zahtevajo, da se prostor, ki ga imajo sedaj na razpolago, v nobenem primeru ne dotakne ter da se polagoma tako razširi, da bodo imeli na razpolago vso njim namenjeno centralno ploščad.

Nadalje domači proizvajalci zahtevajo, da se dovoli njihovim lahkim vozilom dostop do ploščadi, kajti izgovor, češ da bi motorni tricikli poškodovali tlak tržnice, ne drži in je to tudi dokazano.

Domači proizvajalci, je nato rečeno v resoluciji, so večkrat dokazali svojo dobro voljo s tem, da so sprejeli razne rešitve, ki so bile v nasprotju z njihovimi interesi. Pokazali so svoje razumevanje za razne skupne probleme, zlasti takrat, ko so sprejeli sklep, da zasedejo le del njim namenjenega prostora. Zaradi tega ne morejo razumeti, kako da trgovci in nekateri funkcionarji nočejo vsaj deloma ugoditi njihovim zahtevam, ki so jih že večkrat postavile sindikalne organizacije oziroma predstavniki domačih proizvajalcev.

Resolucija na koncu pravi, da so domači proizvajalci pooblastili Kmečko zvezo in Zvezo malih posestnikov, da posredujeta njihove zahteve pristojnim oblastem ter pooblaščajo predstavnike obeh organizacij, da tudi ustno obrazložijo probleme in sklepe, ki so bili sprejeti na skupnem sestanku.

—«»—

Zborovanje KPI na Trgu Garibaldi

Včeraj zvečer je na Trgu Garibaldi govoril tajnik komunistične federacije, prof. Paolo Sema o temi: Zakaj je propadla vrhunaka konferenca?

V svojem govoru je prof. Sema obravnaval razne politične in druge dogodke, ki so se razvrstili neposredno pred začetkom konference v Parizu. Posebno pažnjo je govornik posvetil primeru letala «U-2», na podlagi katerega je brez pridržka podprl sovjetsko stališče do konference v Parizu. V tej zvezi je prof. Sema izjavil, da sta danes možni samo dve stališči: ali za Amerikance, ali za Sovjetsko zvezo; nemogoča je vsakršna vmesna pot, nemogoča je vsakršna politika, ki bi bila zasnovana na teoriji ekvidistance.

Potem, ko je obsodil ameriško agresijo ter prikazal ogromne možnosti socialističnih dežel, da odgovorijo na uničujoč način na vsak napad s strani kapitalističnih dežel, se je govornik dotaknil notranje političnih zadev italijanske republike. V tej zvezi je ostro napadel vlado zaradi raznih atlantskih oporišč, ki naj bi služila Američanom za izvajanje njihove protisovjetske politike.

V zadnjem delu svojega govora je govornik ostro kritiziral vse zadnje vladne gospodarske ukrepe (znižanje cen raznih proizvodov), češ da je ta politika posledica sporazuma med KD in desničarskimi strankami.

Drugo vprašanje pa je, ali je vse to kar je povedal prof. Sema, v skladu z 9. kongresom KPI, z nedavno deželno konferenco KPI in tudi z zadnjimi izjavami Hruščeva v vzhodnem Berlinu.

Rekordni pristaniški promet v prvih štirih mesecih letos

Kot poročajo, je pristaniški promet v prvih štirih mesecih letos dosegel skupno 1.707.223 ton, kar je za skoraj pol milijona ton več kot lani v istem obdobju in za štiri tisoč ton več kot v prvih štirih mesecih 1957. leta, ki je bilo za tržaško pristanišče rekordno leto.

V aprilu pa je šlo skozi pristanišče skupno 418.289 ton blaga.

—«»—

Prireditev dijakov znanstvenega liceja

Dijaki slovenskega liceja priredijo v Avditoriju 1. junija ob 21. uri predstavo drame «Antigona», ki jo je napisal Jean Anouilh, prevedel Bogomil Fatur, režiral prof. Jože Peterlin, glasbeno spremljavo pripravil prof. Pavel Merku, načrt za sceno pa izdelal Edvard Žerjal (sceno so izdelali dijaki liceja pod vodstvom prof. Avgusta Černigoja).

V vlogi *Antigone* nastopa Matejka Peterlin, *Izmena* je Marta Ščuka, *Kreon* - Griša Mikuž, *Evridika* - Neva Godnič, *Kreonov paž* pa je Radoš Možina. V ostalih vlogah nastopajo še Mara Debeljuh, Jože Dekleva, Juju Vodopivec, Matjaž Sart, Franc Žerjal in Boris Sancin.

Prisrčna slovesnost včeraj v Dijaškem domu

Pesnik Srečko Kosovel odslej med našo mladino

Dijaki bodo imeli pesnika za svoj vzor, vzljubili ga bodo in postal bo - njihov pesnik

Srečko Kosovel ima od včeraj v Trstu spomenik. Dobil ga je v Dijaškem domu, kjer bo s svojo navzočnostjo opozarjal in spodbujal mladino, naj hodi za njim. Zaradi tega je prav tam njegovo najbolj pravo mesto.

«Zakaj smo izbrali prav njega in ga postavili tu sem med nas», se je vprašal govornik Edvin Švab ob otvoritvi ter nato povedal: «Mladi Srečko je bil znanilec dobe v svojih pesmih, katere sam ni doživel. Prezgodnja smrt mu je zastrla pogled na realnost, ki jo danes živimo in ki je on ni mogel živeti; zanj je bila to le slutnja in vera na obzorju bodočnosti. Ob pogledu na njegovo podobo se bomo spominjali njegove globoke, tople in tako nežne ljubezni do matere, do bratov, sester, družine. Slutnja prezgodnje smrti mu je še povečala skrb in ljubezen do svojih dragih. Njegova otožna navezanost na Kras, na samotne bore je silna, «zakaj v tej pokrajini kameniti je vse lepo in prav, biti, živeti, boriti se in biti mlad in zdrav». Kruta usoda Primorske, preko katere je legla senca fašističnega režima, je Srečka prizadela, da mu je večkrat srce zaječalo v verzih brezupne bolesti, da se je nato ponovno dvignilo v borbenost, verujoč v zmago: Kaj je smrt in bolečina zanj, ki umira za pravico.

In ta ljubezen, ki jo je čutil do svojih preprostih kraških ljudi, se je razlila na vse revne, zatirane in bedne. Klical jih je k uporu, kajti plamen žareč bo presekal nebo, kakor zastava bo plapolal, človek bo dvignil obraz od tal, v bodočnost bo stopil z uporno nogo.

Telesno šibak in umirajoč se je v svoji silni ljubezni in veri postavil na čelo svoje generacije in tako postal eden duhovnih vodnikov vstajenja slovenskega ljudstva.

Prav zato, zaradi njegove tople ljubezni do matere, do vseh naših ljudi, zaradi njegove uporne vere v pravico in socialno enakopravnost mu odkrivamo tu med doraščajočo mladino spomenik. Izročamo ga v varstvo novim pokolenjem, ki naj ga sprejmejo za svojega, kakor ga je imela za svojega njegova generacija.

Gojenci, gojenke, slovensko dijaštvo! Sprejmite Srečka Kosovela za svoj vzor: ob njem se bo bogato razcvetela vaša ljubezen in zvestoba do svojega doma in naroda, vaša vera v resnično človeštvo».

Takoj po govoru so dijaki počastili pesnika z vencem in cvetjem. V dvorani pa so priredili posebno akademijo, posvečeno pesniku. Prof. Anica Kalčeva je v svojem predavanju lepo predstavila pesnika, med predavanjem pa so recitirali njegove pesmi Neda Mijot, Marko Kravos in Slavica Bandi. Pri nadaljnjem sporedu pa sta poleg Nede Mijot in Slavice Bandi nastopili še Gabrijela Orel in Norma Bonini. «Starka za vasjo» in «Balada» pa sta bili izvedeni v zborni recitaciji.

Trdno smo prepričani, da bo mladina ob spomeniku Srečka Kosovela vzljubila njegovo delo, da bo končno Srečko Kosovel postal — njen pesnik.

Slovesnosti v Dijaškem domu se je udeležilo tudi več gostov: predsednik SKGZ dr. Dekleva, dr. Jože Kosovel, prof. Boris Pahor, prof. Josip Tavčar in še več šolnikov in drugih.

—«»—

O Na začetku Drevoreda XX. septembra je sinoči 21-letni Viktor Starc iz Ulice Eremo štev. 21 povozil z vespo 83-letnega Artura Calligarisa, ki se je pobil in si verjetno nalomil levo nogo. Sprejeli so ga na ortopedski oddelek, kjer se bo moral zdraviti od 30 do 40 dni.

Vprašanje zastopstva opozicije v javnih ustanovah načelno rešeno

Včeraj so se ob 12. uri sestali načelniki skupin zastopanih v tržaškem občinskem svetu. Župan je na sestanku najprej poročal, da je PSDI odstopila eno mesto v upravnih svetih občinskih ustanov zato, da bi omogočila predstavništvo vseh skupin opozicije. Na tej osnovi je torej na razpolago za opozicijo 8 mest, medtem ko jih je bilo prej 7 in se je torej omogočilo, da ni nobeden več iz predstavništev izključen.

Za tako rešitev so glasovali predstavniki vseh strank z izjemo KD, MSI in PLI, ki so se vzdržali.

S tem sklepom je zadoščeno postopku, ki ga je predvidevala resolucija sprejeta v občinskem svetu 6. februarja lani. Občinski svet bo na eni izmed prihodnjih sej izglasoval imena predstavnikov, ki bodo zastopani v upravnih svetih.

Včeraj se je sestala tudi občinska zdravstvena komisija, ki je razpravljala o potrebi po ustanovitvi občinske lekarne. Prečitali so daljše poročilo občinskega zdravstvenega urada, ki je v glavnem zavzel negativno stališče. Večina predstavnikov pa podpira to ustanovitev, saj bi tako, kot v številnih drugih mestih, lahko prispevala občinska lekarna k znižanju cen nekaterih zdravil.

Posebna svečanost ob novem paviljonu «F» na velesejmu

Paviljon, ki predstavlja veliko pridobitev za velesejem, je sodobno zgrajen

V njem bo razstava orodnih strojev, stanovanjske opreme in dvorana za zborovanja

Včeraj popoldne so na tržaškem velesejmu vzidali zadnji beton v oporne zidove novega velikega paviljona «F», ki je nameščen na levi strani (gledano od glavnega vhoda) in torej nasproti obeh večjih paviljonov. S tem je velesejem mnogo pridobil, saj gre za moderen racionalno urejen paviljon, ki poleg Palače narodov pravzaprav edini ustreza zahtevam modernega velesejma.

Paviljon ima dve nadstropji, je širok 21 metrov, visok okrog 7 metrov in dolg 85 metrov. V njem bodo lahko dokončno namestili v pritličju razstavo orodnih strojev in je pritličje v ta namen tudi urejeno. Tla lahko prenesejo večjo težo, strop je dovolj visok in opremili ga bodo z žerjavi za dviganje predmetov. V prvem nadstropju pa bodo namestili tretjo razstavo stanovanjske opreme. Poleg tega razpolaga paviljon tudi z večjo sejno dvorano, v kateri bo prostora za 350 oseb. Dvorana bo že letos opremljena za predvajanje dokumentarnih filmov, prihodnje leto pa z napravo za istočasno prevajanje v dva jezika.

Paviljon so gradili komaj 62 dni, kar predstavlja pomemben gradbeni rekord in računajo, da bo v kratkem povsem dogotovljen, tako da bo letos v celoti služil svojemu namenu.

Inž. Aldo Sabidussi je nato prestavil novinarjem tudi prototip dirkalnega avtomobilčka, ki so ga Amerikanci nazvali «Go-Kart». Te vrste avtomobilčki služijo izključno za dirke, so zelo enostavni, saj nimajo vzmeti in so opremljeni z majhnimi motorčki do največ 250 HP. Kljub temu pa dosežejo visoke brzine in tudi 100 km na uro. Tržaški prototip je zelo lepo izdelan in opremljen s specialnim motorjem «Piaggio» 125 kubičnih centimetrov (vespa). Običajno stane okoli 250 tisoč lir, lahko ga pa vsak vešč mehanik sestavi tudi sam.

Na ploščadi, kjer je gastronomski park, je inž. Sabidussi pokazal novinarjem odlike tega avtomobilčka, ki ima zelo velik pospešek, je izredno stabilen, ker je zelo nizek in ker ima daleč vstran postavljena kolesa.

—«»—

Smrtna nesreča pri trčenju dveh motorjev

Včeraj pozno popoldne se je 41-letni Leopold Božič z Gorjanskega štev. 78 peljal z motociklom iz Sesljana proti Nabrežini, na nekem ovinku pa je trčil v motocikel, s katerim se je z nasprotne strani privozil 55-letni Alberto Sgurbissa iz Tržiča. Zaradi močnega sunka sta oba zletela na tla in se hudo poškodovala, zlasti Sgurbissa, ki si je zlomil tilnik, medtem ko si je Božič delno prebil gornjo čeljust ter si ranil ustnice.

Z rešilnim avtom so ponesrečenca odpeljali v bolnišnico, kjer so Sgurbisso sprejeli s pridržano prognozo na II. kirurški oddelek, Božiča, ki se bo moral zdraviti 20 dni pa na stomatološki oddelek.

Nekaj ur po sprejemu v bolnišnico je Sgurbissa podlegel poškodbam.

—«»—

Nesreča na delu

Pri delu v Starem pristanišču je včeraj popoldne nerodno padel z ogrodja z višine 3 metrov 28-letni Emilio Salvadori iz Ulice Negrelli 24. Pobil in ranil se je po čelu ter opraskal po obrazu in rokah. Sprejeli so ga na opazovalni oddelek in se bo moral zdraviti skoraj dva tedna.

Danes 22. maja ob 9. uri bo v dvorani prosvetnega društva «Ivan Cankar» v Ulici Montecchi štev. 6 v Trstu občni zbor

Zveze vojnih invalidov NOV

Na dnevnem redu bo poročilo odbora in razprava o važnih vprašanjih vojnih invalidov NOV ter izvolitev novega odbora.

Nove olajšave na osnovi videmskega sporazuma

JUGOSLOVANI POENOSTAVILI PREHOD MEJE Z VOZILI

Postopoma bodo odpravili «plave karte»

Iz Sežane smo prejeli:

Maloobmejni promet med Jugoslavijo in Italijo se iz leta v leto lepše razvija in igra pomembno vlogo v boljšem medsebojnem razumevanju dveh sosednih narodov, ki imata različna družbena sistema.

Dokaz tej trditvi je statistični pregled maloobmejnih prehodov z dokumenti na podlagi Videmskega sporazuma v preteklem razdobju:

Leta 1955 655.148 prehodov, 1956 3.571.991 prehodov, 1957 6.403.313 prehodov, 1958 6 milijonov 847.299 prehodov, 1959 6.401.021 prehodov.

Od avgusta 1955 do 31. aprila 1960 pa je bilo vsen prehodov 25.865.562. To število prehodov lahko služi vsemu svetu kot dokaz da je koeksistenca mogoča kjer koli na svetu. Potrebna je le dobra volja, medsebojno razumevanje in skupno reševanje aktualnih problemov.

V 1959. letu so bili odpravljeni mednarodni dokumenti za prehod motornih vozil preko carinarnic s karneti in triptiki. Jugoslovanska carinska uprava je za motorna vozila v maloobmejnem prometu uvedla modre prijave. Lastniki motornih vozil z italijanskega obmejnega področja so morali vsake tri mesece izpolniti nove prijave, lastniki motornih vozil z jugoslovanskega obmejnega področja pa opisne liste.

Izpolnjevanje prijav, opisnih listov in njihovo evidentiranje je carinskim organom povzročalo veliko dela, medtem ko so prehodniki morali velikokrat čakati v vrstah, da bi opravili na mednarodnih prehodih carinske formalnosti.

Zaradi navedenega je jugoslovanska carinska uprava izdala novo navodilo, ki poenostavlja celotni opisani carinski postopek.

Ob priliki prvega vstopa italijanskih obmejnih prebivalcev, ali pa ravno tako pri izstopu jugoslovanskih obmejnih prebivalcev, ki potujejo z motornimi vozili iz ene v drugo obmejno področje, bodo jugoslovanski carinski organi vtisnili na zadnji strani prepustnice pečat s katerim mu bo ta prehod enkrat za vedno dovoljen z motornim vozilom, katerega opis je tudi naveden v tekstu pečata. Zaradi tega mora vsak italijanski obmejni prebivalec, ki je lastnik vozila, pa mu je to že vpisano v njegovo propustnico, ob vstopu v jugoslovansko obmejno področje, mora javiti jugoslovanskemu carinskemu organu, če vstopa ali izstopa z motornim vozilom ali brez njega. Jugoslovanski carinski organ mu prijavo potrdi v sami prepustnici in sicer pod žigom obmejne varnostne službe, s katerim se evidentira vstop ali izstop Jugoslovanski ali italijanski lastnik prepustnice bo tako lahko vstopal in izstopal v FLRJ s svojim motornim vozilom tolikokrat, kolikor ima pravico vstopa ali izstopa do konca veljavnosti prepustnice. Kdor pa bi se s svojim motornim vozilom ne vrnil na svoje domače obmejno področje, ter bi se taka zloraba carinske olajšave ugotovila, bo moral plačati visoko denarno globo, redne carinske dajatve ali pa protivrednost motornega vozila.

Carinska uprava je že dala izdelati potrebne pečate in lahko pričakujemo, da bo navodilo začelo veljati proti koncu maja. Da ne bo gneče na mednarodnih prehodih, bodo organi izvajali navodilo postopoma t.j. ob izteku veljavnosti dosedanjih prijav. Nedvomno je, da bodo ta ukrep pozdravili vsi prebivalci, zlasti pa lastniki motornih vozil.

K. S.

PRIMORSKI DNEVNIK

UREDNIŠTVO
TRST-UL. MONTECCHI 6-II.
TELEFON 93-808 IN 94-638
Poštni predal 559

PODRUŽNICA GORICA
Ulica S. Pellico 1-II. — Tel. 33-82

UPRAVA
TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338

OGLASI
Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir. — Mali oglasi 30 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi.

NAROČNINA
Mesečna 480 lir. — Vnaprej: četrtletna 1300 lir, polletna 2500 lir, celoletna 4900 lir — Nedeljska številka mesečno 100 lir, letno 1000 lir — FLRJ: v tednu 10 din, nedeljska 30 din, mesečno 250 din — Nedeljska letno 1440, polletno 720, četrtletno 360 din — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za FLRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stritarjeva ul. 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 600-70/3-375

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT Trst

Razprava o stečaju Kraftmetala

Javni tožilec zahteval skupno skoraj 42 let zapora

Po mnenju zagovornika odv. Tiberinija so lastniki utrpeli 345 milijonov lir škode

Včeraj zjutraj je sodišče, ki mu predseduje dr. Boschini, nadaljevalo razpravo v zvezi s stečajem podjetja «Kraftmetal». Na vrsti je bil zagovornik zasebne stranke, ki zagovarja koristi Marca Beltscheva, odvetnik Tiberini. Ta je v glavnem ponovil teze, ki jih je že omenil njegov predgovornik dr. Volli. Posebej pa je poudaril, da so Vitali in Scordia, skupaj z manj pomembnimi soobtoženci, povzročili bratoma Beltschev in Hansu Lehmanu 345 milijonov lir škode, od teh 100 milijonov glavnice in 245 milijonov finansiranja.

Največjo pozornost pa je pri občinstvu, ki je prisostvovalo razpravi, vzbudil govor tožilca dr. Pascolija, ki je najprej analiziral položaj vsakega izmed obtožencev ter na koncu postavil svoje zahteve. Za Vitalija in Scordio je zahteval, da ju sodišče obsodi na 1 leto, 6 mesecev in 18.000 lir globe zaradi sleparije, ter na 6 let zapora zaradi namernega stečaja. Poleg tega je še zahteval, da jima sodišče prepove vsakršno trgovsko udejstvovanje na vodilnih mestih za dobo 10 let. Od celotne kazni sta dve leti pomiloščeni. Tožilec je nadalje zahteval v pogledu Francesca Scordie, brata glavnega obtoženca, ter Ide Cassanmagnago-Scordia 4 leta, 6 mesecev zapora ter prepoved udejstvovanja v javnih službah. Tudi v tem primeru sta dve leti pomiloščeni. Za Colomba, Lilputija in Bagnula je zahteval 3 leta zapora, od teh dve pomiloščeni. Za Isnalda Lottija, Roso Rosso-Lotti in za brata Stuanija pa dve leti zapora. Ker tudi v tem primeru velja pomilostitev, ki za sledje ne prišel v poštev zapor. Skupno je državni tožilec zahteval za vse obtožence približno 42 let zapora.

V začetku svojega govora je tožilec izjavil, da je njegova naloga pravzaprav lahka, ker sta že zastopnika zasebne stranke temeljito obdelala celotno sodno problematiko. Zatrdil pa je, da so vsi obtoženci jasno dokazali svojo voljo, da kršijo zakon. Omenil je sicer, da so tuji lastniki (brata Beltschev in Lehman) upravljali podjetje na zelo lahkomiseln način, poudaril pa je, da je krivda italijanskih obtožencev popolnoma jasno dokazana. Rekel je še, da bi sodišče ne smelo vzeti v poštev dejstva, da na obtožni klopi sedita dva sivolasa človeka. Prej ali slej bo treba začeti ščititi predvsem koristi oškodovancev in ne upoštevati sentimentalne nagibe.

Po tožilčevem govoru sta še spregovorila odvetnika D'Angelo, ki brani Ido Cassamagnago in Morgera, ki zastopa Bagnula in Colomba. D'Angelo je zahteval, da sodišče oprosti njegovo varovanko zaradi pomanjkanja dokazov, Morgera pa za svoja klijenta oprostitev, ker da nista zagrešila pripisanih jima dejanj. Samo na drugem mestu bi sodišče moglo vzeti v poštev oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov.

Uspeh slovenskih dijakov na natečaju «Cestna vzgoja»

Natečaj je priredila družba «Aquila»

Natečaja «cestna vzgoja», ki ga je priredila družba «Aquila» s sodelovanjem šolskega skrbništva v Trstu, so se udeležile vse osnovne in srednje šole na Tržaškem. Nagradna komisija, ki je izbrala najboljša dela (risbe, akvarele, grafike, kolaže, in podobno), je nagradila vsa dela iz kategorije C za srednje šole druge stopnje v sledečem vrstnem redu:

Nagrado v znesku 10.000 lir so prejeli tile dijaki in dijakinje Višje realne gimnazije in Državnega učiteljišča s slovenskim učnim jezikom, šole prof. Avgusta Cernigoja: Blasutto Annamarija, Saurin Liljana, Kokorovec Marino, Vodopivec Jurij, Žerjal Edvard.

Nagrado v znesku 5.000 lir so prejeli naslednji dijaki Višje realne gimnazije: Bendina Luciana, Martelanc Marija, C blak Vera, Podgornik Peter.

Nagrado 2.000 lir prejela dijakinja učiteljišča Salvaro Sidonja, ter dijaki realne gimnazije Sosič Aleksandra, Jagodic Krešimir, Volk Boris.

Podelitev nagrad se bo vršila v torek 24. maja ob 18. uri v veliki dvorani licejo «Dante Alighieri» v Trstu

—«»—

Otvoritev 1. razstave Slovenskega fotokluba

V Gregorčičevi dvorani so včeraj malo po napovedani uri odprli I. amatersko fotografsko razstavo članov Slovenskega fotokluba v Trstu.

Skupno je razstavljenih 66 fotografij, izmed katerih so ie tri barvne. Svoja dela so razstavili: Rudi Jagodic, Jože Dekleva ml., Sergij Pečar, Rafael Perko, Štefan Bratož, Zorko Jelinčič, Karel Rudež, Savo Cunja, Josip Rudež, Milan Bolčič, Mario Magajna, Gorazd Vesel, Albin Bubnič, Danilo Micheluzzi in Mario Gec.

Razstava bo odprta vsak dan od 18. ure do 20.30 vključno do sobote 28. t. m. Danes bo razstava odprta le od 10. do 13. ure.

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA SMRTI IN POROKE

Dne 21. maja 1960 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo je 8 oseb, porok pa je bilo 9.

POROCILI SO SE: trgovec Giuseppe Zvetresnik in gospodinja Maria Jerina, gradbenik Miroslav Kjuder in uradnica Cecilija Skrnjar, dr. kemije Alberto Bruna in uradnica Agnese de Manzini, upokojenec Nazario Marussi in gospodinja Mercedes Bjekar, mehanik Germano Benci in šivilja Emma Pasco, tapetnik Stelio Zivec in otroška negovalka Lucija Foropat, uradnik Sergio Aita in gospodinja Maria Deponte, pomorščak Ilario Bertogna in bariska Bianca Sersi, električar Aldo Polissa in bolničarka Nerina Riccobon.

UMRLI SO: 71-letna Antonia Devivi ločena Cristo, 68-letni Giuseppe Moltre, 78-letni Francesco Piscione, 76-letna Igea Marconetti vd. Fabi, 54-letni Federico Suman, 80-letna Carolina Pizziga vd. Samese, 67-letna Maria Ragazzi, 57-letna Fernanda Brandolin por. Businelli.

OKLICI: uradnik Paolo Lamar in gospodinja Biancamaria Cantarutti, karabinjer Giuliano Sateri in gospodinja Flavia Verbanec, prodajalec Enea Ritossa in gospodinja Iris Gandolfo, agent CP Edo Tofful in baristka Francesca Zanier, geometer Claudio Perotti in študentka Fulvia Cappelli, carinik Giovanni Marchitto in delavka Mirella Dussizza, mornariška finančna straža Albertino Sotgiu in gospodinja Pasqualina Riu, gasilec Augusto Nanetti in gospodinja Lea Deperis, karabinjer Davide Panizza in uradnica Bianca Zamperlo, zidar Riccardo Spazzali in gospodinja Aurelia Fracchioni, karoser Alfredo Benvenuti in šivilja Vanda Corrente, električni varilec Arduino Ooreoli in frizerka Agnese Bencich, tehnik Romano Stolcovich in gospodinja Mistelli, zdravnik Marino Martinelli in gospodinja Matilde Annunziato, varilec Giorgio Uritti in prodajalka Fulvia Pasqualis, podoficir PS Luigi Crolla in gospodinja Renata Ceriani, geometer Argeo Stebel in uradnica Franca Scalfaro, uradnik Giorgio Franceschinel in gospodinja Grazia Sascaro, hotelir Antonio Bevilacqua Negri in gospodinja Maria Luisa Valentini, pomorski oficir Giorgio Polacco in uradnica Silvia Monacelli, delavec Giovanni Glavich in delavka Teodora Vecchiet, agent CP Ferruccio di Lauro in uradnica Giuseppina Cossi, ladijski strojnik Ferdinando Periatti in prodajalka Natalina Sossi, šofer Ferdinando Lo Cascio in frizerka Graziella Merlak, tesar Ottavio Germani in gospodinja Irma Carboni, električni varilec Mario Samez in frizerka Marisa Letizza, zdravnik Fulvio Valli in gospodinja Giannina Palazzin, mizar Nicolò Giurco in gospodinja Rosa Marussich, uradnik Franco Ubaldini in uradnica Maria Ostolidi, prodajalec Giorgio Zancotti in delavka Milvia Verbanaz, električar Renato Lorenzi in delavka Maria Pia Vaglieri, železničar Mario Casagrande in gospodinja Wanda Martini, karabinjer Giuseppe Spreafico in uradnica Lidia Burul, delavec Ottavio Bianco in delavka Anna Giordano, industrijski izvedenec Giordano Trussini in gospodinja Germana Moretti, pomorščak Giuseppe Zanellato in uradnica Claudia Francovich, šofer Pietro Giachero in delavka Virginia Pahor, električar Stellio Tull in gospodinja Maria Delesina, šofer Adriano Rovan in gospodinja Virgilija Koren, prodajalec Giacomo Tamburin in gospodinja Anna De Santis, uradnik Eddo Costantini in uradnica Gioia Zimolo, ladijski strojnik Giuseppe Bidoli in uradnica Leda Baiz, agent FS Francesco Papa in gospodinja Giuseppina Coratello, inšpektor Fabio Rudes in Ursula Hock, agent PS Antonio Faggiani in šivilja Loredana Machne, uradnik Ferruccio Bianchi in uradnica Lucia Mior, delavec Lodovico Glavina in gospodinja Nives Feran, zidar Alberto Di Carlo in gospodinja Laura Rossi, barist Antonio Prete in gospodinja Susanna Modugno, kuhar Nevio Covelli in šivilja Rita Battista, industrijec Augusto Galeotti in gospodinja Virginia Lubiana.

—«»—

LEKARNE ODPRTE DANES

Biasoletto, Ul. Roma 16; Davanzo, Ul. Bernini 4; Godina-Enea, Ul. Ginnastica 6; Al Lloyd, Ul. Orologio 6; Alla Madonna del Mare, Trg Piave 2; Millo, Ul. Buonarroti 11; Sponza, Ul. Montorsino 9 (Rojan); dr. Miani, Barkovlje, Nicoli, Škedenj.

—«»—

NOCNA SLUZBA LEKARN

Barbo - Carniel, Trg Garibaldi 5; Benussi, Ul. Cavana 11; Al. Galeno, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan); Alla Minerva, Trg sv. Frančiška 1; Ravasini, Trg Libertà.

—«»—

LOTERIJA

BARI	34	41	15	57	80
CAGLIARI	75	71	10	6	39
FLORENCA	29	58	51	28	15
GENOVA	50	49	84	40	89
MILAN	18	22	80	81	29
NEAPELJ	20	70	41	86	39
PALERMO	83	73	76	71	30
RIM	14	66	85	78	47
TURIN	31	73	18	9	6
BENETKE	47	52	25	14	11

—«»—

ENALOTTO

x 2, 1 x, 1 1, 2 1, x x, 2 2

KVOTE: Dvanajstice (ena) 17 milijonov 480.000 lir; enajstice 132.000 lir; desetice 9.900 lir.

IZLETI

IZLET SPD

V nedeljo 5. junija pa bo izlet na Lokve na Trnovski planoti z obiskom bližnjih vrhov in znane ledene jame Paradane.

Za oba izleta je potrebna propustnica.

Vpisovanje v Rimski ulici 15, II. nadstropje, do 1. junija.

VLJUDNO VABLJENI

DAROVI IN PRISPEVKI

V počastitev spomina pokojnega Josipa Cunje daruje družina Sancin 2000 lir za Dijaško Matico.

PROSVETNO DRUSTVO «IVAN CANKAR» vabi na

OTROŠKO PRIREDITEV

ki bo v nedeljo 29. t. m. ob 17. uri v dvorani stadiona «Prvi maj», Vrdelska cesta 7.

Na sporedu:
Produkcija družtvene baletne šole pod vodstvom Adrijana Vilesa.
Prizorčki v režiji gospe Lelije Sancinove.
Glasbene točke — pri klavirju dr. Gojmir Demšar.

Vljudno vabljeni vsi prijatelji naše mladine.

GLEDALIŠČA

Slovensko gledališče v Trstu

V nedeljo 29. t. m. ob 17. uri na Kontovelu
ERIC GODAL — CHRISTIANE GRAUTOFF
NIMFA IZ CENTRALNEGA PARKA

TEATRO NUOVO

Danes ob 17. uri ponovitev predstav «L'imbecille», «La patente» in «La giara» Luigija Pirandella. Ob 21. uri bo zadnja ponovitev istih predstav.

KINO

Fenice 15.00 «Clovek, ki je živel v prihodnosti» Robert Taylor, A. Young. Metrocolor.
Excelsior 14.30 «Kotiček jagod» V. Sjoestroem, režiser Igmar Bergman.
Filodrammatico 14.30 «Saracenova sablja» Chelo Alonso.
Grattacielo 15.00 «Gospe» Paolo Ferrari, Paolo Panelli, Bice Valori, Chelo Alonso, Nadia Gray.
Supercinema 14.00 «Vrag v ogledalu» O. de Havviland.
Arcobaleno 14.00 «Gospod se roga» Totò, Peppino de Filippo, Delia Scala.
Aurora 14.30 «Skandal na soncu».
Alabarda 15.00 II. pregled najZadnja predstava. Jutri «Ordet».
Capitol 15.00 «Kdo je bila tista gospa» J. Leight.
Cristallo 14.00 «Bele sence» Anthony Quinn, Yoko Tany.
Garibaldi 15.00 «Athena in sedem sester» Jane Powel, Edmund Purdom, technicolor.
Impero 15.00 «Crni Orfej».
Italia 15.00 «Eva» Romy Schneider, C. Thompson, technicolor.
Moderno 15.00 «Vojaki na konjih» John Wayne, William Holden, John Ford. Technicolor.
Massimo 14.30 «Teror rdeče maske» technicolor. C. Baxter, C. Alonso.
Vittorio Veneto 14.00 «Ferdinand I. kralj Neaplja» P. de Filippo, A. Fabrizi, Marcello Mastroianni, Technicolor.
Ideale 14.00 «Sem agent FBI» James Stewart. Technicolor.
Marconi 14.00 «Kako si lep Rim» Claudio Villa, Lorella de Luca.
San Marco 15.00 «Kitty» vesel in zabaven technicolor, R. Schneider.
Savona 14.30 «Trnuljčica» Walt Disney, technicolor.
Odeon 14.30 «Zimske počitnice» A. Sordi, V. De Sica. Cinemascope. Technicolor.
Astra 14.30 «Teror barbarov».

ŠOLSKE VESTI

Zaključna šolska prireditev v Sempolaju

Slovenska osnovna šola v Sempolaju priredi danes 22. t.m. ob 16. uri zaključno šolsko prireditev. Na sporedu je petje in igra v štirih dejanjih «Pavelčkova piščalka». Prireditev bo v šolskih prostorih.

* * *

DANES 22. maja ob 17. uri bo v osnovni šoli v Gropadi zaključna šolska prireditev v šolskih prostorih.

* * *

V četrtek 26. t.m. ob 16. uri bo v Zgoniku šolska prireditev z naslednjim sporedom: «Zamorec» igra v enem dejanju; balet (Marko skače); «Vedež» dvodejanka. V nedeljo 29. t.m. pa bo šolska razstava.

CATTUNAR UMBERTO
TRST UL. F. SEVERO 3
TEL. 34089
UVOZ ZIVINE IN KONJ

Podpisani izjavljam, da vse ono, kar sem v vinjenosti v osmici pri Ukmarju v navzočnosti družbe rekel ne drži in s tem preklicujem svoje trditve, hkrati pa prosim Danila Sarda, da mi neprijetne žalitve oprosti.

FRANC PUNTAR

Kino na Opčinah

predvaja danes 22. t. m. z začetkom ob 16. uri Metro film:

RASPUTIN in cesarica

JOHN - ETHEL - LIONEL BARRYMORE
RALPH MORGAN
DIANA WYNYARD
TAD ALEXANDER
MGM

V ponedeljek 23. t. m. ob 18. uri ponovitev istega filma.

MALI OGLASI

BRUSINI CARLO, Trst, Ul. Battisti 20, tel. 29041, prodaja gospodinjske električne predmete — hladilnike FIAT, ATLANTIC in druge znamke. Plačljivo tudi v 24 obrokih. PRALNE stroje, kovinsko kuhinjsko opremo.

NAGROBNE SPOMENIKE v kamnu in marmoru, izdelke za stavbe, vam nudi z modernimi stroji opremljena delavnica S. ZIDARIC, Sempolaj št. 4 (Nabrežina), Tel 20151.

ISCE SE vajenka od 14 do 16 let za trgovino zelenjave in vajenec od 15 do 17 let za bife. Gospodarsko združenje, Ulica F. Filzi 8.

ISCEM POMOCNICO sposobno vseh hišnih del. Telefonirati na št. 37-338.

ISCEM vajenca od 14-16 let za trgovino z jestvinami, tel. 44-990.

ODDA se opremljena sobica v centru, naslov na upravi «Primorskega dnevnika».

TRGOVINA z jestvinami išče vajenca. Via Rossetti 14.

ZAJCEREJCI, oplodite vaše zajce z orjaškim zajcem Fiandra, ki ga ima Romano Gobbo v Dolini.

ZEMLJISCE v krasni razgledni poziciji prodam. Telefonirati na št. 33-829 ali št. 41-743.

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 22. t. m. ob 16. uri Lux totalscope barvni film:

RASCEL MARINE

Igrajo: RENATO RASCEL in CELINA CELY

AVTOMOBILI PEUGEOT
BENCINSKI IN DIESEL
Zastopnik v Trstu s servisom, originalnimi deli in specializiranim osebjem
DIREKTNA PRODAJA TUDI ZA INOZEMSTVO
Velika izbira novih in rabljenih avtomobilov: FIAT, ALFA ROMEO in LANCIA
Salone dell'Automobile BAN, Ulica Genova 21 — tel. 28-372
Servis, Ul. G. Padovan 6/1 tel. 55.267

AVTOMOTOR
IMPORT — EXPORT
Nadomestni deli italijanskih, nemških, angleških in ameriških avtomobilov. DIESEL motorjev in traktorjev.
Trieste - Trst, Via Udine 15 tel. 30-197, 30198

AVTOPREVOZ
Rihard Cunja
Trst, Strada del Friuli št. 289 Tel. 35-379
TOVORNI PREVOZI ZA TU IN INOZEMSTVO - KONKURENČNE CENE

KERŽE
TRST,
Trg S. Giovanni št. 1
● PORCELAN
● KRISTAL
● PRIBOR
● LESTENCI NAVADNI in KLASICNI
● HLADILNIKI
● ELEKTRICNI GOSPODINJSKI STROJI
● STEDILNIKI
● VSE ZA DOM

ZAHVALA

Vsem, ki so počastili spomin našega nepozabnega očeta

JOSIPA CUNJE

in ki so nam ob tem hudem trenutku stali ob strani ter z nami sočustvovali, se iskreno zahvaljujemo

Družini CUNJA in TOMINC

Trst, 22. maja 1960

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Ul. sv. Frančiška 20, tel. 61-792

OB ZAKLJUČKU ŠOLSKEGA LETA NUDI VSEM SVOJIM MALIM IN ODRASLIM ODJEMALCEM

IZREDEN POPUST
10% NA KNJIZNE NAKUPE

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega nepozabnega

GABRIJELA GREGORIJA

se najtopleje zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in nam bili ob strani v tej težki uri. Iskrena hvala vsem darovalcem vencev in cvetja. Posebna zahvala pevskemu zboru za ganljive žalostinke, č. g. župniku ter vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoča družina in sorodniki

Padriče, 22. maja 1960.

Goriško-beneški dnevnik

Občni zbor konzorcija za melioracijo Lizerta

Na tem področju imajo kmetovalci doberdobske občine okoli 200 njiv

V Tržiču se bodo danes sestali člani konzorcija za izsuševanje Lizerta, v katerega je včlanjena tudi doberdobska občina. Zastopal je bo poddžupan Jože Pahor iz Jamelj. Na področju, ki spada pod konzorcij, imajo kmetovalci doberdobske občine kar 64 hektarov najrazličnejše zemlje, kar je okoli 200 njiv. Vetidel te zemlje je last Jametjcev. Razprostira se ob Doberdobskem in Sabeljskem jezeru ter na Lizertu.

Da bi ozemlje primerno melioirali, so dali 24. aprila dela na dražbo. Na njej so sodelovala podjetja iz Rima, Neaplja in drugih krajev Italije, ki so usposobljena za tovrstna, vsekakor zelo obsežna in pomembna dela. Države je dala na razpolago 247 milijonov, kar predstavlja 70 odstotkov celotnega stroška. Ostalo bodo morali dati posamezniki, in sicer v naslednji višini: 8 odstotkov lastniki zemljišč; 12 odstotkov industrijci, ki so zelo zainteresirani za to delo, saj bodo potem imeli na razpolago velike površine, na katerih bodo lahko postavili svoje objekte; ostalih 10 odstotkov bodo krili mali trgovci, obrtniki itd.

V načrtu je poglobitev glavnega prekopa, ki so ga skopali že pred drugo svetovno vojno, potem pa še gradnja nekaterih stranskih kanalov. Z izkopanim materialom bodo zvišali zemeljski nivo za 1,4 metra. Ker je na nekaterih krajih že v globini 8 m skalnata podlaga, bo ta okolnost zelo pospešila gradnjo objektov.

—«»—

Zahteve FIOM za delavce SAFOG

Pretekli teden se je sestal sindikalni odbor FIOM v SAFOG, ki je proučil vprašanje akordov, odstotkov, zaposlitve v nezdravih prostorih in pri težkih delih, da bi o njih razpravljali, kakor je svoj čas obljubila Intersind.

Odbor je sklenil pozvati Intersind, naj čimprej določi datum sestanka, na katerem bodo razpravljali o naslednjih zahtevah: dopolnitev zaslužka za akordno delo, zvišanje odstotka in plačila za nadelovanje pri akordu, zvišanje doklade za delo v zapravljenih prostorih izplačilo dodade za nekatera škodljiva in težka dela.

Odbor bo o teh zahtevah razpravljal z ostalimi sindikalnimi organizacijami na sestanku, ki ga bodo skupno dogovorili. V tem tednu bo imela FIOM pred podjetjem več shorovanj, da bi delavce seznanila s potekom te sindikalne akcije.

* * *

Danes ob 11. uri se bo v prostorih prosvetne dvorane v Doberdobu sestal odbor vzajemne bolniške blagajne, ki bo pregledal delovanje v lanskem letu in obračun predložil članstvu v odobritev.

—«»—

Rojstva, smrti in poroke

V goriški občini se je od 15. do 21. maja rodilo 15 otrok, umrlo je 11 oseb, oklicev je bilo 8, porok pa 5.

Rojstva: Mauro Braidot, Mauro Piciulin, Maria Zocchiddu, Grazia Modolo, Paolo Hoppa, Franco Devetak, Vinicio Marega, Ines Sartori, Rosita Mamillo, Donatella Costi, Severino Peric, Livia Vitturelli, Rosalba Sergas, Marina Fonzari, Sergio Cossi.

Smrti: 72-letni kmetovalec Anton Grion, 44-letna Maria Zorzut por. Falcone, 19-letni mehanik Anton Kovic, 38-letna Santucci por. Vanon, 51-letna Marcella Cociancig por. Obidig, 77-letna upokojenka Luigia Rotteri, 81-letna Giovanna Culot vd. Paoletti, 82-letni upokojenec Giovanni Martinis, 62-letna Anna Barnasconi por. Baldan, 73-letna Pierina Zigon por. Peteani, 84-letna Mercede Ortali vd. Lodatti.

Oklici: delavec Vittorio Paulin in Clara Roessner, orožnik Giuliano Sateri in Flavia Verbanaz, Alfredo Zortea in Maria Zampar, kmetovalec Giacomo Romanzin in tkalka Karla Peršolja, uradnik Odillo Bertato in uradnica Norina Sella, gostilničar Milan Pintar in Celestina Goljevšek, šofer Danilo Lupin in Ivana Zavadlav, učitelj Antonio Mattioli in uradnica Rita Grusovin.

Poroke: dr. kemije Dario Mulitsch in učiteljica Caterina Trevisan, mehanik Francesco Ughi in Paolina Princi, delavec Francesco Tonelli in šivilja Elvira Gravner, šofer Ladislav Bastjančič in delavka Maria Colotti, kmetovalec Sergio Vidozi in tkalka Violetta Venier.

—«»—

V Benečiji bodo gradili nove ceste

Minister za kmetijstvo Mariano Rumor je sporočil, da je z dekretom od 20. tega meseca dodelil ustanovi za gorsko gospodarstvo 35 milijonov za dograditev nekaterih cest v vaseh Platišče, Prosnid in Tipani v Beneški Sloveniji. Vse te vasi spadajo k občinam Tipana, Humin in Brdo.

26. maja občni zbor Dijaške Matice

V četrtek 26. maja ob 9. uri bo v Dijaškem domu na Svetogorski cesti 42 občni zbor Dijaške Matice z naslednjim dnevnim redom:

Otvoritev, ugotovitev števila prisotnih, poročila odbornikov, poročilo nadzorstva, razrešnica staremu odboru, določitev volilne komisije, volitev novega odbora in slučajnosti.

* * *

Zveza bojevnikov in vojnih povratnikov sporoča, da ima predstavništvo za goriško pokrajino za svetlobne naprave, ki jih morajo namestiti na kolesa najkasneje do 30. junija. Njeni uradi so v Ul. Cadorna 23.

—«»—

TEMPERATURA VČERAJ

Najvišja temperatura 22,4 stopinje ob 10. uri, najnižja 10,8 stopinje ob 5. uri. Vlage 75 odstotkov. Včeraj ponoči je padlo 9 mm dežja.

Danes gostuje ob 16.30 in ob 20. uri SG iz Trsta v Prosvetni dvorani na Verdijevem korzu št. 13 z delom

Balada o poročniku in Marjutki

Spisal Branko Kreft. Nastopata Mira Sardoč in Stane Starešinič.

Prodaja vstopnic v kavarni Bratuš. Sedeži po 300 in 200 lir, stojišča 150 lir, dijaška stojišča 100 lir.

V organizaciji ZSPD iz Gorice

Poletno gostovanje Slovenskega gledališča

Tržaška gledališka hiša bo s tremi deli nastopila v Doberdobu in Štandrežu

Po vzgledu prejšnjih let organizira Zveza slovenskih prosvetnih društev iz Gorice poletna gostovanja Slovenskega gledališča. Na sporedu so «Kastelka», «Deseti brat» in «Silni bič», tri igre, ki jih naše občinstvo v Gorici delno že pozna. Da bi si jih lahko ogledali tudi okoliški prebivalci, jih bodo prikazali na prostem v Doberdobu in Standrežu.

V Doberdobu bodo nastopili 4. junija s «Kastelko», 5. junija z «Desetim bratom», 7. junija pa s «Silnim bičem».

V Standrežu bo spored naslednji: 10. junija «Silni bič», 11. junija «Kastelka», 12. junija «Deseti brat». Vse predstave se bodo pričele ob 20.30. V Doberdobu bo gledališče nastopilo poleg glavnega trga. v Standrežu pa na vrtu Konzumne gostilne.

Seja odbora bolniške blagajne v Števerjanu

Lani potrošili 100.000 lir za zdravniške preglede članov

Ustanovitev organizacije «Coltivatori diretti» in izvolitev odbora

Prejšnjo soboto so se v prostorih števerjanskega županstva sestali odborniki na čelu s predsednikom občinske vzajemne bolniške blagajne Cirilom Klanjščkom, ki so pregledali in odobrili obračun za lansko leto. Ugotovili so, da je bilo vpisanih v kmečko bolniško blagajno 358 članov.

Po predvidevanjih bi morali v preteklem letu prejeti 267.000 lir, v resnici pa so prejeli še tisoč lir več. Obračun izkazuje, da je prišlo v blagajno 188.000 lir, izterjati pa bodo morali še preostalih 80.000.

Delovanje števerjanske vzajemne bolniške blagajne, kakor tudi vseh ostalih blagajen po slovenskih občinah, kjer imajo dobre gospodarje, je res vzorno, saj je v teh letih pridobila 638.000 lir; to je kar dostojen sklad, s katerim so ustvarili solidno poddlago za delovanje ustanove, kakor tudi možnost, da podvzemajo razne ukrepe, ki bi se pokazali potrebni.

Med izdatki naj omenimo, da so izplačali za zdravniške preglede v ambulanti in na domu 91.000 lir, 8.000 lir pa morajo še plačati. Skupno so torej v preteklem letu porabili za zdravniške preglede števerjanskih kmetovalcev, družinskih poglavarjev kakor tudi družinskih članov, skoraj 100.000 lir.

Babici so izplačali 21.000 lir, tajnici za njeno delo pa 25.000 lir. Izdatki so torej znašali 167.000 lir.

Pri tem naj omenimo, da je zdravnik dr. Belli predlagal odboru bolniške blagajne, naj bi mu zvišali prejemke za opravljen zdravniški pregled na domu, ker je vas precej oddaljena in ima slabe ceste. Doslej je prejemal za vsak pregled 600 lir, odslej dalje pa mu bodo izplačevali po 1.000 lir.

Steverjanska občina je bila doslej edina, kjer neposredni obdelovalci še niso imeli svoje organizacije. Že večkrat so predstavniki Coltivatori diretti iz Gorice poskušali razširiti svojo organizacijo, ki jo imajo razpredeno po vsej pokrajini, tudi v to briško občino, toda Kmečko delavska zveza se je temu nekaj časa upirala.

V soboto pa so izvolili odbor in se pogovorili tudi o nekaterih vprašanjih, ki zanimajo števerjanske kmetovalce. Seji je prisostvoval predsednik Brumat, ki je rekel, da je bil Steverjan zadnja vas v pokrajini, kjer Coltivatori diretti še ni imela svoje organizacije. Poudaril je, da je štandreško društvo med najaktivnejšimi in jim želel dobro delo.

Izvolili so sedem odbornikov, od katerih sta dva z Jazbin. Predsednik je Adrijan Korsič, podpredsednik Drago Komjanc, odborniki pa so naslednji: Marcel Humar, Aleš Komjanc, Armando Skok, Jožef Prinčič in Alojz Hlede.

—«»—

Izlet SPD na Kras

Slovensko planinsko društvo sporoča, da organizira 29. maja enodnevni izlet na Vrhe na Krasu. Zbirališče ob 8.45 na kolodvoru v Novi Gorici. Odhod ob 9.04. Udeleženci izleta se bodo peljali do Stanjela, od tam pa bodo šli peš na Stjak, Sv. Ano, Tomaj, Štver in Dutovlje. Kupijo naj nedeljsko povratno vozovnico. Hrana iz nahrbtnika, za skupno kosilo pa naj se prijavijo pri Petru Čermelju na Kornu. Povratek z zadnjim vlakom.

V družini Ide in Bruna Griona iz Sovodenj se je rodila prvorojenka Franka. Čestitkam prijateljev in znancev se pridružuje tudi naše uredništvo.

* * *

Iz Bele peči je prišla vest o rojstvu brhke Ksenije, ki je razveselila družino Majde in Jožeta Jelena. Srečnima roditeljema čestitajo prijatelji, znanci in naše uredništvo.

Kino v Gorici

CORSO. 15.00: «Skandal na soncu», R. Egan, S. Dee, v barvah, mladini pod 16. letom vstop prepovedan.
VERDI. 14.30: «Oklopnica Potemkin», film ruskega režiserja Eisesteina.
VITTORIA. 15.00: «Tisti tip ženske», S. Loren, T. Hunder.
CENTRALE. 15.00: «Izzivanje Toma in Jerryja», barvna risanka.
MODERNO. 15.00: «Jezdec brez obličja».

—«»—

Kino v Tržiču

PRINCIPE. 15.00: «Kdo je bila tista gospa», T. Curtis, D. Martin, J. Leight.
NAZIONALE. 15.00: «Korenine neba», E. Flynn, J. Greco, O. Welles, v barvah.
EXCELSIOR. 15.00: «Orientalka», Nagwa Fouad, Abdel Nepy Fayed, v barvah.
AZZURRO. 15.00: «Most», po romanu Manfreda Gregora.
SAN MICHELE. 15.00: «Sin rdečega gusarja», L. Barker, S. Lopez.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes je čez dan in ponoči odprta lekarna Kuerner, Korzo Italia št. 4, tel. 25-76.

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

Tretja etapa 43. kolesarske dirke po Italiji

Poblet etapni zmagovalec Anquetil nova roza majica

Danes IV. etapa Campobasso-Pescara (192 km)

CAMPOBASSO, 21 — Današnji konec etape je bil izredno hiter. Za Venturellija, ki je odlično nadzoroval položaj dirke do 175 km, je bil celo prehiter. Zato je ni mogel več nadzorovati in tako je že pred ciljem izgubil roza majico. Za Baldinija je bilo še slabše. Verjetno se je med včerajšnjo etapo na kronometer preveč utrudil in to se mu je danes maščevalo. Videlo se je, da še ni v najboljši formi. Anquetil, ki je zelo prebrisan, ni hotel zamuditi priložnosti, ki so mu jo nudili drugi kolesarji s tem, da so načeli 20 km pred ciljem beg. Priznati pa je treba, da mu je Carlesi pri tem zelo pomagal. Nencini pa je imel smolo: proti koncu dirke je bil najaktivnejši in je prav on sprožil ofenzivo, toda z Gismondijem sta se zvrnila na tla. Sicer se je takoj dvignil in je nadaljeval brez poškodbe pot, toda žal ni mogel več dohiteti prve skupine.

Danes je bilo zelo vroče. Pisana karavana kolesarjev je zapustila Sorrento opoldne po cesti, kjer je bila včeraj etapa na kronometer. Že ob koncu spusta je prišlo do «bagarre». Cestari, Neri in Gismondi so zapustili družino, toda Wagtmans je stekel za njimi. Baldini je moral zaradi defekta v zračnici dvakrat stopiti na tla, kar je Venturelli skupaj z Nencinijem in z maloštevilno skupino drugih tekmovalcev izrabil in se pognal v zasledovanje prvih treh. Te so kmalu dohiteli, toda glavnina tokrat se ni pustila presenetiti.

Po Castellammare je postala cesta obupna. Piscaglia je to izrabil in je zbežal. Na tej cesti je prišlo do številnih defektov na zračnicah in tudi do padcev. Van Aerde se je pri padcu celo ranil in je bil prisiljen odstopiti. Tudi Favero je kasneje začutil bolečine, ki so ga prisilile, da je pozdravil kolesarje in se vrnil domov. Piscagli pa je bila sreča mila in v Salernu si je že nabral 2'15" naskoka Velucchi in Couvreur sta hotela zasledovati prvo bežeco skupino, toda glavnina jima ni dopustila.

Na vzpetini, ki pelje v Celzi, je privozil Piscaglia s 3'15" naskoka, toda ta se je kasneje pod pritiskom Venturellija zmanjšal na 1'35". Kasneje se je naskok ponovno povečal in čeprav se je morala glavnina ustaviti pred zapornicami železniškega prehoda, ni imel begunec od tega ničesar.

Šele po Beneventu je dirka oživela Nencini, Hovenaers, Adriaensen, Fontana in Pambianco so se spustili v beg z namenom, da dohitijo Piscaglio. Tem kolesarjem so se pridružili tudi drugi, med katerimi sta bila tudi Venturelli in Benedetti. Napad se jim je posrečil in Piscaglia, ki je osamljen vozil 101 km, je moral spoznati, da je bil njegov trud zaman.

Po Campolattaro je železniška zapornica ponovno ustavila kolesarje. Nencini, Poblet, Gismondi in drugi pa so urno preskočili zapornice in hoteli zbežati. Glavnina je takoj odgovorila in vrsta kolesarjev se je precej zdaljšala. 20 km od cilja pa se je začelo trpljenje Venturellija. Na cesti, ki se je vzpenjala proti Sassinoru, je Carlesi zbežal in je potegnil za seboj Pellicciarija, Manzonija, Pambianca in Sartoreja, medtem ko sta Nencini in Gismondi padla. Poblet in Hoeveneares sta hotela pripeljati glavnino do bežečih, toda Carlesi je ponovno zbežal, s čimer je presenetil Venturellija, ki se ni utegnil združiti z zasledovalno skupino, v kateri so bili Anquetil, Ronchini, Massignan, Zamboni, Pambianco, Coletto, Junkermann, Couvreur, Hoevenaers, Gaul, Poblet in Manzoni.

Ta skupina je prva prišla na cilj in Poblet si je z odličnim sprintom v borbi z Zamboniem zagotovil etapno zmago. lestvici Anquetil.

Drugi so privozili z zamudo, zaradi česar je moral Venturelli prepustiti roza majico in prvo mesto v splošni lestvici Anquetilu.

Miguel Poblet

VRSTNI RED II. ETAPE SORRENTO—CAMPOBASSO:

1. Poblet Miguel (GS Ignis), ki je prevozil 186 km v 5 urah 19'45", s povprečno hitrostjo 34.901 km:

2. Carlesi Guido (GS Philco)
3. Zamboni A. (Torpado)
4. Hoevenaers J. (GS Ghigi)
5. Gaul Charly (GS Emi)
6. Anquetil
7. Coletto
8. Pambianco
9. Junkermann
10. Massignan

11. Adriaenssens, 12. Ronchini, 13. Rostollan 5.19'54". 14. Couvreur, 15. Manzoni 5.20'50", 16. Guegg 5.21'11", 17. Natucci, 18. Conterno, 19. Pettinati, 20. Pizzoglio, 21. Mas, 22. Wagtmans. 23. Delberghe, 24. Van Est, 25. Brenioli, 26. Nencini, 27. Horelbecke, 28. Van Looy, 29. Ricco, 30. Venturelli.

SPLOSNA LESTVICA:

1. Anquetil 12.01'22",
2. Carlesi 12.01'57" z zaost. 35"
3. Ronchini 12.02'19", 57"
4. Pambianco 12.02'28". 1'06"
5. Venturelli 12.02'42", 1'20"
6. Massignan 12.02'43", 1'23"
7. Poblet 12.02'47", 1'25"
8. Zamboni 12.02'52", 1'30"
9. Gaul 12.03'09", 1'47"
10. Coletto 12.03'18", 1'56"
11. Junkermann, 12. Nencini, 13. Hoevenaers, 14. Couvreur, 15. Adriaenssens. 16. Ruegg, 17. Delberghe, 18. Favero, 19. Natucci, 20. Becchi, 21. Baffi, 22. Van Looy, 23. Hoorelbecke, 24. Sartore, 25. Manzoni, 26. Baldini, 27. Van Est. 28. Impanis, 29. Pettinati, 30. Conterno.

Na stadionu pri Sv. Soboti ob 16. uri

Triestina - Verona

V četrtek bo tržaško moštvo igralo proti Marzottu

Čeprav manjkajo samo še štirje dnevi do konca prvenstva v B ligi, je pa vendar še možno, da si Triestina pribori nekaj tako potrebnih točk, s katerimi bi si zagotovila vstop v višje prvenstvo. Danes bo tržaško moštvo igralo na domačem igrišču proti Veroni, v četrtek, ki je praznični dan, pa bo šlo na gostovanje k Marzottu. K tej tekmi se bomo povrnili še kasneje. medtem ko moramo danes predvsem spregovoriti o današnjem srečanju, ki bo za Triestino brez dvoma odločilnega pomena.

Ne smemo misliti, da bo Verona kar tako prepustila obe točki: za njiju se bo treba boriti in če bo Triestina zaigrala tako kot v zadnjih tednih, tedaj lahko brez premišljevanja postavimo v stolpec sportne stave 1. Sicer ima tudi Trevisan svoje skrbi. Secchi ne bo mogel igrati, ker so ga preteklo nedeljo igralci Lecca precej «zdelali». Sedaj pa se je izkazalo, da ima tudi Puia na nogah precej podplutb, zaradi česar je njegova prisotnost v postavi Triestine v dvomu.

Trevisan je sestavil seznam igralcev, ki pridejo v poštev za postavo. Ti so Bandini, Frigeri. Brach, Szoke, Varglien, Radice, Mantovani, Puia, Taccola, Magistrelli, Fortunato, De Grassi, Cazzaniga in Del Negro. Trener bo moral pač rešiti vprašanje zamenjave Puie in če ta ne bo mogel igrati bo prav gotovo njegovo mesto zavzel Del Negro.

Vse kaže, da je Trevisan med včerajšnjim 30' trajajočim treningom sklenil poslati na igrišče tudi Puio in Vargliena, ki sta občutila posledice udarcev Leccovih igralcev. Puia je trener preizkusil s streli na gol, Vargliena pa s streli z glavo.

Zelo verjetno bo Triestina igrala proti Veroni v sledeči postavi:

Bandini; Frigeri, Brach; Szoke, Varglien, Radice; Mantovani, Puia, Taccola, Magistrelli in Fortunato.

V predtekmi bodo nastopili najmlajši igralci Triestine.

—«»—

ZOPET IZBOLJSAN REKORD

Thomas 2,178 m v skoku v višino

CAMBRIDGE (Massachusetts), 21. — Devetnajstletni ameriški črnec John Thomas. ki študira na univerzi v Bostonu, je ponovno izboljšal svetovni rekord v skoku v višino. 30. aprila letos je Thomas postavil novo svetovno znamko s skokom 2,171 m, medtem ko je sedaj med študentskim tekmovanjem že s prvim poskusom preskočil 2,178 m.

DANES OB 16

Ponziana - Edera

Danes popoldne bodo prišli ljubitelji nogometa na svoj račun zaradi zanimive tekme med diletantskima enajstorica. ma Ponziane in Edere. Ti dve ekipi, ki sta zasedli prvo mesto v svojih skupinah diletantskega nogometnega prvenstva, se morata skupno s Cividalese boriti za zmago in za pravico do nastopa v vsedržavnem turnirju.

Ponziana bo brez dvoma nastopila s svojo najboljšo postavo. medtem ko bo pri Ederi manjkal Zadnik, kateremu so iz disciplinskih razlogov prepovedali enodnevno igranje.

Tekma bo ob 16. uri na igrišču Ponziane.

VATERPOLO

MILAN, 21. — V prvi tekmi mednarodnega turnirja v vaterpolu, ki je v bazenu «Cozzi», je Italija premagala Anglijo 6:1 (3:0).

V drugi tekmi je Romunija premagala Holandsko 3:2. Prvi polčas se je končal z 1:0 v korist Holandcev. Ker je Romunija prepozno prišla na turnir, ne pride v poštev pri sestavi končne lestvice.

Jutri zvečer se bo zaključil troboj. Italijani bodo v prijateljski tekmi nastopili proti Romunom, medtem ko se bodo Holandci in Angleži spoprijeli za drugo mesto.

Lahka atletika v Ameriki

Elliot pred Taborijem na 1.500 m s 3'45"4

V metu krogle je zmagal Long s povprečnim metom

LOS ANGELES, 21. — Zelo dobre rezultate so dosegli včeraj ponoči v Colosiumu, kjer je bil lahkoatletski miting. Med drugimi rezultati je treba omeniti Elliotovega, ki je zmagal v teku na 1.500 m s časom 3'45"4. Svetovni prvak v teku na 1 miljo je z lahkoto zmagal na 1.500 m dolgi progi in je pustil za seboj Madžara Lazsla Taborija ki je prišel na cilj s časom 3'46"5.

Ostali zanimivi rezultati so:
kladivo: 1. Connolly 66,99 m,
disk: 1. Babka 56,56 m,
tek 110 m zapr.: 1. Calhoun 14"1,
tek 100 m: 1. Sime 10"4.
krogla: 1. Dallas Long 19,34,
tek 100 yard: 1. Williams 9"6,
tek 400 m: 1. Larrabee 46"7,
tek 400 m zapr.: 1. Davis 51"
višina: Dumas 2,05 m
tek 800 m: 1. Siebert 1'51"2
tek 5000 m: Al Lawrence 14'25"5
skok s palico: 1. Morris 4,59 metra. 2. Gutowski 4,59, 3. Graham 4.59
skok v daljino: 1. Baird 7,54
troskok: 1. Floerke 15,56 m.

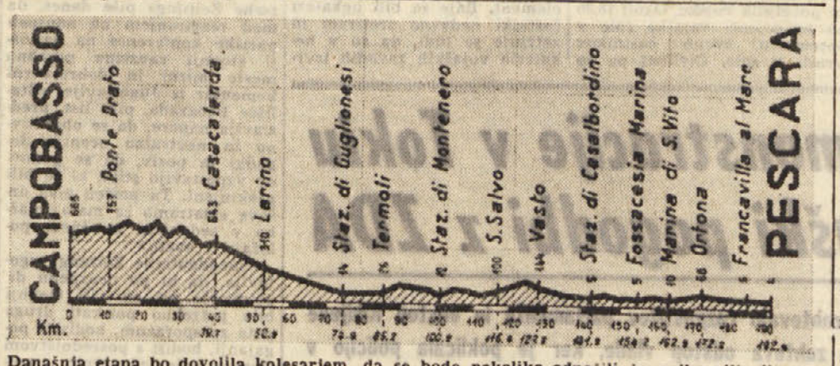

Današnja etapa bo dovolila kolesarjem. da se bodo nekoliko odpočili in prihranili sile za jutrišnjo, ko se bodo morali povzpeti do 2.000 m visokega Terminilia. Po Campobassu bo samo 16 km zmernega vzpona do Campolieto, od koder začne cesta padati vse do Pescare, kjer pričakujejo, da bo prišlo zopet do množičnega sprinta

Danes v Trstu

NOGOMET

Triestina - Verona, liga B, občinski stadion ob 16. uri,
Ponziana - Edera, diletanti, igrišče Ponziane ob 16.,
CRDA - S. Giovanni, za pokal Cremcaffé, na igrišču pri Sv. Ivanu ob 10.,
Edera - Triestina B, za pokal Cremcaffé, na igrišču Ponziane ob 10.,
Fortitudo - Cremcaffé za pokal Cremcaffé, na igrišču v Miljah ob 17.

BASEBALL

Alpina - Legnano Baseball club, liga B, na igrišču na Opčinah ob 15. uri.

HOKEJ NA TRAVI

Cus TS - HC Trieste, na igrišču pri Sv. Alojziju ob 9.30.

ODBOJKA

Libertas - Gasilci, moška IgaB, na igrišču Julie ob 10.,
VIS TS - Polisportiva Udine, moška liga B, na igrišču VIS ob 10.30,
CRDA - Civilna policija, moška liga C, v telovadnici v Miljah ob 9.30,
Cacciatore - Ginnastica Goriziana, moška liga C, v telovadnici v Miljah ob 10.30,
Casa della Lampada - VIS TS ženska I. liga v telovadnici v Miljah ob 15.30.

KOLESARSTVO

Pokal ASCA Acegat za novince. Start ob 14. uri v Ul. Flavia, cilj na Opčinah (pri mitnici),
Dirka ENAL za amaterje, start ob 10. uri na Opčinah s ciljem istotam.

KONJSKI SPORT

Dir na Montebellu z začetkom ob 15.30.

CIRIL KOSMAČ

POMLADNI DAN

49.

Premislili so in so odločili. Nič hudega ni bilo. Nekaj časa so jo držali malce ob strani, nato pa so ji dajali vse težje in težje naloge. In vse je opravila. Pa tudi srečo je imela in ne samo pamet. Sicer pa najbrž v vojski sreča reši prav toliko glav, kolikor jih reši pamet... Svoje ljubezni pa tudi ona ni tajila. Pogosto je prihajala k nam in vsakemu kurirju je naročala, naj toplo pozdravi njenega ‚Lahčka'. Lahčeh je bilo tudi njegovo partizansko ime... Kadar je le utegnil, se je oglasil pri nas. No, vse je šlo srečno do tistega nesrečnega večera. Lahčka, to se pravi Gina, že tri mesece ni bilo, ker je bil ranjen. Ko je ozdravel in spet prišel, sta se seveda z Boženo sešla. Tamle so sedeli, — je teta pokazala za ognjišče. — Ko se je Lahček vrnil, je bil ves spremenjen. Obraz mu je kar žarel. Niti sekunde obstanka ni našel. Usmajal je po kuhinji, prekladal brzostrelko iz roke v roko, majal z glavo, skratka, neka skrita sreča ga je tako dušila, da še besede ni spravil iz sebe. Gledali smo ga ter s pogledi in z rokami vlekli besedo iz njega. Naposled jo je le izdavil.

— Bambino!... — je rekel. — Avremo un bambino!... Un bambino!...

In se je tako divje zavrtel na eni sami peti, da se je ves omotičen zaletel v steno. Čudno je to, kako imajo nekateri Lahi radi otroke. Ko je ujel ravnotežje, je spet stopil po kuhinji. Nenadoma pa je obstal kakor ukovan in se zamislil. Nato si je postavil prst na čelo, se nasmehnil, udaril s kopitom puške ob tla in oznanil:

— Sarà Silvio!... E se sarà Silvia? — se je vprašal. — Sarà Silvia! — je poskočil in spet udaril ob tla. — Si, sarà Silvia!... Capite, — se je postavil sredi kuhinje in začel razlagati: — il nome deriva da selva. È chiaro, deve essere Silvia perchè viene dalla selva... E sarà una bella bambina, magari un po' selvatica, — se je zasmejal. — Ma sarà bionda. Perchè io la voglio bionda. Come Božena... Si, sarà Silvia. La vedo! — je srečno vzkliknil in z zamahom znova udaril s puško ob tla. In tedaj —

V tem trenutku so se v veži oglasili koraki. Teta je takoj utihnila. Stric, ki je sedel pri mizi, se je naglo ozrl — in z njegovega rahlo osuplega izraza sem pri priči prebral, da je v vežo stopila Kadetka.

Kakor v slabih dramah, sem nejevoljno pomislil. A samo za hip, kajti polaščala se me je vznemirjenost. Poslušal sem korake, ki so drobili po lesenem podu, drobili so in drobili, in minilo je skoraj pol večnosti, preden se je Kadetka prikazala v vratih. Bila je natančno takšna, kakršno sem si ustvaril v mislih: srednje postave, polnega života, njen obraz je bil okrogel, čelo dokaj prostorno, usta sočna, oči velike, sinje in zalite z rahlo otožnostjo, skratka, vse je bilo pravilno, toda nič nenavadnega in pretresljivega. Nenavadno in presenetljivo je bilo samo tisto vabljivo, mehko in privlačno ozračje, ki je dihalo od nje in ki je takoj napolnilo ves prostor z nekakšno nevidno, samo občutno svetlobo. Za vratom ji je sedelo kodrolaso dekletce dveh let ter z drobnimi, zagorelimi ročicami mešalo po njenih bujnih pšeničnih laseh.

«O, Božena!» sem vzkliknil in ji stopil naproti.

«Kadetka!» je naglasila s hudomušnim nasmehom ter si brisala roko ob bok, da bi mi jo stisnila.

«In to je Silvija,» sem rekel in stegnil roko po otroku.

«Ali že veš?» se je srečno nasmehnila.

«Vem... In kako kaj živiš?»

«Kar gre. Odbor mi daje podporo, dokler se moj Lahček ne vrne. Saj so ti gotovo že povedali o njem?»

«Pravkar,» sem prikimal.

«Rada ga imam. Samo če se vrne,» je rekla tiše in se vprašujoče ozrla v teto in strica.

«Kaj pa govoriš!» — jo je teta zavrnila tako nenavadno naglo in ostro, da sem jo še sam dvomljivo pogledal. «Le zakaj se ne bi vrnil?»

Božena se je takoj ozrla vame. Njene oči so se zaiskrile: «Ti kaj veš?...»

Odkimal sem.

«Ne bodi tako neučakana,» sem rekel. «Saj se je vojna končala komaj pred šestimi dnevi.»

«Res je, neučakana sem,» je priznala. In da bi preokrenila pogovor, me je spet pogledala in rekla: «Dolgo se nisva videla.»

«Petnajst let...»

«Petnajst,» je pomislila. «Marsikaj se je medtem zgodilo... Ostaneš dolgo?»

«Do nedelje.»

«Prideš kaj v vas?»

«Ne, ne pride,» se je oglasil stric. «V grmovje ga vleče. In kar priznam, da bi raje šel z njim, kakor da strašim po vasi s tem pihalnikom.»

Kadetka me je vprašujoče pogledala, češ v kakšno grmovje me vleče.

«Pod Vranjek sem namenjen,» sem povedal.

«Po šmarnice?»

«Tudi. Če jih bo že kaj.»

«Nekaj jih bo že... Ali se še spominjaš, kako sva jih šla nabirat, ko si se vrnil iz ječe? Jaz se prav dobro spominjam... Joj, že kako dolgo nisem bila pod Vranjekom. Zdaj živim na drugi strani pa mi je zelo od rok. Veš kaj,» — je vzkliknila, «vzemi me s sabo!»

«Ali si ob pamet!» je zavreščala teta in jo pogledala strogo in preplašeno hkrati. «Z otrokom?»

«Zakaj pa ne?» sem se oglasil. «Saj ga lahko nesem kalonce.»

«Lahko, saj ni težka,» je z veseljem pristala Kadetka. «Pojdiva,» je rekla, vstala in ni več sedla.

«Tudi jaz grem,» je rekel stric. «Po revirju, kakor je rekel rajnki Testen. Moram le pogledati, če bo treba koga vzeti pod ključ,» se je skušal pošaliti, čeprav je bilo vidno, da mu šala ni šla več od rok. «Pa še k nam kaj pokukaj. Če ne skozi vrata pa vsaj skozi okno,» se mi je rahlo nasmehnil in šel.

Stopili smo za njim na dvorišče. Ko je stric izginil za hlevom, sem poiskal rakljo ter odsekal palico zase in za Kadetko.

«Ali si ob pamet!» je zavreščala teta in jo pogledala zelo resno.

«Seveda greva,» je pokimala Božena, ki si je tesneje zavezovala čevlje.

«Počakajta še hip,» je rekla teta. «Če je tako, moram z vama.»

S Kadetko sva se začudeno spogledala, a rekla nisva nobene.

Teta je obula kar tri pare volnenih nogavic v očetove hodnične čevlje, vzela oklešček za palico, stopila prva na stezo in rekla nenavadno odločno:

«No, pa pojdimo!...» — Nato je globoko vzdihnila, češ kakršna je božja volja, tako pa bo.

Dvignil sem Silvijo, si jo posadil za vrat — in smo šli.

III.

Kadar krenemo s starim človekom na pot, hodimo za njim. Tako spoštujemo starost in hkrati lahko krotimo še svoj mladi korak, da ne bi žalili njegovih opešanih, klecavih nog. Tudi s Kadetko sva stopila za teto, ki je že začela težavno hoditi po strmem, grobljastem plazu.

Bambino!... Avremo un bambino! — Otrok!... Imela bova otroka! Silvij bo. In če bo Silvija? — Bo Silvija. Da, Silvija bo. Razumete, ime prihaja od gozda. Jasno je, da mora biti Silvija, ker prihaja iz gozda... In bo lepo dekletce, četudi malce divje. Bo pa plavolaska, ker hočem imeti plavolasko, kakor je Božena. Da Silvija bo. Vidim jo!

(Nadaljevanje sledi).

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale 1 gruppo - Cena 30 lir

Leto XVI. - Št. 123 (4586)

TRST, nedelja 22. maja 1960

Glavni odbor KD pred odločitvijo

Leve struje KD: «Baza», «Rinnovamento» in fanfanijevci bodo zagovarjale nujnost politike levega centra - Policija razgnala zborovanje poslanca Pajette v Bologni - Goriški nadškof predlaga izobčenje pristašev levega centra

(Od našega dopisnika)

RIM, 21. — Danes parlament počiva, zato pa je tem bolj živahna dejavnost demokristjanskih struj, ki se pripravljajo na jutrišnje zasedanje glavnega odbora KD. Struja KD, ki ji načeluje obrambni minister v Tambronijevi vladi Andreotti, in ki je poznana pod imenom «Primavera», je imela sestanek svojih pristašev. Sestanek je vodil poslanec Evangelisti (ker je Andreotti v Argentini). Podrobno so proučili politični položaj v zvezi z jutrišnjim zasedanjem glavnega odbora in sprejeli sklep, da bodo sklicali obsežnejše zborovanje svojih pristašev po zasedanju glavnega odbora, da bi ocenili njegove zaključke. Andreottijeva struja predstavlja skrajno desnico v Krščanski demokraciji.

Danes ob 19. so se sestali člani glavnega odbora in voditelji struje «Base», ob 21. pa člani glavnega odbora, ki so Fanfanijevi prijatelji. Že dopoldne pa so se že tretji dan zapovrstjo sestali pristaši struje «Rinnovamento» (sindikalisti), ki so hkrati člani glavnega odbora. Sestanka so se udeležili Pastore, Donat Cattin, Penazzato, Buttè, Ciccardini, Borrini in Cangialosi; Valsecchi, La Perna in Hazon pa so bili odsotni. Sklenili so, da bodo predstavniki te struje na zasedanju glavnega odbora zagovarjali veljavnost vladne formule levega centra in postavili zahtevo, da Moro ostane še nadalje politični tajnik stranke. V imenu te struje bodo na zasedanju govorili Pastore, Donat Cattin, Penazzato in Ciccardini. Na vprašanje nekega novinarja, ki je hotel vedeti, kaj bodo ukrenili v primeru, da bi Moro podal ostavko, je Donat Cattin dejal, da niso obravnavali takega primera. Če bi se to zgodilo, se bodo ponovno sestali in odločili o nadaljnjih korakih.

V zvezi z odloženim obiskom italijanskih parlamentarcev na povabilo prezidiuma Vrhovnega sovjeta, do česar je prišlo zaradi tega, ker so demokristjanski člani delegacije smatrali, da sedaj ni najprimernejši trenutek za obisk, je glasilo KPI «L'Unità» obdolžilo KD, da se je umaknila na pritisk Vatikana in ameriškega veleposlanika.

Poslanec Giancarlo Pajetta (KPI) je danes govoril na Trgu Malpighi v Bologni. Ko je govoril že skoraj eno uro in je v svojem govoru med drugim ostro napadel italijansko vlado in jo obdolžil sokrivde pri «ameriških provokacijah», ga je šef političnega urada policije opozoril, naj se zmerne je izraža; ker se Pajetta za to opozorilo ni zmenil, je policija s hidranti in jeepi razgnala zborovanje, pri čemer je bil laže ranjen poslanec Bottonelli (KPI), dva civilista in sedem policistov, medtem ko so aretirali deset oseb. Zaradi tega so avtobusni, trolejbusni in tramvajski nameščenci CGIL proglasili stavko, delavska zbornica pa je za jutri sklicala voditelje sindikalnih organizacij CGIL, medtem ko je pokrajinska federacija KPI izdala sporočilo, v katerem je med drugim rečeno, «da je prišlo do grobe protizakonite kršitve svobode govora na zborovanju poslanca Pajette, ko so oddelki policije prekinili miroljubno manifestacijo in pretvorili Trg Malpighi v vrsto spopadov med policijo in prebivalstvom».

V članku, ki ga objavlja jutrišnja številka socialističnega glasila «Avanti», Nenni pravi, da je kljub neuspehu pariške vrhunske konference vendarle povsem jasno vsem, da se proces mednarodnega pomirjevanja ne more zaustaviti in da nobena stran nima takega namena. Glede notranjega položaja, Nenni podčrtava, da se pred KD postavlja vprasanje preobrata v levo in s tem vprašanje PSI, pri tem pa poudarja, da so anatemi, «vprasanja vesti», le polemični izgovori v službi razredne politične izbire, in da to demokristjanska levica dobro ve in se verjetno ne bo pustila zamrežiti vanje. Nenni zaključuje: «Če na naša vprašanja in na vprašanja dežele ne bo odgovoril glavni odbor, bodo nanje odgovorile osnovne organizacije KD, katoliški delavci, in volivci KD. V te sile je naše zaupanje neomajno».

GORICA, 21. — Tednik goriške nadškofije «Voce diocesana» objavlja članek nadškofa Ambrosija, v katerem zagovarja stališče, da bi bilo treba vse pristaše levega centra, oziroma zagovornike sodelovanja med KD in socialisti izključiti iz stranke in celo izobčiti iz cerkve («Utisque abscindantur qui vos conturbant»), in zaključuje, «da bi jih kljub temu še vedno ljubili in zanje molili, da bi se vrnili v Kristusov hlev». Če bi dosledno izvajali to škofovo priporočilo, bi sicer «kozlu» res odsekali glavo in bi demokristjanske politične voditelje rešili vseh skrbi, toda hkrati pa bi KD, kot odločujoči politični činitelj, povsem izginila iz italijanskega političnega življenja, ker bi zanjo ne glasovali več niti petičneži okrog Andreottija. Nadškof Ambrosi naj se le pomiri: tudi na njegovo srečo so politični voditelji KD vendarle politiki, ne pa pustolovci, kakršni bi bili, če bi se ravnali po njegovem nasvetu.

A. P.

Demonstracija turške vojske proti politiki vlade Menderesa

Mogočen sprevod gojencev vojaške akademije in številnih častnikov po glavnih ulicah Ankare - Prebivalstvo se je pridružilo demonstraciji - Protestirali so proti prepovedi spominskih svečanosti ob dnevu mladine - Policija je napadla samo civilne demonstrante - Aretacije med častniki?

ANKARA, 21. — V krizi, ki je izbruhnila pred 23 dnevi med opozicijo in vlado v Turčiji, je nastopil danes nov element. Ta element je vojska. Do danes je vojska, ki je uživala zaupanje vlade, vzdrževala red in je strogo izvrševala proti vsakomur ukaz o prepovedi demonstracij in zborovanj.

Toda danes je prav vojska organizirala demonstracije. Po glavnih ulicah prestolnice je skoraj tri ure v največjem molku korakal dolg sprevod gojencev vojaških šol ob udelezbi številnih višjih častnikov in generalov.

Pred skupino nad tisoč gojencev vojaške akademije je šel generalni poveljnik vojaške šole s skupino visjih častnikov, za njimi pa je šla množica več tisoč ljudi.

V bližini poslopja novega parlamenta, so vojaki na konjih zaprli pot, ki pelje do predsedstva republike. Demonstranti so krenili nato v Ulico Ataturk ter so okoli 17. ure ob prepevanju himne neodvisnosti nadaljevali korakanje v nasprotni smeri. Ves čas jih je spremljala ogromna množica Civilni demonstranti so vzklikali: «Živela vojska, živela mladina, zvesti smo Ataturku». Med množico je bil tudi vrhovni poveljnik vojske. Okoli 18.30 so se gojenci vojaške šole v spremstvu svojih častnikov vrnili v šolo. Civilisti pa so šli v nasprotno smer po Ulici Ataturk, kjer jih je policija napadla s solzilnimi bombami. Nastopila je tudi vojska. Aretirali so več demonstrantov.

General, ki ima nalogo izvajati določbe o obsednem stanju, je sledil sprevodu, kateremu se je pridružil tudi minister za obrambo. Zdi se zaradi tega, da opozori orožništvo ter vojaštvo in civilno policijo, naj ne nastopi proti najveličastnejši demonstraciji, kar jih je bilo od začetka krize.

Kako naj se obrazloži ta demonstracija. V poučenih krogih zatrjujejo, da je hotela vojska protestirati proti vladi, ki je prepovedala patriotične manifestacije ob 19. maju, t.j. dnevu, ki ga je Ataturk določil, naj bo posvečen turški mladini, ki se je borila ob njegovi strani za novo Turčijo Današnja demonstracija je bila torej protest proti nekaterim platem notranje politike vlade.

K temu se pridružuje še en element. Baje so bili nekateri častniki nedavno aretirani in zatrjuje se tudi, da so v nekaterih vojaških zavodih izvršili preiskave. Zato je vojska nameravala protestirati tudi proti tem metodam, ki žalijo dostojanstvo vojske.

Vojska ni še jasno opustila svoje nevtralnosti med vlado in opozicijo, toda današnja demonstracija lahko velja kot znak morebitnega odklona vojske od te nevtralnosti.

Davi je v parku medicinske fakultete v Ankari demonstrirala večja skupina študentov. Ostro so obsodili Menderesa, ker je kritiziral vodstvo univerze. Pozneje je skupina študentov položila venec pred spomenik Ataturka.

Hruščev

(Nadaljevanje s 1. strani)

kongresa poslalo Eisenhowerju osem vprašanj v zvezi z letalom «U-2». Parlamentarci vprašujejo med drugim, čemu je bil polet z letalom «U-2» odrejen prav tik pred konferenco najvišjih, kdo je dal za to ukaz, vzroke protislovnih izjav funkcionarjev ameriške vlade takoj po incidentu in pojasnila o odnosih med civilnimi in vojaškimi oblastmi. Parlamentarci pozivajo predsednika, naj odgovori na ta vprašanje med svojim govorom po televiziji, ki ga bo imel prihodnji teden.

Predsednik Eisenhower pa je poslal danes predsedniku grške vlade Karamanlisu pismo, v katerem mu sporoča ameriško verzijo o neuspehu konference in izreka upanje, da bo «ta lekcija koristna vsemu svobodnemu svetu» ter da bo še bolj okrepila vezi med ZDA in Grčijo. Eisenhower je poslal pismo tudi generalu Francu. V pismu izreka prepričanje, da bo «ta izkušnja okrepila vezi, ki vežejo vašo in mojo državo»

Na Kitajskem pa se nadaljujejo protestne demonstracije proti ZDA. Pekinški radio je danes sporočil da se je danes v devetnajstih kitajskih mestih udeležilo protestnih zborovanj proti ZDA nad dvajset milijonov ljudi. Na zborovanjih so «obsodili napadalno dejavnost in vojaška izzivanja ameriških imperialistov proti SZ». Radio je pripomnil, da so demonstranti v celoti podprli «upravičeno ravnanje Hruščeva na konferenci najvišjih».

—«»—

Tito odlikoval patriarha Germana

BEOGRAD, 21. — Predsednik republike maršal Tito je odlikoval patriarha srbske pravoslavne cerkve Germana z redom Jugoslovanske zastave prve stopnje za njegove zasluge v razvoju in utrditvi miru, sodelovanja in odnosov med Jugoslavijo in drugimi državami.

—«»—

BEOGRAD, 21. — Danes je prispel v Beograd znani ameriški glasbeni ansambel «Jazz modern quartet». Ameriški kvartet, ki končuje svojo evropsko turnejo bo nastopil v Beogradu, Skoplju, Zagrebu, Ljubljani in Nišu.

Sedem dni v svetu

(Nadaljevanje z 2. strani)

Mac Millan pa je o konferenci poročal na seji spodnje zbornice v petek popoldne. Obžaloval je, ker se je konferenca razbila, in je povedal, da v pismu, ki ga je dobil 9. maja od Hruščeva, ni bilo nič takega, ki bi kazalo, da se Hruščev ne bo udeležil pogajanj. Vendar pa je Hruščev v pismu omenjal, da je zelo zaskrbljen o možnosti neuspeha konference. Mac Millan je izjavil, da ni lahko opredeliti točen pomen pariških dogodkov in še teže je predvidevati nadaljnji razvoj. Poudaril je, da nihče ni pričakoval takega razvoja, čeprav ni bilo pričakovati, da bo mogoče hitro rešiti sporna vprašanja. Kar se je zgodilo, pomeni korak nazaj. Prav tako je izjavil, da je še prezgodaj, da bi lahko rekli, ali ta dogodek pomeni samo ločeno epizodo ali pa spremembo sovjetske politike. Z zadovoljstvom je ugotovil, da so prav tako kakor Velika Britanija tudi ZDA in SZ pripravljene nadaljevati v Ženevi razgovore za sporazum o prekinitvi jedrskih poizkusov, in poudaril, da je nujno potrebno zastaviti vse sile, da pride do sporazuma.

Varnostni svet

Sovjetska vlada je zahtevala nujno sklicanje Varnostnega sveta ki naj razpravlja o vohunski poletih ameriških letal nad sovjetskim ozemljem. Sovjetska vlada poziva Varnostni svet, naj sprejme potrebne ukrepe, «da ustavi to izzivalno dejavnost ZDA». Seja Varnostnega sveta je bila določena za ponedeljek.

Tajnik OZN Hammarskjoeld je na svoji tiskovni konferenci v četrtek zvečer posvaril državnike pred nevarnostjo vojne, ki bi lahko izbruhnila zaradi podobnih incidentov. Poudaril je, da bi morali OZN izkoristiti do skrajnosti, da se prepreči poslabšanje mednarodnih odnosov. Dodal je, da je vsak incident mnogo bolj nevaren v razgreten ozračju, kakor pa v hladnem ozračju. Zato je treba doseči, da temperatura pade.

Tajnik je dalje poudaril, da so potrebne nove pobude za vprašanja, ki so jih nameravali obravnavati na konferenci najvišjih in da je s svoje strani pripravljen nastopiti na svojo lastno pobudo, če se mu bo zdelo, da bo to lahko koristilo. Tajnik je še poudaril, da ni posebno zaskrbljen zaradi nastalega položaja, toda na splošno je vedno možnost, da se incidenti spremenijo v spopad. Zato je potrebno storiti vse, da ne pride do incidentov; še prej pa je treba ustvariti tako stanje v katerem ne bodo iskre povzročile požara.

Maršal Tito o pariški konferenci

Velik odmev so imele po vsem svetu izjave maršala Tita, ki jih je podal agenciji Tanjug. V svojih izjavah poudarja Tito, da se je Jugoslavija vedno trudila in je vedno delovala za krepitev zaupanja in sodelovanja med narodi in za mirno reševanje vseh mednarodnih sporov. Poudaril je dalje, da imajo udeleženci konference v Parizu velikansko odgovornost za nadaljnji razvoj odnosov v svetu. V sedanjem položaju ne bi bilo nič bolj škodljivega kakor to, da bi se še bolj razširil že obstoječi jez z razlogom udeležencev konference, in da bi prišlo med neopredeljenimi deželami do neenotnost.

«Niti en človek, ki mu je pri srcu mir, ne more mimo tega, da ne bi najostreje obsodil vpada ameriškega letala v sovjetski zračni prostor in poskusov, da bi tako prakso opravičili in legalizirali,» je izjavil Tito in pripomnil, da kljub temu to sedaj ni glavno in ne sme biti povod za tako velika nesoglasja. Časi ko so se nekatera mednarodna vprašanja lahko reševala s silo, so minili,» je nadaljeval Tito. «Stanje sodobnih odnosov na svetu jasno kaže, da je objektivno nemogoče na tak način reševati odprta mednarodna vprašanja v Evropi ali kjerkoli na svetu.»

Na koncu je Tito izrekel mnenje, da zadnji dogodki ne bodo imeli tragičnih posledic in da bo moral prevladati zdrav razum. Mednarodno javno mnenje bo tudi tokrat imelo veliko vlogo, če bo pravilno gledalo na vse to. Neudeleženci razgovorov ne smejo biti samo mirni opazovalci, temveč morajo odločno nastopiti proti novemu zaostrovanju odnosov. Zaključil je: «Mislim, da bodo morali Združeni narodi spet na kak način stopiti v akcijo. Mislim, da v Združenih narodih ne more biti večina, ki bi bila za nadaljevanje politike hladne vojne. Združeni narodi bi se morali s tem ukvarjati, kajti zaradi tega so bili tudi ustanovljeni; treba je namreč upoštevati, da danes ni niti ene stvari, ki ne bi prizadela interese vsega sveta, kajti gre za ohranitev miru na svetu. Stvari za katere gre, ne vadavejo samo dveh ali štirih sil ali samo nekega kroga iz števila držav, marveč po svojih posledicah neposredno zadevajo tudi vse ostale dežele.»

Italija

Medtem ko Tambronijeva vlada nadaljuje svojo akcijo za znižanje cene nekaterim proizvodom, parlamentarne komisije pa z diskusijo o proračunih raznih ministrstev, so se pretekli teden vršili številni sestanki tako raznih struj KD in njenih parlamentarnih skupin, kakor tudi večinske struje tako imenovanih «dorotejcev», da bi se pripravili na zasedanje glavnega odbora stranke, ki se bo začelo danes in bo trajalo do prihodnjega torka. Na tem zasedanju bi moral glavni odbor KD končno določiti politično linijo Krščanske demokracije predvsem glede politične krize, ki je nastala po sklepu vodstva PLI, ki je odreklo parlamentarno podporo Segnijevi vladi, KD pa se je — po neuspelih poskusih najprej Segnija samega, nato še Fanfanija — zatekla k Tambronijevi vladi s podporo fašistov. Dejstvo, da se Tambronijeva «upravna» vlada vzdržuje v parlamentu s fašističnimi glasovi, je imelo velik odmev predvsem v vrstah KD same in je sprožilo ostro polemiko med levičarskimi in desničarskimi strujami KD: prve so zahtevale in še vedno zahtevajo, da se KD usmeri v levo, oziroma, da se končno odloči za temeljite socialne reforme, ker je to vprašanje postalo že skrajno nujno, in ker to zahteva tudi delavsko članstvo KD; druge pa so poudarjale in poudarjajo stališče, da je za tako politiko potrebna podpora socialistov, sodelovanje KD s socialisti pa da je nemogoče, dokler obstaja še vedno povezanost med PSI in KPI v sindikatih in v nekaterih organih krajevne uprave, hkrati pa da takemu sodelovanju med KD in socialisti nasprotuje stališče cerkvene oblasti, ki prepoveduje vsakršno sodelovanje med katoličani in «marksisti». Levica KD zanika veljavnost te desničarske argumentacije in poudarja, da KD ni konfesionalna stranka, prepoved sodelovanja pa da vpliva glede komunistov in njihovih zaveznikov, ne pa tudi glede socialistov, ki vodijo povsem samostojno politiko.

Spričo dejstva, da je argumentacija krogov KD precej šibka in skrajno neprepričljiva, so se klerikalni krogi cerkvene hierarhije zatekli k novemu argumentu, ki zelo jasno kaže . . . kam pes taco moli. V vatikanskem glasilu «Osservatore romano» so priobčili članek, ki ga je baje napisal sam kardinal Siri, voditelj italijanske škofovske konference in poglavar italijanske katoliške akcije, v katerem se zagovarja absurdno stališče, da je katoličan dolžan pokoreščino svojim verskim predstojnikom tudi kar zadeva njegovo politično dejavnost. To sicer ne drži niti po nauku cerkve same, hkrati pa je v nasprotju s konkordatom in italijansko ustavo ter predstavlja grobo vmešavanje cerkvenih oblasti v italijansko notranje politično življenje, da ne govorimo o tem, da tako stališče pomeni neposreden napad na avtoriteto in vrhovnost države sploh, italijanske države pa še posebej. Ta napad vatikanskega glasila kaže, kakšnih sredstev se mora posluževati klerikalni struja, da bi zavrla politiko socialnih reform, ker taka politika pomeni hkrati tudi nevarnost za marsikateri gospodarski in finančni privilegij vatikanske države v italijanskem gospodarskem in socialnem življenju.

Še en odmev Titove izjave

POŠTEN GLAS IZ FLRJ

Belgijski zunanji minister Wigny v Beogradu - Sodelovanje z Italijo na področju investicij

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 21. — Muenchenski neodvisni list «Sueddeutsche Zeitung» piše danes, da med reagiranjem na neuspeh pariške konference na najvišji stopnji zavzema posebno mesto mirni in dobrotvorni komentar iz Jugoslavije. «Stališče Beograda, piše list, predstavlja napore, da se objektivno in nevtralno ocenijo dogodki in poziv, da se ponovno vzpostavijo stiki, ki so bili prekinjeni. Ta pošten glas države smatramo za malo tolažbo v sedanjem mračnem položaju v svetu».

«Sueddeutsche Zeitung» ugotavlja, da bi po neuspehu diplomacije na najvišji stopnji bilo potrebno poiskati druga pota za sporazum, bodisi s pogajanji, bodisi s posredništvom Organizacije združenih narodov.

Mimo pariškega neuspeha ni mogel niti ugledni belgijski gost Jugoslavije. Danes je namreč prispel v Beograd na petdnevni uradni obisk belgijski zunanji minister Pierre Wigny. Belgijskega zunanjega ministra spremljata soproga in njegov šef kabineta. Na beograjskem letališču so visokega gosta pozdravili državni tajnik za zunanje zadeve Jugoslavije Koča Popovič in drugi jugoslovanski ugledni funkcionarji.

Wigny je pri prihodu izjavil, da je slučaj hotel, da prihaja v Jugoslavijo po neuspeli konferenci v Parizu, v času, ki zahteva od vseh ljudi dobre volje, da vložе napore za medsebojni sporazum., da bi se zagotovil mir v svetu «Jugoslavija je država, je poudaril Wigny, ki uživa velik politični ugled. Zato z velikim zanimanjem pričakujem mišljenje predsednika republike maršala Tita o najaktualnejših mednarodnih dogodkih in da se s svojim prijateljem Kočo Popovičem pomenim o važnih mednarodnih vprašanjih».

Jugoslovansko-belgijski politični razgovori se bodo pričeli v ponedeljek. Med bivanjem v Jugoslaviji bodo belgijskega zunanjega ministra sprejeli predsednik republike maršal Tito in drugi jugoslovanski voditelji.

Delegacija italijanskih bank, v kateri so bili zastopniki velikih italijanskih bank, v kateri so bili zastopniki velikih italijanskih zavodov «Istituto Mobiliare Italiano», «Banca Nazionale del Lavoro» in zastopniki «Italconsulta» je končala danes svoj obisk v Jugoslaviji, Člani delegacije, ki so bili gost Jugoslovanske investicijske banke, so med bivanjem v Jugoslaviji obiskali nekatere industrijske objekte in načrtovalne organizacije in se z zastopniki Jugoslovanske investicijske banke razgovarjali o medsebojnem sodelovanju in o novih oblikah za razširitev sodelovanja na področju investicij. Kot je znano, sta Jugoslovanska investicijska banka in «Istituto Mobiliare Italiano maja 1957, leta sklenili dogovor v zvezi z uvozom strojev in opreme za potrebe jugoslovanske industrije.

B. B.

Velike demonstracije v Tokiu proti vojaški pogodbi z ZDA

Opozicija in demonstranti zahtevajo razpustitev parlamenta in odstop Kišijeve vlade - Ves japonski tisk zahteva odstop vlade, ker je poklicala policijo v palačo parlamenta, da nastopi proti opoziciji

TOKIO, 21. — Danes so bile v Tokiu velike demonstracije proti novi japonsko-ameriški vojaški pogodbi. Kolone demonstrantov so korakale po mestnih ulicah in so prišle pred palačo parlamenta. Še prej so večje skupine demonstrirale pred ameriškim poslaništvom.

Vsedržavni svet, ki organizira akcijo proti tej pogodbi, je sklenil, da bo v četrtek organiziral demonstracije in stavke z zahtevo, da se razpusti parlament in da Kišijeva vlada odstopi. Tudi glavni svet sindikatov je sklenil začeti odločnejšo akcijo, da prisili vlado na razpustitev parlamenta. Sindikati računajo, da bodo zbrali 20 milijonov podpisov proti vojaški pogodbi.

Davi je okoli 40 socialističnih poslancev izročilo ministrskemu predsedniku Kišiju resolucijo svoje stranke, ki zahteva njegov takojšnji odstop. Kiši je izjavil, da ne bo razpustil parlamenta in da ne bo odstopil. Socialistični poslanci so sporočili, da je Kiši rekel, da bi razpustitev parlamenta in odstop vlade lahko bila sredstvo za rešitev sedanje politične krize. Dodal pa je, da ima svoj načrt za rešitev te krize. Izjavil je tudi, da mu je žal, da je poklical policijo v notranjost parlamenta v trenutku, ko je šlo za ratifikacijo vojaške pogodbe. Pripomnil pa je, da so okoliščine «nujno narekovale» ta ukrep.

Današnji tisk skoraj soglasno zahteva ostavko Kišja in njegove vlade. Tisk poudarja, da je vlada poteptala parlamentarna pravila, ko je včeraj poklicala policijo v parlamentarno palačo, ko je vladna liberalna stranka s silo dosegla od poslanske zbornice odobritev vojaške pogodbe med Japonsko in ZDA. Poslanci opozicijskih strank so bojkotirali sejo parlamenta in se je niso udeležili. Okoli 500 policijskih agentov, ki jih je Kiši poklical v poslopje, je s silo odpeljalo socialistične poslance, ki so se bili usedli na hodnike in niso hoteli oditi.

List «Tokio Shimbun» piše, da je bil včerajšnji dan «dan sramote, ki mu ni para v zgodovini parlamenta».

«Asahi Shimbun» piše, da mora Kiši oditi.

Demonstracije, ki se ponavljajo že nekaj dni, so se danes razširile, potem ko je sovjetska vlada izročila novo protestno noto zaradi navzočnosti ameriških letal «U-2» na japonskem ozemlju in zaradi dejstva, da je pred desetimi dnevi neko japonsko letalo izzivalno preletavalo neko sovjetsko ladjo.

Skupno s 40 socialističnimi parlamentarci se je pred bivališčem Kišija zbralo nad 5 tisoč demonstrantov, ki jih je policija začela razganjati. Ko je Kiši sprejel socialistične poslance, se je pred palačo znova zbrala velika množica, ki je zahtevala odstop vlade, in spet je nastopila policija. Demonstranti so se nato zbrali v nekem parku in izglasovali resolucijo, ki zahteva takojšnjo razpustitev parlamenta. Večja skupina je odšla tudi pred ameriško poslaništvo. Ameriški poslanik pa ni hotel sprejeti delegacije. Zaradi tega je množica začela vpiti proti ameriški politiki in proti vojaški pogodbi med ZDA in Japonsko.

Kakor poroča moskovski radio, je sovjetska vlada včeraj izročila novo noto japonskemu poslaniku. S to noto protestira, ker je neko letalo izzivalno preletavalo sovjetsko ladjo «Iman» blizu Vladivostoka. Nota dodaja, da se je v istem trenutku približalo sovjetski ladji pet japonskih vojnih ladij in so ji poldrugo uro sledile.

143 mrtvih in velika škoda zaradi močnega potresa v Čilu

Prizadeto je obširno področje v pokrajini Concepcion

SANTIAGO, 21. — Danes zjutraj je bil v Čilu močan potres, ki je terjal večje število človeških žrtev in povzročil veliko škodo. Potres je bil v pokrajini Concepcion. Prizadeto je bilo področje, ki sega od Concepciona proti severu do kraja Talca. Notranje ministrstvo je zvečer javilo, da so do sedaj ugotovili, da je zaradi potresa zgubilo življenje 143 ljudi. Nad 200 hiš je porušenih. Porušila sta se tudi dva mostova na reki Biobio. Nastali so številni požari. V mestu Concepcion je požar uničil ženski licej, pri čemer sta zgoreli dve gojenki. Prvim potresnim sunkom so sledili še drugi šibkejši.

V Coronelu rudarskem centru, 40 kilometrov južno od Concepciona, je bilo 15 mrtvih. 50 odstotkov hiš se je porušilo. V kraju Lota blizu Coronela je bilo tudi 15 mrtvih in škoda je zelo velika.

Potres je bil na istem področju, kjer je leta 1939 močan potres povzročil skoraj 30.000 žrtev. Concepcion so obnovili in danes so bili najbolj prizadeti stari deli mesta in nekatera poslopja v industrijskem predelu.

Predsednik republike je odpovedal proslavo dneva mornarice, ki bi morala biti danes.

TURIZEM

Gostilna GUŠTIN
ZGONIK štev. 3, tel. 21202
Znana kuhinja, domača vina, kraški teran in pršut

HOTEL «GALEB»
KOPER
Tel. 243
UDOBNE SOBE. LEP VRT

Gostilna MILIČ
Tel. 21480 BRISCKI
Domača kuhinja in pristna vina. Dobra postrežba in zmerne cene. Lep vrt. Avtomatičen gramofon z izbranimi ploščami.

HOTEL PALACE
PORTOROŽ
s kavarno in restavracijo JADRAN
Vabi goste na razne specialitete, ribe in odlična istrska vina. Vsak dan ples

cockta cockta HLADI OSVEŽUJE

«HOTEL BELLEVUE»
LJUBLJANA — tel. 21280
se gostom toplo priporoča

«HOTEL POSTA»
nudi udobne sobe po znižanih cenah.
Trst, Piazza Oberdan št. 1, tel. 241574

Priznana GOSTILNA KRIŽMAN
VELIKI REPEN, tel. 21361
PRVOVRSTNA KUHINJA in pristna domača vina

HOTEL «TRIGLAV»
KOPER
Tel. štev. 16
nudi domače in tuje specialitete in domača vina.
Moderno urejene sobe, cene ugodne

BLED — s svojimi naravnimi lepotami vas vabi.
Priporoča se «GRAND HOTEL TOPLICE» z dependansami, «JADRAN» in «KOROTAN», «PARK HOTEL», «HOTEL JELOVICA», «HOTEL KRIM»

BOHINJ VABI!
Hotel «ZLATOROG» z depandansami
Hotel «POD VOGLOM» z depandanso
Hotel «BELLEVUE JEZERO» z depandanso
Znižane cene v predsezoni in po sezoni. V vseh hotelih prvorazredna postrežba. Vsak dan ples. Nastopi folklornih skupin. Lepi sprehodi.

Obiščite MARIBOR, POHORJE, PTUJ, SLOVENJ GRADEC
in ostale turistične pokrajine na Stajerskem in Koroškem. Vse informacije daje MARIBORSKA TURISTIČNA ZVEZA, Maribor, Trg svobode št. 1, tel. 26-68

Hotel CENTRAL Portorož
tel 6138, s svojo edinstveno lego ob morju nudi prijetno letovanje. Prvorazredna kuhinja, istrske specialitete. Dnevno godba in ples.

SAP TURIST BIRO LJUBLJANA Sredliška 4
vzdržuje vsakodnevno avtobusno progo Bled-Ljubljana-Trst in nazaj. Priporoča obisk Krvavca v Kamniških planinah z žičnico. Nudi turistične usluge v svojih poslovalnicah: Ljubljana, Miklošičeva 17, tel. 30645 in 30647, Koper, nasproti avtobusne postaje, tel. 298, Piran, Trg Tartini, tel. 5112, Portorož, nasproti hotela Central, Ankaran v kopališču Turist Ankaran

HOTEL «TURIST» ANKARAN
Tel. Skofije 13, sporoča vsej svoji cenjeni klienteli, da bo tudi v letošnji predsezoni izvajal popust na ceni v višini 30%. Odlična kuhinja, domače pijače, moderno urejene sobe, lepa plaža z mivko.

Vaš nedeljski izlet k izviru REKE VIPAVE vam bo v razvedrilo in veselje. Mirni kotiček «POD SKALO» vam v sodobno preurejeni vrtni restavraciji nudi vse domače dobrote.
Priporoča se
Hotel «VIPAVA»
kjer si lahko postrežete s prvorazrednimi jedili, pristnim vipavskim vinom in kraškim teranom.

TURISTIČNO IN AVTOBUSNO PODJETJE
KOMPAS
(ex Putnik Slovenija)
Organizira
po JUGOSLAVIJI in v inozemstvo izlete in potovanja z lastnimi modernimi turističnimi avtobusi. Zahtevajte programe v poslovalnicah KOMPASA

HOTEL «ESPLANADE»
ZAGREB — MIHANOVIČEVA ULICA 1

Po popolni preureditvi je hotel uvrščen v kategorijo «A». Razpolaga z naslednjimi oddelki: 230 hotelskih sob; v vsaki sobi kopalnica ali prha, telefon, številne sobe s televizijskimi in radio aparati. Velika predstavniška dvorana za svečane sprejeme, piese, bankete in podobno. Restavracija - velika kavarna z obednico in poletno teraso z nad 1200 sedeži - točilnica - klet - bar z mednarodnim umetniškim programom - društveni prostori, aperitiv-salon

Obiščite svetovno znano
POSTOJNSKO JAMO
Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16.— in 17.30
Izredni obiski po dogovoru z upravo.